

Sveriges Riksdags Beslut

å det i Stockholm hållna lagtima riksmöte, som började den 15 januari och slutade den 18 december 1917.

Vi efterskrivna, Svenska Folkets valda ombud, göra veterligt: att, på grund av § 49 regeringsformen och § 2 riksdagsordningen, vi den 15 sistlidne januari, under Hans Maj:t Konung Gustaf V:s tionde regeringsår, oss här i Stockholm infunnit.

Efter att över vårt arbete hava nedkallat Guds välsignelse, hava vi den 17 i nämnda månad å rikssalen sammanträtt och fått emottaga berättelse om vad sedan sistförflutna lagtima riksdag i rikets styrelse sig tilldragit ävensom Kungl. Maj:ts proposition angående statsverkets tillstånd och behov; och hava vi, efter föregångna överläggningar dels om de ämnen, i vilka Kungl. Maj:t till oss avlåtut propositioner eller skrivelser, dels ock rörande frågor, som blivit hos riksdagen väckta, stannat uti följande beslut.

§ 1.

Vi hava med anledning av en inom riksdagen väckt motion såsom vilande till vidare grundlagsenling behandling antagit följande:

Förslag till ändrad lydelse av §§ 103 och 108 regeringsformen samt § 13, § 14 mom. 2, § 15 mom. 1 och 4, § 17 mom. 1 och 2, § 21. § 69 och § 70 riksdagsordningen, så ock till övergångsstadganden i regeringsformen och riksdagsordningen.

Regeringsformen.

§ 103.

Lagtima riksdag skall vart fjärde år, på sätt riksdagsordningen stadgar, tillsätta en nämnd, som äge att döma, huruvida högsta domstolens och regeringsrättens samtliga ledamöter gjort sig förtjänta att i deras viktiga kall bibehållas,

Bihang till riksdagens protokoll 1917. 15 saml. 1 avd. 1 häft.

1

(Riksdagsbeslutet.)

2. Förordnar Konungen om nya val, förrättas dessa ofördröjligen för den tid, som återstår av fyraårsperioden.

§ 21.

Riksdagsman, som för andra kammaren vald blivit, må ej denna befattning sig undandraga, med mindre han företer giltiga skäl för avsägelse.

Som sådana anses:

1. de hinder allmänna lagen upptager såsom laga förfall;
 2. ålder över 60 år;
 3. att den valde tillförene såsom riksdagsman bevistat fyra lagtima riksdagar.
- Avsägelse — — — — — befallningshavande.

§ 69.

Lagtima riksdag skall vart fjärde år tillsätta en nämnd av fyrtioåtta personer, därav vardera kammaren genom slutna omröstning inom sig utser tjugofyra, och vilken nämnd, i den ordning 103 och 104 §§ regeringsformen stadga, äger att döma, huruvida högsta domstolens och regeringsrättens samtliga ledamöter gjort sig förtjänta att i deras viktiga kall bibehållas, eller om vissa av dem, utan bevisligen begångna fel och brott, varom regeringsformens 102 § handlar, likväl kunna anses bära från detta kall skiljas. Denna nämnd träder samma dag den blivit vald tillsammans.

Nämndens — — — — — föreskrives.
I — — — — — ledamöter.

§ 70.

Lagtima riksdag skall vart fjärde år förordna sex för kunskaper och lärdom kände män att, jämte justitieombudsmannen, som bland dem förer ordet, utöva vård över tryckfriheten. Dessa — — — — — man.

Övergångsstadgande.

Intill dess nya val i hela riket till andra kammaren första gången förrättas efter utgången av augusti månad 1920, skola i fråga om val till kammaren tillämpas de före 1918 i sådant hänseende gällande stadganden. Vill riksdagsman, som enligt dessa stadganden blivit vald, avsäga sig befattningen, äge rätt därtill även i det fall att han tillförene såsom riksdagsman bevistat blott tre lagtima riksdagar.

Nämnd, varom i 69 § sägs, skall tillsättas år 1921, då ock kommitterade skola förordnas jämlikt 70 §.

§ 2.

På grund av inom riksdagen väckta motioner hava vi såsom vilande till vidare grundlagsenlig behandling antagit följande:

Förslag till ändrad lydelse av §§ 12 och 23 riksdagsordningen.

§ 12.

Ledamot av första kammaren, som icke är bosatt å ort där riksdag hålles, åtnjuter av statsmedel ersättning för resekostnad till och från riksdagen samt i dagtraktamente under riksdagen tjugo riksdaler, vilket dagtraktamente dock ej må överstiga sammanlagt två tusen fyra hundra riksdaler. Ledamot, som under lagtida riksdag efter beviljad ledighet besöker hemorten, äge att av statsmedel undfå ersättning för därav föranledd resekostnad, dock högst för två resor fram och åter.

Ledamot av första kammaren, som är bosatt å ort där riksdag hålles, undfår i dagtraktamente femton riksdaler, vilket dagtraktamente dock ej må överstiga sammanlagt ett tusen åtta hundra riksdaler.

Den ledamot av kammaren, som icke i rätt tid vid riksdagen sig inställer, skall för varje dag han utebliver vara förlustig det honom enligt föregående moment tillkommande dagtraktamente.

Vill ledamot — — — befallningshavande.

§ 23.

Ledamot av andra kammaren — — — stadgat.

Den ledamot av kammaren, som icke i rätt tid vid riksdagen sig inställer, skall för varje dag han utebliver vara förlustig det honom enligt föregående moment tillkommande dagtraktamente.

§ 3.

Vi hava med anledning av en utav Kungl. Maj:t avlåten proposition såsom vilande till vidare grundlagsenlig behandling antagit följande:

Förslag till ändrad lydelse av §§ 16 och 26 riksdagsordningen samt § 1 4:o och § 2 4:o tryckfrihetsförordningen.

Riksdagsordningen.

§ 16.

Valrätt tillkommer en var svensk man från och med kalenderåret näst efter det, varunder han uppnått 24 års ålder, dock ej

- a) den som står under förmynderskap eller som är i konkurstillstånd;
- b) den som — — — minderåriga barn;
- c) den som — — — kalenderåren;

- d) värnpliktig — — — värnpliktsövningar;
 e) den som är från valrätten utesluten på grund av honom ådömd straffpåföljd.
-

§ 26.

Riksdagsmannabefattning kan endast av svensk medborgare utövas.

Ej må såsom riksdagsman godkännas:

- a) den som — — — förmynderskap;
 b) den som — — — befriad är;
 c) den som är förklarad ovärdig att i rikets tjänst vidare nyttjas eller eljest på grund av honom ådömd straffpåföljd icke må utöva allmän befattning eller genom utslag, vilket ännu icke vunnit laga kraft, är dömd till straffpåföljd, varom sist förmåles, eller den som är ställd under framtiden för brott, vilket kan medföra sådan påföljd;
 d) den som är förklarad ovärdig att inför rätta föra andras talan;
 e) den som — — — stört valfriheten.

Tryckfrihetsförordningen.

§ 1.

4:o. Utgivare av dagblad eller periodiska skrifter anmäla sig, jämte titeln och tryckningsorten, hos chefen för justitiedepartementet, som äger att, såvida sökanden ej blivit förklarad ovärdig föra andras talan, meddela bevis, att intet hinder emot skriftens utgivande förekommer.

§ 2.

4:o. I grund — — — som helst.

Vid föregående tillåtelse skola följande undantag ovägerligen iakttagas:

Att protokoll, hållna — — — icke uppenbara.

Att ej några — — — femtio riksdaler.

Att mobiliseringsplaner — — — konfiskeras.

Att, där underrätt — — — konfiskeras.

Att, i vad rättegångsmål — — — femtio riksdaler.

Det skall ock — — — sexton skillingar.

Att protokoll och — — — sexton skillingar.

Att ingen må tillåtas att, i andra fall än allmänna lagen och gällande författningar utstaka, meddela eller till tryck utlämna utdrag av kyrkoböcker eller av andra själavården och kyrkodisciplinen rörande handlingar, i vad de innehålla upplysning, huruvida enskild person ådragit sig straffpåföljd, vilken ute-

stänger från behörighet och rättigheter, som omförmälas i 2 kap. 19 § strafflagen, eller om enskild persons leverne och seder i övrigt, såvitt de lända honom till skada eller förklenande. Den häremot bryter, böte trettio tre riksdaler sexton skillingar.

Att utdrag av — — — — femtio riksdaler.

Att uppgifter — — — — femtio riksdaler.

Att för officiell — — — — trehundra riksdaler.

Att de fråp — — — — femtio riksdaler.

Att ansökning — — — — femtio riksdaler.

Att sådant — — — — huvudsaken.

I övrigt, och — — — — stadgat är.

§ 4.

Såsom vilande till vidare grundlagsenlig behandling hava vi med anledning av en utav Kungl. Maj:t avlåten proposition antagit följande:

Förslag till ändrad lydelse av § 26 mom. b) riksdagsordningen.

§ 26.

Riksdagsmannabefattning — — — — utövas.

Ej — — — — godkännas:

a) den som står under förmynderskap;

b) den som är i konkurstillstånd;

c) den — — — — påföljd;

d) den — — — — nyttjas;

e) den — — — — valfriheten.

§ 5.

I anledning av en inom riksdagen väckt motion hava vi i skrivelse till Kungl. Maj:t den 7 juni anhållit, det täcktes Kungl. Maj:t låta verkställa utredning och framlägga förslag i syfte att riksdagsman, som blivit ådömd straffpåföljd enligt 2 kap. 19 § strafflagen, ej må, så länge domen icke vunnit laga kraft, på den grund vara obehörig att innehava riksdagsmannabefattning, utan allenast att utöva densamma, och att, vid sådant fall, suppleant skall inkallas för att under nämnda tid utöva hans befattning.

§ 6.

Vi hava med anledning av en av Kungl. Maj:t avlåten proposition såsom vilande för vidare grundlagsenlig behandling antagit följande:

Förslag till ändrad lydelse av §§ 49 och 53 regeringsformen samt § 2, § 37 mom. 1, § 42, § 43 mom. 2, § 54, § 55 och § 58 riksdagsordningen.

Regeringsformen.

§ 49.

Riksdagen representerar svenska folket. De rättigheter och åligganden, som gällande lag tillägger rikets ständer, tillkomma hädanefter riksdagen. Den fördelas i två kamrar, vilkas ledamöter väljas på sätt riksdagsordningen och särskild av Konungen och riksdagen gemensamt stiftad lag stadga. Kamrarna äga i alla frågor lika behörighet och myndighet; skolandet riksdagen i kraft av denna grundlag sammankomma till lagtima möte varje år den 10 januari, eller, om helgdag då inträffar, dagen därefter; Konungen dock obetaget att, emellan lagtima riksdagar, urtima riksdag sammankalla.

Hos urtima — — — — — sammanhang.

§ 53.

Lagtima riksdag skall för ärendenas beredning tillsätta dessa utskott: ett konstitutionsutskott, ett statsutskott, ett bevillningsutskott, ett bankoutskott, två lagutskott samt ett jordbruksutskott med den sammansättning och de uppgifter, som i riksdagsordningen bestämmas.

Å urtima — — — — — ärenden

Riksdagsordningen.

§ 2.

Lagtima riksdag skall, i kraft av rikets regeringsform och utan särskild kallelse, sammanträda varje år den 10 januari eller, om helgdag då inträffar, dagen därefter.

Urtima riksdag— — — — — sammanhang.

§ 37 mom. 1.

1. Å varje lagtima riksdag skola, inom sex dagar efter dess öppnande, tillsättas: en konstitutionsutskott, ett statsutskott, ett bevillningsutskott, ett bankoutskott, två lagutskott samt ett jordbruksutskott. Dessa riksdagens ständiga utskott skola bestå: konstitutionsutskottet av tjugu, statsutskottet av tjugufyra, bevillningsutskottet av tjugu, bankoutskottet av sexton, vardera lagutskottet av sexton samt jordbruksutskottet av sexton ledamöter, vilka vardera kammaren till halva antalet inom sig väljer; ankommande på kamrarnas sammanstående beslut att, när sådant finnes vara av nöden, tillsätta särskilt utskott för upptagan-

de av frågor, som tillhöra ständigt utskotts behandling, så ock att, därest utskott anmäler behov av förstärkning i ledamöternas antal, sådant bevilja.

§ 42.

1. Lagutskotten skola meddela utlåtanden och avgiva förslag i anledning av de, såsom icke tillhörande annat utskotts behandling, från kamrarna dit hänvisade frågor om stiftande, ändring, förklaring eller upphävande av civil-, kriminal- och kyrkolag, likasom ock av andra lagar och författningar, som stiftas av Konung och riksdag samfällt.

2. Ett av lagutskotten skall ock granska justitieombudsmannens och militieombudsmannens avgivna redogörelser, ävensom deras ämbetsdiarier och registratur, samt med utlåtande däröver till riksdagen inkomma.

3. Lagutskotten fördela å gemensamma sammanträden sig emellan de till dem hörande ärenden, och skall i fråga om sådana sammanträden tillämpas vad i 45, 48 och 49 §§ är rörande ständigt utskott stadgat.

§ 43 mom. 2.

2. Utskottet åligger jämväl att meddela utlåtanden och avgiva förslag i anledning av alla från kamrarna dit hänvisade frågor, som angå stiftande, ändring, förklaring eller upphävande av lagar och författningar rörande hushållningen med allmänna och enskilda skogar, om jakt och fiske samt angående vägar och skjutsväsende.

§ 54.

Konungens skrivelser — — — — yttrande.

Propositionerna böra vid lagtima riksdag avlämnas inom sjuttio dagar från dess öppnande, och må proposition ej senare avlätas, utan så är, att Konungen finner någon under riksdagen inträffad händelse därtill föranleda eller prövar uppskov med framställningen lända riket till men.

§ 55.

Motion i ämne, som tillhör ständigt utskotts behandling, må av riksdagsman i den kammare, han tillhör, göras inom tio dagar från riksdags öppnande, dock att motion i grundlagsfråga må väckas inom fyratio dagar från öppnandet och motion, som föranledes av kungl. proposition, vilken efter öppnandet till riksdagen avlåtits, sist vid det sammanträde, som infaller näst efter tio dagar från propositionens avlämnande i kammare. I sistnämnda fall äge likväl kammare, därest den med hänsyn till infallande helg eller ärendets synnerliga omfattning finner sådant nödigt, medgiva utsträckning av motionstiden, dock längst till det sammanträde, som infaller näst efter tjugu dagar från propositionens avlämnande,

och må fråga härom ej väckas senare än vid sammanträdet näst efter det, då propositionen avläts.

Motion i ämne, som tillhör tillfälligt utskotts behandling, må väckas inom tjugu dagar efter riksdags öppnande, kammare obetaget att för särskilt fall medgiva, att sådan motion även senare må väckas.

I frågor, som röra någondera kammaren enskilt, samt i frågor, som av redan inom någondera kammaren fattat beslut eller annan under riksdagen inträffad händelse omedelbarligen föranledas, må motion framställas, så länge riksdagen är samlad.

Motion bör — — — — — sammanföras.

§ 58.

När proposition — — — uppehållas.

Är inom kammare väckt fråga om sådan utsträckning av motionstid, som i 55 § första stycket sägs, eller uppstår fråga till vilket utskott ett mål bör hänvisas, skall sådan fråga blott för det sammanträde, då den väckt blivt, kunna läggas på boidet, men vid det nästföljande ovillkorligen avgöras.

§ 7.

Uti avlåten proposition nr 111 har Kungl. Maj:t bland annat föreslagit riksdagen att antaga propositionen bilagt förslag till lag angående ändrad lydelse av 5 § i stadgan den 26 maj 1909 om val till riksdagens utskott.

Såsom inhämtas av skrivelse till Kungl. Maj:t den 22 maj, hava vi i denna del bifallit berörda proposition.

§ 8.

Såsom vilande till vidare grundlagsenlig behandling hava vi med anledning av en utav Kungl. Maj:t avlåten proposition antagit följande:

Förslag till ändrad lydelse av §§ 4, 5, 6 och 15 regeringsformen, §§ 6, 10, 20, 32, 33, 38 och 43 riksdagsordningen samt § 1 4:o tryckfrihetsförordningen.

Regeringsformen.

§ 4.

Konungen äger att allena styra riket på det sätt, denna regeringsform föreskriver; inhänte dock, i de fall, här nedanföre stadgas, underrättelse och råd av ett statsråd, vartill Konungen kallar och utnämner kunnige, erfarne, redlige och allmänt aktade, infödde svenske män av den rena evangeliska läran. Ej må fader och son eller bröder på en gång vara ledamöter av statsrådet.

Bihang till riksdagens protokoll 1917. 15 saml. 1 avd. 1 häft.

2

(Riksdagsbeslutet.)

§ 5.

För särskilda grenar av rikets styrelse skola finnas statsdepartement till det antal, lägst åtta och högst tio, som bestämmes genom en av Konungen och riksdagen gemensamt stiftad lag, vilken tillika angiver varje departements benämning och huvudsakliga verksamhetsområde.

Den närmare fördelningen av ärendena, departementen emellan, bestämmes av Konungen genom en särskilt utfärdad, offentlig kungjord stadga.

För varje departement utser Konungen bland statsrådets ledamöter en chef och föredragande. Chefen för det departement, till vilket utrikes ärendena höra, är minister för utrikes ärendena.

§ 6.

Statsrådet skall bestå av cheferna för departementen samt tre statsråd utan departement. Bland de tre statsråden utan departement böra minst två hava förvaltad civil beställning.

Av statsrådets ledamöter utnämne Konungen en att vara statsminister och statsrådets främste ledamot.

Statsrådets ledamöter äga att alla i statsrådet förekommande ärenden övervara.

§ 15.

Kommandomål, varmed förstås sådana, som Konungen, i egenskap av högste befälhavare över krigsmakten till lands och sjöss, omedelbarligen besörjer, må Konungen, då han själv förer riksstyrelsen, avgöra i närvaro av chefen för det departement, dit ärendet hörer. Honom åligge, vid ansvar, att, då dessa mål beredas, sin mening yttra över de företag Konungen besluter, samt att, då hans mening icke med Konungens beslut överensstämmer, föra sina yttrade betänkligheter och råd till ett protokoll vars riktighet Konungen medelst sin höga påskrift besanne. Finner nämnde ämbetsman dessa företag vara av en vådlig riktning eller omfattning, eller grundade på ovissa eller otillräckliga medel att dem utföra, tillstyrke han jämväl, att Konungen ville kalla, till ett krigsråd däröver, tvenne eller flere av de närvarande högre militära ämbetsmän; Konungen dock obetaget att å denna tillstyrkan och, där den bifalles, å krigsrådets till protokoll anförda tankar göra det avseende, honom gott synes.

Riksdagsordningen.

§ 6.

1. Första kammarens — — — — valet skett.
2. Varje landstingsområde — — — — rikets folkmängd.
3. För valkrets, — — — — en riksdagsman.
4. Därest det — — — — en riksdagsman.

5. Det antal — — — — utöva riksdagsmannakallet.
6. Upphör stad — — — — tillkomma staden.
7. Äro icke, — — — — samt att i de fall, där folkmängdsöverskottet, såsom lika stort för två eller flera valkretsar, ej kan tjäna till grund för bestämmande av företrädet dem emellan, detta skall avgöras genom lottning inför chefen för det departement, till vilket justitieärendena höra, i närvaro av tre bland fullmäktige i rikets bank och tre bland fullmäktige i riksgäldskontoret.

§ 10.

För en var, som blivit till ledamot i första kammaren utsedd, skall, på sätt i vallagen närmare stadgas, fullmakt ofördröjligen utfärdas i två exemplar, av vilka det ena överlämnas åt den valde och det andra insändes till det departement, till vilket justitieärenden höra.

§ 20.

För en var, som blivit utsedd till ledamot i andra kammaren, skall, på sätt i vallagen närmare stadgas, fullmakt ofördröjligen utfärdas i två exemplar, av vilka det ena överlämnas åt den valde och det andra insändes till det departement, till vilket justitieärendena höra.

§ 32.

1. Innan riksdagen sammanträder, företages inför chefen för det departement, till vilket justitieärendena höra, eller den Konungen i hans ställe förordnar, i närvaro av tre bland de av riksdagen valde fullmäktige i riksbanken och tre bland fullmäktige i riksgäldskontoret granskning av de till departementet inkomna, för riksdagens ledamöter utfärdade fullmakter. Denna granskning, som har till föremål att undersöka, huruvida fullmakterna blivit i föreskriven form utfärdade, skall vara fulländad sist å dagen före riksdagens början. Inkommer fullmakt efter riksdagens början, skall sådan granskning, som nyss är sagd, genast verkställas.

2. Vardera kammaren — — — — obehörig förklarad.

§ 33.

1. Så snart riksdagen sammanträtt och berättelse om förloppet av den i nästföregående paragraf mom. 1 föreskrivna granskning blivit av chefen för det departement, till vilket justitieärendena höra, eller den i hans ställe förordnad är, meddelad kamrarna, var i vad dess ledamöter angår, låte Konungen för vardera kammaren tillkännagiva, vilken bland dess ledamöter förordnats till talman och vilken till vice talman.

2. Då i — — — — vice talman.
3. Innan sådant — — — — levnadsåren äldst.
4. Vid samtidigt — — — — förfallet upphört.

§ 38.

1. Konstitutionsutskottet tillkommer — — — — omförmälda stadga.
2. Utskottet skall vidare meddela utlåtanden och avgiva förslag i anledning av dit hänvisade frågor angående stiftande, ändring, förklaring eller upphävande av lagar och författningar rörande statsrådets ansvarighet, om statsdepartementen, om förvärvande och förlust av medborgarrätt, om rikets vapen och flagga och om allmänt kyrkomöte så ock av kommunallagarna.
3. Utskottet åligger — — — — regeringsformen stadgat.
4. Utskottet tillkommer — — — — vägrar proposition.

§ 43.

1. Jordbruksutskottet, som skall erhålla del av Konungens angående statsverkets tillstånd och behov till riksdagen avgivna proposition i vad den angår jordbruksärenden, åligger att granska samt, med iakttagande av nödiga indragningar och besparingar, utreda och uppgiva statsverkets behov med hänsyn till denna styrelsens gren ävensom att för övrigt avgiva betänkanden och förslag i anledning av de från kamrarna till utskottet hänvisade jordbruksärenden.
2. Utskottet åligger — — — — och skjutsväsende.

Tryckfrihetsförordningen.

§ 1.

4:o. Utgivare av dagblad eller periodiska skrifter anmäla sig, jämte titeln och tryckningsorten, hos chefen för justitiedepartementet, med vilken i denna lag förstås chefen för det departement, vartill justitieärendena höra. Denne äger att, såvida sökanden ej för nesligt brott blivit dömd, eller förklarad ovärdig föra andras talan, meddela bevis, att intet hinder emot skriftens utgivande förekommer.

§ 9.

Vi hava med anledning av en utav Kungl. Maj:t avlåten proposition såsom vilande till vidare grundlagsenlig behandling antagit följande:

Förslag till ändrad lydelse av § 2 4:o tryckfrihetsförordningen.

§ 2.

4. I grund av — — — — som helst.

Vid föregående tillåtelse skola följande undantag ovägerligen iakttagas:

Att protokoll, hållna — — — — uppenbara.
 Att ej några — — — — femtio riksdaler.
 Att mobiliseringsplaner — — — — konfiskeras.
 Att, där underrätt — — — — konfiskeras.
 Att, i vad — — — — femtio riksdaler.
 Det skall — — — — sexton skillingar.
 Att protokoll — — — — sexton skillingar.
 Att ingen — — — — sexton skillingar.

Att läkares och medicinalstyrelsens utlåtanden, skrivelser, koncept och protokoll i mål eller ärende, som avses i lagen om äktenskaps ingående och upplösning, eller på läkares eller medicinalstyrelsens föranstaltande verkställd utredning i sådant mål eller ärende eller till Konungens befallningshavande eller Konungen inkomna handlingar i ärende om intagande å allmän anstalt för vård av alkoholister ävensom läkares utlåtanden och koncept i sådant ärende icke må, i andra fall än allmän lag eller författning stadgar, utan medgivande av den eller dem, målet eller ärendet angår, utlämnas till annan eller utgivas av trycket. Den häremot bryter, böte trettiofire riksdaler sexton skillingar.

Att handlingar och protokoll i äktenskapsmål, mål om faderskap och underhållsskyldighet till barn utom äktenskap samt mål om äktenskaplig börd, som vid underrätten handlagts inom stängda dörrar, ej må utan parternas tillstånd utlämnas till annan eller utgivas av trycket förrän femtio år efter deras död. Den häremot bryter, böte trettiofire riksdaler sexton skillingar.

Att utdrag — — — — femtio riksdaler.
 Att uppgifter, — — — — femtio riksdaler.
 Att för — — — — trehundra riksdaler.
 Att de från — — — — femtio riksdaler.
 Att ansökning — — — — femtio riksdaler.
 Att sådant, som — — — — huvudsaken.
 I övrigt, och — — — — stadgat är.

§ 10.

Med föranledande av en utav Kungl. Maj:t avlåten proposition hava vi såsom vilande till vidare grundlagsenlig behandling antagit följande:

Förslag till ändrad lydelse av § 2 4:o tryckfrihetsförordningen.

§ 2.

4:o. I grund av — — — — som helst.

Vid föregående tillåtelse skola följande undantag ovägerligen iakttagas:

Att protokoll, hållna — — — — uppenbara.

Att ej några — — — — femtio riksdaler.

Att mobilliseringsplaner — — — — konfiskeras.

Att, där underrätt — — — — konfiskeras.

Att, i vad — — — — femtio riksdaler.

Det skall — — — — sexton skillingar.

Att protokoll — — — — sexton skillingar.

Att ingen — — — — sexton skillingar.

Att utdrag — — — — femtio riksdaler.

Att till försäkringsrådet eller riksförsäkringsanstalten inkomna handlingar från nämnda myndigheter utgångna skrivelser samt hos dem förda protokoll och anteckningar, såvitt de röra enskildas personliga förhållanden eller avse arbetet i arbetsgivares rörelse, företag eller verksamhet eller de förhållanden, under vilka arbetet bedrives, eller arbetarnas antal, arbetstid och avlöningsförhållanden, ej må utlämnas förrän fem år förflutit från handlingens datum, därest ej med hänsyn till de förhållanden, under vilka ett tidigare utlämnande ifrågasättes, trygghet kan anses vara för handen, att detsamma ej kommer att missbrukas till skada för den, som i handlingen avses; ägande vederbörande myndighet. då undantag sålunda medgives, att göra de förbehåll, som prövas erforderliga. Den, som obehörigen utlämnar handling eller i tryck offentliggör handling, som han vet vara obehörigen utlämnad, så ock den, som bryter emot förbehåll, varunder utlämnande skett, böte från och med femtio till och med trehundra riksdaler.

Att uppgifter — — — — femtio riksdaler.

Att för — — — — trehundra riksdaler.

Att de från — — — — femtio riksdaler.

Att ansökning — — — — femtio riksdaler.

Att sådant, som — — — — huvudsaken.

I övrigt, och — — — — stadgat är.

§ 11.

På grund av till riksdagen avlåten proposition hava vi såsom vilande till vidare grundlagsenlig behandling antagit följande:

Förslag till ändrad lydelse av § 2 4:o tryckfrihetsförordningen.

§ 2.

4:o. I grund av — — — — som helst.

Vid föregående tillåtelse skola följande undantag ovägerligen iakttagas:

lagda förslag till ändrad lydelse av § 2 4:o tryckfrihetsförordningen; i följd varav frågan förfallit.

§ 13.

Såsom inhämtas av vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 16 mars hava vi bifallit Kungl. Maj:ts till riksdagen avlåtna proposition, varigenom Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogat förslag till lag om ändrad lydelse av 18 § 7 och 49 punkterna i lagen om val till riksdagen.

§ 14.

Kungl. Maj:t har genom avlåten proposition föreslagit riksdagen att antaga propositionen bilagt förslag till lag angående beräknande av röstvärdet enligt kommunalförfattningarna för skattskyldig, vars beskattningsbara inkomst blivit vid bevillningstaxeringen år 1917 av viss anledning nedsatt.

Enligt vad vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 19 maj utvisar, hava vi icke kunnat i oförändrat skick bifalla detta förslag, utan i anledning av propositionen för vår del antagit en i vår skrivelse införd lag i ämnet.

§ 15.

På grund av en inom riksdagen väckt motion hava vi i skrivelse till Kungl. Maj:t den 9 juni anhållit, det täcktes Kungl. Maj:t låta för nästkommande års riksdag framlägga förslag till sådana ändringar i gällande kommunalförfattningar, att val till landstingsmän och stadsfullmäktige samt eventuellt även andra kommunala val i högre grad än nu är fallet sammanföras till en och samma tidpunkt.

§ 16.

Med anledning av inom riksdagen väckta motioner hava vi i skrivelse till Kungl. Maj:t den 27 april anhållit, det täcktes Kungl. Maj:t efter verkställd utredning låta utarbета och för riksdagen framlägga förslag till sådana ändringar i gällande kommunalförfattningar, att den tid, under vilken obetalda kommunalutskylder medföra förlust av kommunal rösträtt, begränsas enligt i huvudsak samma grunder, som äro bestämda i fråga om den politiska rösträtten.

§ 17.

Kungl. Maj:t har uti avlåtna propositioner nr 181 och 192 föreslagit riksdagen att antaga vid propositionerna fogade förslag till

lag om ändrad lydelse av § 23 i förordningen om kommunalstyrelse på landet den 21 mars 1862;

lag om ändrad lydelse av § 5 mom 2 e), § 20 och § 62 i förordningen om landsting den 21 mars 1862 samt

lag om ändrad lydelse av § 6 mom. 1 i förordningen om kommunalstyrelse i Stockholm den 23 maj 1862;

lag om ändrad lydelse av §§ 17 och 32 i förordningen om kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd den 21 mars 1862,

lag om ändrad lydelse av §§ 10 och 12, § 15 mom. 2, § 20 mom. 5, § 34 samt § 43 mom. 1 i förordningen om kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd i Stockholm den 20 november 1863, samt

lag om ändrad lydelse av §§ 7 och 16 i förordningen angående kyrkofullmäktige och kyrkonämnd i Göteborg den 5 maj 1882.

I skrivelse den 25 maj hava vi anmält för Kungl. Maj:t att vi antagit det av Kungl. Maj:t framlagda förslaget till lag om ändrad lydelse av § 6 mom. 1 i förordningen om kommunalstyrelse i Stockholm den 23 maj 1862, men att ovanberörda lagförslag i övrigt icke kunnat av oss i oförändrat skick godkännas, utan att vi för vår del antagit lagar i här avsedda ämnen av den lydelse, vår skrivelse utvisar.

§ 18.

I anledning av en inom riksdagen väckt motion hava vi i skrivelse till Kungl. Maj:t den 7 mars anhållit, att Kungl. Maj:t ville verkställa utredning i vad mån det kan anses behöfligt och lämpligt att i förordningen om kommunalstyrelse på landet av den 21 mars 1862 införa bestämmelser därom, att ärenden, som skola företagas till avgörande å kommunalstämma, böra förut beredas av kommunalnämnden eller annan nämnd eller särskilt därtill utsedda personer, samt för riksdagen framlägga det förslag vartill utredningen kan föranleda.

§ 19.

Vi hava i skrivelse den 27 april anmält för Kungl. Maj:t, att vi i anledning av en inom riksdagen väckt motion för vår del antagit en i vår skrivelse införd lag om ändrad lydelse av § 24 i Kungl. förordningen om landsting den 21 mars 1862.

§ 20.

Kungl. Maj:t har uti avlåten proposition nr 91 föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogade förslag till

Bihang till riksdagens protokoll 1917. 15 saml. 1 avd. 1 häft.

3

(Riksdagsbeslutet.)

1:o lag angående ändrad lydelse av § 24 i förordningen om kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd den 21 mars 1862,

2:o lag angående ändrad lydelse av § 26 i förordningen om kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd i Stockholm den 20 november 1863, samt

3:o lag om ändrad lydelse av § 5 i lagen den 25 juni 1909 angående folkskoleväsendet i vissa städer.

Vidare har Kungl. Maj:t uti en till riksdagen avlåten proposition nr 197 föreslagit riksdagen att antaga vid sistnämnda proposition fogade förslag till

1:o lag angående ändrad lydelse av § 13 i förordningen om kommunalstyrelse på landet den 21 mars 1862,

2:o lag angående ändrad lydelse av § 29 mom. 1 i förordningen om kommunalstyrelse i stad den 21 mars 1862,

3:o lag angående ändrad lydelse av § 15 mom. 1 i förordningen om kommunalstyrelse i Stockholm den 23 maj 1862, samt

4:o lag angående ändrad lydelse av § 10 i förordningen om landsting den 21 mars 1862.

I skrivelse den 7 juni hava vi anmält för Kungl. Maj:t, att ifrågavarande propositioner blivit av oss bifallna.

§ 21.

Genom avlåten proposition har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogat förslag till lag om ändrad lydelse av 3 § i lagen den 15 maj 1903 angående folkskoleväsendet i Stockholm.

I skrivelse den 7 juni hava vi anmält för Kungl. Maj:t, att vi, som icke kunnat i oförändrat skick godkänna ifrågavarande lagförslag, för vår del antagit i vår skrivelse införd lag i ovanberörda ämne.

§ 22.

I skrivelse den 13 mars hava vi anmält för Kungl. Maj:t, att vi med anledning av en utav Kungl. Maj:t till riksdagen avlåten proposition *dels* till bestridande av kostnader för tryggande av rikets neutralitet beviljat å extra stat för år 1918 ett förslagsanslag, högst å 10,000,000 kronor, att uppföras å 4:de och 5:e huvudtitlarna enligt fördelning, som framdeles under riksdagen komme att bestämmas, med rätt för Kungl. Maj:t att av omhänderhavande medel disponera beloppet redan under innevarande år;

dels ock funnit att vad Kungl. Maj:t i förevarande proposition i övrigt hemställt icke för det dåvarande föranledde någon riksdagens åtgärd.

§ 23.

Genom avlätna propositioner nr 244 och 245 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till täckande av kostnader för tryggande av rikets neutralitet år 1917 i riksstaten för år 1918 uppföra å extra stat under fjärde huvudtiteln ett förslagsanslag högst 48,500,000 kronor samt under femte huvudtiteln ett förslagsanslag högst 14,500,000 kronor med rätt för Kungl. Maj:t att redan innevarande år från de begärda anslagen disponera erforderliga medel.

Såsom inhämtas av vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 13 mars, hava vi, i anledning av Kungl. Maj:ts till riksdagen avlätna proposition nr 29, till bestridande av kostnader för tryggande av rikets neutralitet beviljat å extra stat för år 1918 ett förslagsanslag, högst 10,000,000 kronor, att uppföras å 4:de och 5:e huvudtitlarna enligt fördelning, som framdeles under riksdagen komme att bestämmas, med rätt för Kungl. Maj:t att av omhänderhavande medel disponera beloppet redan under innevarande år.

Uti det av Kungl. Maj:t genom nu förevarande propositioner äskade anslag å sammanlagt 63,000,000 kronor ingår nyssberörda belopp, 10,000,000 kronor.

Av de medel, som av Kungl. Maj:t begärts genom nyssnämnda propositioner hava skilts mellan sådana, som avse kostnader för tryggande av rikets neutralitet år 1917 och sådana, som avsetts till täckande av kostnader för materielanskaffningar och vilka under förskottstitel sedan av Kungl. Maj:t anvisats.

Det av Kungl. Maj:t begärda anslaget, för egentliga neutralitetskostnader upptager

beträffande lantförsvaret	
egentliga neutralitetskostnader jämte mindre anskaffningar i samband med neutralitetsskyddet.....	kronor 24,975,000
samt i fråga om sjöförsvaret	
egentliga neutralitetskostnader.....	kronor 11,600,000
vartill komma medel för förstärkning av visst förråd 900,000 kronor,	
sammanlagt 37,475,000 kronor.	

De medel under förskottstitel, som av Kungl. Maj:t avsetts att ersättas av omförmälda anslag, 63,000,000 kronor, utgöras i fråga om till lantförsvaret anvisade medel av, 23,525,000 kronor och i fråga om till sjöförsvaret anvisade medel av 2,000,000 kronor.

Uti skrivelse till Kungl. Maj:t den 31 maj hava vi, vad angår de egentliga neutralitetskostnaderna — under framhållande av angelägenheten därav, att det noga tillses, att de kostnader och personliga bördor, som landets neutralitetsvakt måste kräva, begränsas till det oundgängligen nödvändiga, samt under uttalande av den förväntan, att neutralitetsvakten icke gives större omfattning än som för närvarande är fallet, därest icke på grund av särskilda omständigheter sådant skulle

krävas för rikets säkerhet — tillkännagivit för Kungl. Maj:t, att vi, efter att hava av berörda redan anvisade 10,000,000 kronor, uppfört 7,000,000 kronor å fjärde huvudtiteln och 3,000,000 kronor å femte huvudtiteln,

1) *i fråga om lantförsvaret*

a) till täckande av kostnader för tryggande av rikets neutralitet å extra stat för år 1918 beviljat ett förslagsanslag, högst, 17,975,000 kronor med rätt för Kungl. Maj:t att redan innevarande år från anslaget disponera erforderliga medel;

b) beslutit att nämnda belopp, 17,975,000 kronor, tillika med den del av det utav riksdagen förut för samma ändamål beviljade förslagsanslaget, högst, 10,000,000 kronor, som belöper å lantförsvaret, eller 7,000,000 kronor, må såsom ett gemensamt förslagsanslag, högst, 24,975,000 kronor uppföras under fjärde huvudtiteln å extra stat för år 1918;

2) *i fråga om sjöförsvaret*

a) till täckande av kostnader för tryggande av rikets neutralitet å extra stat för år 1918 beviljat ett förslagsanslag, högst, 8,600,000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att redan innevarande år från anslaget disponera erforderliga medel;

b) beslutit, att sistnämnda belopp, 8,600,000 kronor, tillika med den del av det utav riksdagen förut för samma ändamål beviljade förslagsanslaget, högst, 10,000,000 kronor, som belöper å sjöförsvaret, eller 3,000,000 kronor, må såsom ett gemensamt förslagsanslag, högst, 11,600,000 kronor uppföras under femte huvudtiteln å extra stat för år 1918;

c) till bestridande av kostnader för förstärkning av visst förråd under femte huvudtiteln å extra stat för år 1918 beviljat ett förslagsanslag, högst, 900,000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att redan innevarande år från anslaget disponera erforderliga medel.

Vidkommande de av Kungl. Maj:t genom förevarande propositioner begärda anslag till täckande av materielanskaffningskostnader hava vi — under uttalande av att vi funnit Kungl. Maj:ts förfaringssätt med avseende å ifrågavarande materielanskaffningar m. m. särdeles anmärkningsvärt, framför allt vad angår lantförsvaret, och förväntande, att ett dylikt förfarande icke i framtiden ifrågakomme, men att vi, då emellertid beställningar å materielen redan skett, och medlen sålunda vore tagna i anspråk, ansett oss böra bevilja anslag till täckande av ifrågavarande belopp —

1:o) till bestridande av kostnader för materielanskaffningar, för vilka medel redan blivit av Kungl. Maj:t anvisade, under fjärde huvudtiteln å extra stat för år 1918 beviljat ett förslagsanslag, högst, 23,525,000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att redan innevarande år från anslaget disponera erforderliga medel;

2:o) till bestridande av kostnader för materielanskaffningar, för vilka medel redan blivit av Kungl. Maj:t anvisade, under femte huvudtiteln å extra stat för år 1918 beviljat ett förslagsanslag, högst, 2,000,000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att redan innevarande år från anslaget disponera erforderliga medel.

§ 24.

Enligt vad vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 6 juni utvisar, hava vi med anledning av stadgandet i 63 § regeringsformen för oförutsedda händelser anslagit och till utbetalning å riksgäldskontoret anvisat tvänne särskilda kreditivsummor, den ena att vara tillgänglig, då Konungen till rikets försvar eller andra högst viktiga och angelägna ändamål, sedan hela statsrådets tankar däröver blivit inhämtade, finner den vara oundgängligen nödig, den andra att vid infallande krig av Konungen lyftas, sedan han statsrådet in pleno hört och riksdagen samman kallat, och bestämt den förra av dessa summor till femton miljoner kronor, samt den senare eller det så kallade stora kreditivet till femton miljoner kronor.

§ 25.

Uti skrivelse den 16 juni hava vi anmält för Kungl. Maj:t, att vi, med anledning av en utav Kungl. Maj:t avlåten proposition, bemyndigat Kungl. Maj:t att för betridande av kostnader för tryggande av rikets neutralitet använda och av tillgängliga medel, mot framtida anmälan till ersättande, förskjuta, utöver redan för enahanda ändamål år 1917 till Kungl. Maj:ts förfogande ställda medel, ett belopp av 15,000,000 kronor att i fall av behov tagas i anspråk å tid, då till följd av riksdagens fortvaro de i § 63 regeringsformen omförmälda kreditiv icke finge lyftas.

§ 26.

På grund av en utav Kungl. Maj:t avlåten proposition hava vi, såsom inhämtas av vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 6 juni, för vidtagande i huvudsaklig överensstämmelse med i propositionen bilagt statsrådsprotokoll angivna grunder av åtgärder för nedbringande av prisen å spannmål, kraftfoder, konstgödsel, salt fisk, ved, bränntorv och potatis samt för bestridande av vissa kostnader för brödsädesregleringen och till oförutsedda utgifter i prisreglerande syfte å extra stat för år 1918 under nionde huvudtiteln anvisat ett förslagsanslag av 22,400,000 kronor ävensom medgivit, att Kungl. Maj:t må därav under innevarande år låta av tillgängliga medel utanordna erforderligt belopp.

§ 27.

Enligt vad vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 6 juni utvisar hava vi med anledning av en utav Kungl. Maj:t till riksdagen avlåten proposition för beredande av lindring i de mindre bemedlades levnadsvillkor i huvudsaklig överensstämmelse med de av chefen för jordbruksdepartementet i propositionen bilagt statsrådsprotokoll tillstyrkta grunder å extra stat för år 1918 under nionde huvudtiteln anvisat ett förslagsanslag å tolv miljoner kronor ävensom medgivit, att Kungl. Maj:t må därav låta under år 1917 av tillgängliga medel förskottsvis utanordna erforderligt belopp.

§ 28.

Uti skrivelse den 13 mars hava vi anmält för Kungl. Maj:t, att vi med anledning av en utav Kungl. Maj:t avlåten proposition på extra stat för år 1918 under sjätte huvudtiteln anvisat ett förslagsanslag, högst, 4,000,000 kronor, att i huvudsaklig överensstämmelse med de i stadsrådsprotokollet över civilärenden den 30 januari 1917 angivna grunder användas till understöd för uppförande av bostadshus med smålägenheter, med rätt för Kungl. Maj:t att förskottsvis redan under år 1917 av tillgängliga medel utanordna beloppet.

§ 29.

I avseende å statsregleringen och rörande de med statsverket gemenskap ägande ämnen åberopa vi för övrigt våra därom under riksdagens lopp till Kungl. Maj:t avlåtna skrivelser, såsom vore de i detta riksdagsbeslut intagna, nämligen:

1:o av den 3 februari, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående prisreglering å vissa gödselmedel;

2:o av den 6 februari, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition (nr 38) angående vissa undantag från bestämmelserna för statens meddelande av sjöförsäkring mot krigsfara;

3:o av den 21 februari, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående överlåtelse till lantförsvaret av visst område av förra kronofogdebostället $\frac{5}{8}$ mantal Kvarnberga N:o 1 i Åkers socken av Södermanlands län;

4:o av den 23 februari, angående sättet för de extra anslagens upptagande i riksstaten;

5:o av samma dag, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen under titel utgifter för kapitalökning, statens affärsverksamhet gjorda framställning i fråga om anslag för anskaffande av rullande materiel vid statens järnvägar;

6:o av den 2 mars, i anledning av Kungl. Maj:ts i punkterna 19—27 under andra huvudtiteln av statsverkspropositionen gjorda framställningar angående anslag till fångvården;

7:o) *av den 3 mars*, i anledning av Kungl. Maj:ts i punkt 30 under andra huvudtiteln av statsverkspropositionen gjorda framställning angående anslag till utförande av vissa byggnadsarbeten vid statens uppfostringsanstalt å Bona;

8:o) *av den 13 mars*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående understöd för uppförande av bostadshus med smålägenheter;

9:o) *av samma dag*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående årligt understöd åt en befattningshavare vid postverket;

10:o) *av samma dag*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående årliga understöd åt vissa befattningshavare i telegrafverket;

11:o) *av den 16 mars*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anordnande vid Skaraborgs regementes kasernetablissemang av gemensam tvättinrättning för de till Skövde förlagda truppförbanden;

12:o) *av samma dag*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ordnande av kavalleriets officersaspirantskolas förläggning å Ränneslätt;

13:o) *av samma dag*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående iordningställande av en skjutbana å Ränneslätt för Smålands husarregemente;

14:o) *av samma dag*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående åtgärder för tillgodoseende av vattenbehovet för Norrlands trängkår;

15:o) *av samma dag*, angående tillstånd för vaktmästaren vid generalintendentens expedition A. K. Broms att för rätt att åtnjuta ålderstillägg tillgodoräkna sig viss tjänstgöring;

16:o) *av samma dag*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anläggning av skjutbana för Östgöta trängkår.

17:o) *av den 17 mars*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående tjänstårsberäkning för professor J. R. Kjellén med avseende å hans rätt till ålderstillägg;

18:o) *av samma dag*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående rätt för gymnastiklärarinnan Dagny Kristina Widebeck att för uppflyttning i högre lönegrad tillgodoräkna sig viss tjänstgöring;

19:o) *av den 23 mars*, i anledning av Kungl. Maj:ts propositioner rörande vissa pensioner, avsedda att utgå av trafikmedel;

20:o) *av samma dag*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anstånd med erläggande av ränta å statslån för järnvägsanläggning mellan Eksjö och Österbymo;

21:o) *av samma dag*, om anslag till anordnande av vattenklosetter inom Serafimerlasarettet;

22:o) *av den 24 mars*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående statsbidrag för lindring av fraktkostnaderna vid transport av majs till vissa delar av Norrland samt till Gottland;

23:o) *av den 27 mars*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående

kostnaderna för anläggning av hospital vid Strängnäs samt om- och tillbyggnad av Lunds hospital och asyl;

24:o) *av den 29 mars*, i anledning av väckta motioner om åtgärder för anskaffande av en isbrytare till uppehållande av seglationen å Vänern;

25:o) *av den 30 mars*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående minimipris å brödsäd m. m.;

26:o) *av samma dag*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående räntefrihet å lån för anskaffande av utsädespotatis;

27:o) *av den 5 april*, i anledning av Kungl. Maj:ts under femte huvudtiteln av statsverkspropositionen gjorda framställningar angående kustartilleriets krigsberedskap och övningar samt reservstat för marinen;

28:o) *av den 19 april*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående pension åt hjälpmontören vid Trollhätte kraftverk A. J. Karlsson jämte en i ämnet väckt motion;

29:o) *av den 20 april*, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning om åtgärder för torvtillgångarnas tillgodogörande;

30:o) *av den 21 april*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående tjänstårsberäkning för vissa folkskoleinspektörer;

31:o) *av samma dag*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anstånd med återbetalning av räntefritt lån för svenska församlingens i London kyrkobyggnad;

32:o) *av den 23 april*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående minimipris å brödsäd m. m. i vad den avser korn samt två i ämnet väckta motioner;

33:o) *av samma dag*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående rörelsekapital vid statens verksamhet för anskaffande och tillhandahållande av livsförnödenheter;

34:o) *av den 25 april*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ersättande från fjärde huvudtiteln allmänna besparingar av vissa förskottsvis utgivna medel;

35:o) *av samma dag*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition likaledes angående ersättande från fjärde huvudtiteln allmänna besparingar av vissa förskottsvis utgivna medel;

36:o) *av samma dag*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående tillstånd för vissa beställningshavare å staten för artilleriets fabriker och tyganstalter att för rätt att åtnjuta ålderstillägg tillgodoräkna sig viss tjänstgöring;

37:o) *av samma dag*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående omläggning av ett stickspår från Åkers styckebruks järnvägsstation till Åkers krutbruk;

38:o) *av samma dag*, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning angående engångskostnader för försvaret;

39:o) *av samma dag*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anordnande av elektrisk belysning i Svea och Göta livgardes kasernetablissemang;

40:o) *av samma dag*, i anledning av väckt motion om skyldighet för befattningshavare vid armén och marinen, vilka från arméns eller marinens matinrättningar hämta tillagad portion, att härför utgiva viss ersättning;

41:o) *av samma dag*, i anledning av väckta motioner om anslag till befrämjande av inhemsk biodling m. m.;

42:o) *av samma dag*, i anledning av väckt motion angående förhöjning av statsbidrag till innehavare av vissa odlingslägenheter och skogstorp;

43:o) *av den 27 april*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående överlåtelse till lantförsvaret av de till Flyinge kungsgård hörande områdena Räft-
hagen och Kungsmarkerna i Malmöhus län m. m. ävensom en i ämnet väckt motion;

44:o) *av den 28 april*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående åtgärder för befordrande av potatisodlingen m. m.;

45:o) *av den 4 maj*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av statens järnvägar tillhöriga markområden vid Gnesta;

46:o) *av samma dag*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående bidrag av telegrafverkets medel till Sveriges rikstelefonisters vilohems förening;

47:o) *av samma dag*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående rätt för revisorn hos telegrafstyrelsen J. C. Lundgren, att för ålderstillägg å lönen tillgodoräkna sig viss tjänstgöring;

48:o) *av samma dag*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående beredande av rörelsekapital för tillämpningen av gällande förfoganderättslag i fråga om industriella råvaror o. d.;

49:o) *av samma dag*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anläggning av huvudrangerbangård vid Hallsberg;

50:o) *av samma dag*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående tilläggs pension åt förre stationskarlen vid statens järnvägar C. O. Grann, jämte en i ämnet väckt motion;

51:o) *av samma dag*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående pension åt maskinisten vid mynt- och justeringsverket T. O. Åkerblom;

52:o) *av samma dag*, i anledning av väckt motion angående årligt understöd åt poststationsförestånderskan Hilma Henrika Löfroth;

53:o) *av den 8 maj*, angående disposition av återburet stipendium för utbildande av präst, förtrogen med finska språket;

54:o) *av samma dag*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående grunder för kvinnas utnämning och befordran till rektor vid kvinnligt folkskoleseminarium;

55:o) *av samma dag*, i anledning av vissa framställningar rörande anslag under åttonde huvudtiteln;

Bihang till riksdagens protokoll 1917. 15 saml. 1 avd. 1 häft.

56:o) *av samma dag*, i anledning av väckt motion om ersättning till verk-mästaren N. J. Eriksson för en av honom konstruerad elektrisk tändapparat;

57:o) *av samma dag*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående användande av allmänna besparingar å riksstatens femte huvudtitel till inköp av två tomtdelar i Karlskrona m. m.;

58:o) *av samma dag*, angående användande av behållning å vissa extra an-slag till utförande av ändringsarbeten å minfartyget Clas Fleming;

59:o) *av samma dag*, angående rätt till tjänstårsberäkning för kemisten K. A. Schröder;

60:o) *av den 11 maj*, angående anordnande av gemensam tvättninrättning för norra skånska infanteriregementet och Vendes artilleriregemente;

61:o) *av samma dag*, angående anslag till svenska Röda korset för bestri-dande av utgifter för dess hjälpkommittés byrå i Stockholm;

62:o) *av samma dag*, angående utförande av reparationsarbeten å strandsko-ningen utmed Ångermanälvens strand vid Norrlands trängkärs kasernetablissemang i Sollefteå;

63:o) *av samma dag*, angående ersättande från fjärde huvudtitelns allmänna besparingar av vissa förskottsvis utgivna medel;

64:o) *av samma dag*, angående särskilda avlöningsförmåner för den vid arméns flygväsende tjänstgörande personalen;

65:o) *av samma dag*, i anledning av väckt motion om viss ändring i vill-koren för statsbidrag till folkskollärares avlöning;

66:o) *av samma dag*, om viss ändring i gällande bestämmelser angående statsbidrag till fortsättningsskola;

67:o) *av samma dag*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ersättning för skada till följd av olycksfall i arbete åt lärlingen vid Alnarps lantbruksskola F. W. Hult;

68:o) *av samma dag*, angående pension åt förre kronojägaren A. J. Jo-hansson;

69:o) *av den 15 maj*, i anledning av väckt motion om ändring i kungl. kungörelserna angående understöd av statsmedel åt sinnesslöanstalter och epilep-tikeranstalter den 8 oktober 1915;

70:o) *av samma dag*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående gottgörelse till rådhusrätten i Luleå i anledning av dess befattning med vissa mål;

71:o) *av samma dag*, angående statsbidrag till utförande av en brobyggnad över Saltösund i Karlskrona;

72:o) *av samma dag*, angående ålderstillägg åt förste aktuarien i statistiska centralbyrån Ernst Jonas Höijer och aktuarien därstädes Karl Jonas Henrik Wittrock;

73:o) *av samma dag*, om rätt för föreståndaren vid kronohäktet i Ystad

Gustaf Edvard Rockström att för åtnjutande av löneförhöjning tillgodoräkna sig viss tjänstgöring;

74:o) *av samma dag*; i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående tilläggs pension åt fullmäktigen i riksbanken filosofie doktorn S. G. von Friesen;

75:o) *av samma dag*, angående register över kyrkomötets protokoll jämte bihang för åren 1868—1915;

76:o) *av den 16 maj*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ytterligare anslag till anordnande av förvaringsskjul för flygbåtar m. m.;

77:o) *av samma dag*, angående anslag till uppförande av en svensk kyrka i Kristiania;

78:o) *av samma dag*, angående anvisning av medel för höjande av medelinköpspriset för reponter under år 1917;

79:o) *av den 22 maj*, i anledning av Kungl. Maj:ts dels i proposition nr 148 gjorda framställning angående tillfällig löneförbättring åt lärarpersonalen vid de allmänna läroverken m. fl. läroanstalter, dels ock i punkt 187 under åttonde huvudtiteln av statsverkspropositionen gjorda framställning angående tillfällig löneförbättring åt lärare vid folkskolor och småskolor jämte i dessa ämnen väckta motioner;

80:o) *av samma dag*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående avskrivning av ett lån för restaurering av Vadstena klosterkyrka;

81:o) *av samma dag*, i anledning av vissa framställningar rörande anslag under åttonde huvudtiteln;

82:o) *av den 24 maj* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående till anläggning av statsstuteri å Ottenby beviljat anslag m. m.;

83:o) *av samma dag*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående visst undantag från bestämmelserna för statens meddelande av sjöförsäkring mot krigsfara;

84:o) *av samma dag*, i anledning av väckt motion om anslag till gäldande, helt eller delvis, av vissa till militärtjänstgöring inkallade personers utskylder och fattigvårdsavgifter;

85:o) *av samma dag*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående beredande av ytterligare medel till restaurering av Ulriksdals slott;

86:o) *av samma dag*, angående användande av överskott i djurgårdskassan till vissa byggnads- m. fl. arbeten vid Ulriksdals, Haga och Drottningholms slott m. m.;

87:o) *av samma dag*, angående förvärvande för statens räkning av vissa enskilda tillhöriga vattenfall i Motala ström m. m.;

88:o) *av samma dag*, angående sättet för likviderande av förfallen skuld å statslån till Norra Södermanlands järnvägsaktiebolag;

89:o) *av den 30 maj*, angående efterskänkande av kronans rätt till danarv efter smeden Per Viktor Sjögren från Ledbergs socken m. fl.;

90:o) *av samma dag*, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen, under punkt 100 av åttonde huvudtiteln gjorda framställningar angående uppförande å ordinarie stat av lärarbefattning i entomologi vid Lunds universitet m. m.;

91:o) *av samma dag*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående förstärkning av kontrollstyrelsens arbetskrafter;

92:o) *av den 31 maj*, i anledning av vissa framställningar rörande anslag under åttonde huvudtiteln;

93:o) *av samma dag*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställningar angående tillfällig löneförbättring åt lärarpersonalen vid vissa läroanstalter jämte i dessa ämnen väckta motioner;

94:o) *av samma dag*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående tillfällig löneförbättring åt lärare vid folkhögskolor jämte i ämnet väckta motioner;

95:o) *av samma dag*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående tillfällig löneförbättring åt lärarpersonalen vid privatläroverken jämte i ämnet väckta motioner;

96:o) *av samma dag*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående vissa ändringar i föreskrifterna om avlöning av lärarinnor vid statsunderstödda enskilda läroanstalter m. m.;

97:o) *av samma dag*, angående tillfällig löneförbättring åt statens folkskoleinspektörer;

98:o) *av samma dag*, angående efterskänkande av visst kyrkoherden i Lena församling ådömt skadestånd;

99:o) *av samma dag*, angående reglemente för avlöning vid armén på krigsfot (krigsavlöningsreglemente);

100:o) *av samma dag*, angående förordning med särskilda föreskrifter angående avlöningsförmåner m. m. vid marinen på krigsfot;

101:o) *av den 1 juni*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ändring i gällande grunder för pensionering av flottans befäl och underbefäl med vederlikar;

102:o) *av samma dag*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ändring i gällande grunder för pensionering av flottans befäl och underbefäl med vederlikar samt angående tiden för avgång ur tjänst;

103:o) *av samma dag*, angående tillfälligt lönetillägg åt viss personal vid statens järnvägar ävensom en i ämnet väckt motion;

104:o) *av samma dag*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående främjande av manskapsrekryteringen vid armén;

105:o) *av samma dag*, angående inlösen av besittningsrätten till kronoegendomen Bergshamra nr 1 i Stockholms stad och län;

106:o) *av den 2 juni*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 73 under mom. 1) och 2) gjorda framställning rörande upprensning av viss farled;

107:o) *av den 6 juni*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående beredande av medel till bestridande av vissa kostnadsökningar för sjöförsvarets ordnande m. m.;

108:o) *av samma dag*, angående inlösen för statsverkets räkning av generalstabens officerskärs stalletablissemang i Stockholm;

109:o) *av samma dag*, angående tillfälligt lönetillägg åt skogvaktarna vid universitetet i Uppsala m. m.;

110:o) *av samma dag*, med förslag till ny utgiftsstat för postsparbanken m. m.;

111:o) *av samma dag*, angående förvärvande för statsverkets räkning av fastigheterna nr 13 och 14 i kvarteret Norrtälje i Stockholm;

112:o) *av samma dag*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, angående förvaltningen av riksförsäkringsanstaltens fondmedel;

113:o) *av samma dag*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående uppskov med slutförande av undersökningsarbeten i Kiirunavaara och Gällivare malmberg;

114:o) *av samma dag*, angående vissa ändringar i avlösningsreglementet för tjänstemän vid statens järnvägar m. m. jämte i ämnet väckt motion;

115:o) *av samma dag*, angående rätt för åtskilliga tjänstemän av lägre grad vid statens järnvägar med särskild yrkesutbildning att i avlöningshänseende tillgodoräkna sig viss föregående tjänstgöringstid;

116:o) *av samma dag*, angående regler för bestämmande av begynnelsearvodet för vissa ordinarie befattningshavare vid statens järnvägar;

117:o) *av samma dag*, i anledning av väckt motion om ersättning åt viss från Uddevalla till Göteborg förflyttad järnvägspersonal för av flyttningen föranledda kostnader;

118:o) *av samma dag*, angående regleringen av utgifterna i avseende å statens under civildepartementet hörande utlåningsfonder;

119:o) *av samma dag*, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning om anvisande av anslag för anställande av torvingenjörer och torvassistenter;

120:o) *av den 7 juni*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående gift kvinnas anställning vid postverket, telegrafverket och statens järnvägar;

121:o) *av den 8 juni*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av vissa kronoegendomar och upplåtande av lägenheter från sådana egendomar;

122:o) *av samma dag*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition om understöd till aktiebolaget Difosfat för försök med framställning av fosforsyregödselmedel ävensom i ämnet väckta motioner;

123:o) *av den 11 juni*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om ändring i vissa delar av förordningen den 18 juni 1915 om förekommande av överdriven avverkning å ungskog inom de delar av Västerbottens och Norrbottens län, som ej höra till lappmarken;

124:o) *av samma dag*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utbetalande i förskott av viss del av statsbidrag till kostnader för laga skiften inom Juckasjärvi och Karesuando socknar av Norrbottens län;

125:o) *av samma dag*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av viss del av den inom Landskrona stad belägna ön Gräen;

126:o) *av samma dag*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående viss eftergift i fråga om gällande villkor för beviljade statsbidrag från allmänna och norrländska avdiktningensanslagen;

127:o) *av samma dag*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående personligt ålderstillägg till t. f. byråchefen i domänstyrelsen C. I. Stiernspetz;

128:o) *av samma dag*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående eftergift å arrendeavgiften för kronolägenheten Skarnholms Kronoäng i Stockholms län;

129:o) *av samma dag*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtelse av kronan tillhörande jordägarandelar i gruvor;

130:o) *av samma dag*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående täckande av brist i extra anslag för år 1916 till expenser för Sveriges geologiska undersökning;

131:o) *av samma dag*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtelse av rätt till bearbetande av icke inmutningsbara fyndigheter å kronojord;

132:o) *av samma dag*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående avstående eller upplåtande i vissa fall av mark från kronoegendomar;

133:o) *av samma dag*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående driftkostnader under år 1918 för egnahemslånefonden;

134:o) *av samma dag*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ändringar i villkoren för lån från fonden för torvindustriens befrämjande;

135:o) *av samma dag*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående disposition av Skytteanska skolbostället Tärnafors nr 1;

136:o) *av samma dag*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående viss ändring i villkoren för överlåtande till staden Falkenberg av Falkenbergs tullbro;

137:o) *av samma dag*, i anledning av väckta motioner om skrivelse till Kungl. Maj:t i fråga om vidtagande av åtgärder för en allmän elektrifiering av landsbygden m. m.;

138:o) *av samma dag*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ytterligare rörelsekapital vid statens verksamhet för anskaffande och tillhandahållande av livsförnödenheter m. m.;

139:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av den till landshöfdingebostället i Älvsborgs län hörande delen av tomten nr 414 i kvarteret Blomman i Vänersborg;

140:o) *av samma dag*, i anledning av väckta motioner i fråga om åtgärder för främjande av trädgårdsodlingen;

141:o) *av samma dag*, angående utredning i fråga om utveckling och uppehållande av en på inhemska råämnena och naturtillgångar grundad, för landets behov tillräcklig tillverkning av konstgödselmedel m. m.;

142:o) *av den 12 juni*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående tilläggspension i visst fall till första innehavaren av presidentbefattningen i försäkringsrådet;

143:o) *av samma dag*, i anledning av väckta förslag om bemyndigande för Konungariket Sveriges stads-, hypotekskassa att upplägga ett premieobligationslån;

144:o) *av samma dag*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående vissa ändringar i avlöningsreglementet för tjänstemän vid statens järnvägar m. m., i vad densamma avser ändring i lagen den 4 juli 1910 angående rätt till pension för tjänstemän vid statens järnvägar;

145:o) *av samma dag*, om beredande åt prästerskapets änke- och pupillkassa av rätt till ytterligare ett års bevälden inkomst av vissa befattningar;]

146:o) *av samma dag*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av den inom staden Marstrands hamnområde belägna Hedvigsholmen eller Kvarnholmen m. m.;

147:o) *av samma dag*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande till aktiebolaget Porjus' smältverk av rätt att inom utmälet Valerius å Luossavaara malmfält bryta viss mängd malm ävensom två i ämnet väckta motioner;

148:o) *av samma dag*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande av lägenheter m. m. från Kungsörs kungsladugård i Västman lands län ävensom i ämnet väckta motioner;

149:o) *av samma dag*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av vissa delar av kronoegendomen Hunnebo nr 1 i Göteborgs och Bohus län;

150:o) *av samma dag*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående bemyndigande för vattenfallsstyrelsen att försälja tomter och områden från de under styrelsens förvaltning ställda fastigheter m. m.;

151:o) *av samma dag*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående garanti för inköp av brännrot för statens räkning;

152:o) *av samma dag*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående

uppförande vid Alnarps egendom av en institutionsbyggnad för professor N. H. Nilsson-Ehles ärftlighetsforskning m. m.

153:o) *av samma dag*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ändrad användning av ett till anordnande av jägmästarbostäder av riksdagen anvisat belopp;

154:o) *av samma dag*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ändringar i villkoren för lån från lånefonden för inköp av ädla avelsston m. m.;

155:o) *av samma dag*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående disponerande av 1916 års avkastning av statens hästavelstond;

156:o) *av samma dag*, angående regleringen av utgifterna för kapitalökning i vad angår jordbruksärendena ävensom en i ämnet väckt motion;

157:o) *av samma dag*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående beredande av rörelsekapital för 1917 års bränslekommissions vedanskaffning under innevarande år ävensom en i ämnet väckt motion;

158:o) *av den 11 juni*, angående regleringen av utgifterna för kapitalökning i avseende å post- och telegrafverken samt statens järnvägar och vattenfallsverk;

159:o) *av den 12 juni*, angående regleringen av utgifterna under riksstatens första huvudtitel, innefattande anslagen till hov- och slottsstaterna.

160:o) *av samma dag*, angående regleringen av utgifterna under riksstatens tredje huvudtitel, innefattande anslagen till utrikesdepartementet;

161:o) *av samma dag*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående villkoren för lån från täckdikningslånefonden;

162:o) *av samma dag*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående villkoren för lån från norrländska nyodlingsfonden;

163:o) *av samma dag*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 349, angående försäljning av vissa kronoegendomar och upplåtande av lägenheter från sådana egendomar;

164:o) *av samma dag*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 324, angående försäljning av vissa kronoegendomar och upplåtande av lägenheter från sådana egendomar;

165:o) *av samma dag*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ökat statsbidrag till lantbruksskolor ävensom två i ämnet väckta motioner;

166:o) *av samma dag*, i anledning av Kungl. Maj:ts två särskilda propositioner angående driftkostnader under år 1918 för statens domäner ävensom två i ämnet väckta motioner;

167:o) *av samma dag*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till den lägre skogsundervisningen och skogshushållning i allmänhet;

168:o) *av samma dag*, i anledning av Kungl. Maj:ts dels i punkt 11 under nionde huvudtiteln av statsverkspropositionen gjorda framställning angående un-

derstöd åt elever vid lägre lantbruksundervisningsanstalter, dels ock i punkt 19 framställda förslag i fråga om utbildningskurser för kvinnliga ladugårdsskötare i Norrland och Dalarna;

169:o) *av samma dag*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till en extra tjänsteman hos lantbruksstyrelsen samt till jordbrukskonsulenter och jordförmedlingsbyråer;

170:o) *av samma dag*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag för anordnande av spannmålslagerhus och fryshus;

171:o) *av samma dag*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående villkoren för lån från allmänna nyodlingsfonden;

172:o) *av samma dag*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till bestämmelser angående rätt till pension för vissa å extra stat upptagna befattningshavare vid statens järnvägar, telegrafverket och statens vattenfallsverk;

173:o) *av den 13 juni*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående vissa åtgärder för lantförsvarets stärkande;

174:o) *av samma dag*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående vissa åtgärder för sjöförsvarets stärkande;

175:o) *av samma dag*, angående regleringen av utgifterna under riksstatens åttonde huvudtitel, innefattande anslagen till ecklesiastikdepartementet;

176:o) *av den 15 juni*, angående regleringen av utgifterna under riksstatens andra huvudtitel, innefattande anslagen till justitiedepartementet;

177:o) *av samma dag*, angående regleringen av utgifterna under riksstatens sjätte huvudtitel, innefattande anslagen till civildepartementet;

178:o) *av samma dag*, angående regleringen av utgifterna under riksstatens sjunde huvudtitel, innefattande anslagen till finansdepartementet;

179:o) *av samma dag*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utvidgning av flottans station i Stockholm m. m. jämte i ämnet väckta motioner;

180:o) *av samma dag*, i anledning av väckt motion angående avlöningen för till tjänstgöring inkallad reservpersonal, tillhörande marinen;

181:o) *av samma dag* i anledning av väckta motioner angående uppförande å riksstat av vissa utgifter m. m.;

182:o) *av samma dag*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående förordning om avlöning åt värnpliktiga, som fullgöra krigstjänstgöring vid vissa industriella eller andra anläggningar eller fartyg;

183:o) *av samma dag*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, angående förändrade bestämmelser för trafikaktiebolaget Grängesberg—Oxelösunds export av malm från Grängesbergs malmfält;

184:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, angående

Bihang till riksdagens protokoll 1917. 15 saml. 1 avd. 1 häft.

beredande av kredit för bedrivande av statens verksamhet i fråga om meddelande av sjöförsäkring mot krigsfara jämte en i ämnet väckt motion;

185:o) *av den 14 juni*, angående regleringen av utgifterna under riksstatens nionde huvudtitel, innefattande anslagen till jordbruksdepartementet;

186:o) *av den 18 juni*, angående regleringen av utgifterna under riksstatens fjärde huvudtitel, innefattande anslagen till lantförsvarsdepartementet;

187:o) *av den 16 juni*, angående regleringen av utgifterna under riksstatens femte huvudtitel, innefattande anslagen till sjöförsvarsdepartementet;

188:o) *av den 13 juni*, angående regleringen av utgifterna under riksstatens tionde huvudtitel, innefattande anslagen till pensions- och indragningsstaterna;

189:o) *av den 16 juni*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående vissa ändringar i gällande avlösningsreglemente för tjänstemän vid statens vattenfallsverk m. m. jämte i ärendet väckta motioner;

190:o) *av samma dag*, angående fastställande av postverkets stat för driftkostnader under 1918;

191:o) *av den 14 juni*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av kronolägenheterna Klädesholmen nr 1 samt Koholmen nr 1 Stora och Lilla m. m. i Göteborgs och Bohus län;

192:o) *av den 16 juni*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställningar angående provisoriska löneregleringar för viss till lantförsvaret och marinen hörande personal;

193:o) *av samma dag*, angående anvisande av medel för bestridande av uppkommande merkostnader för vissa byggnadsföretag vid armén;

194:o) *av samma dag*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anvisande av medel till vissa byggnadsföretag vid armén;

195:o) *av samma dag*, angående fastställande av telegrafverkets stat för driftkostnader år 1918;

196:o) *av samma dag*, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning angående anvisande av anslag till riksdags- och revisionskostnader m. m.;

197:o) *av samma dag*, i anledning att Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning om anvisande av anslag till räntor å stadsskulden;

198:o) *av samma dag*, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning om anvisande av anslag för avbetalning av stadsskulden;

199:o) *av samma dag*, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning angående avsättning till statsverkets fond av rusdrycksmedel;

200:o) *av samma dag*, angående tilläggsstat till riksstaten för år 1917;

201:o) *av samma dag*, angående statsregleringen för år 1918;

202:o) *av samma dag*, med överlämnande av tilläggsstat till riksstaten för år 1917 samt riksstat för år 1918;

203:o) *av den 18 juni*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående vissa åtgärder för sjöförsvarets stärkande;

204:o) *av samma dag*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående vissa åtgärder för lantförsvarets stärkande;

205:o) *av samma dag*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående förvärvande för statens räkning av vissa enskilda tillhöriga vattenfall i Motala ström m. m.

§ 30.

På grund av §§ 62 och 64 regeringsformen hava vi prövat statsverkets behov och därvid, under förutsättning att några på statsregleringen inverkan be- slut icke varda av innevarande riksdag fattade, bestämt statsverkets utgifter för nästkommande år och intill dess ny statsreglering vidtager sålunda:

Verkliga utgifter.

	Ordinarie anslag.	Extra anslag.	Summa.	
I. Första huvudtiteln	1,345,000		1,345,000	
II. Andra »	5,764,942	1,665,358	7,430,300	
III. Tredje »	2,061,497	879,003	2,940,500	
IV. Fjärde »	63,355,404	120,668,296	184,023,700	
V. Femte »	26,121,486	52,945,314	79,066,800	
VI. Sjätte »	18,043,676	36,454,724	54,498,400	
VII. Sjunde »	24,974,361	6,829,539	31,803,900	
VIII. Åttonde »	36,475,651	16,777,949	53,253,600	
IX. Nionde »	8,975,252	46,967,748	55,943,000	
X. Tionde »	7,460,268	6,244,245	13,704,513	
Säger	194,577,537	289,432,176	484,009,713	
XI. Riksdags- och revisionskostnader m. m.			1,743,000	
XII. Räntor å statsskulden m. m.			57,118,000	
XIII. Engångskostnader för försvaret			16,381,387	559,252,100
			Transport	559,252,100

Utgifter för kapitalökning.			Transport	559,252,100
	Att täckas av		Summa.	
	Lånemedel.	Andra statsinkomster.		
XIV. Statens affärsverksamhet . . .	77,687,500	5,501,100	83,188,600	
XV. Statens utlåningsfonder . . .	11,650,000	30,000	11,680,000	
XVI. Avbetalning å statsskulden . .		5,351,600	5,351,600	
XVII. Statsverkets fond av rusdrycksmedel		3,530,000	3,530,000	
XVIII. Spannmålslagerhus m. m. . .	8,000,000		8,000,000	
XIX. Avsättning till tillfällig löneförbättring åt viss personal vid armén och marinen . .		4,000,000	4,000,000	
Säger	97,337,500	18,412,700	115,750,200	115,750,200
			Summa	675,002,300

Till bestridande av nämnda utgifter hava vi beräknat följande:

Inkomster.	Kronor.	Kronor.
A. Egentliga statsinkomster:		
I. Skatter	304,987,000	
II. Uppbörd i statens verksamhet	6,223,600	
III. Diverse inkomster	2,036,000	313,246,600
B. Inkomster av statens produktiva fonder:		
I. Statens affärsverksamhet	60,065,500	
II. Statens aktier	5,937,000	
III. Statens utlåningsfonder (överskott)	4,416,000	
IV. Statsverkets fond av rusdrycksmedel	200,000	70,618,500
C. Andel i riksbankens vinst för år 1916	—	—
D. I anspråk tagna kapitaltillgångar:		
I. Uppkomna av egentliga statsinkomster	57,551,400	
II. Uppkomna av lånemedel	600,000	58,151,400
E. Lånemedel:		
I. Upplåning för kapitalökning	97,337,500	
II. Tillfällig upplåning	135,648,300	232,985,800
Summa		675,002,300

§ 31.

Vi hava beslutit, att vid statsregleringen för nästkommande år de i rikets ständers skrivelse den 12 maj 1841 angivna grunder i avseende å dispositionen av besparingar å huvudtitlarna fortfarande skola bliva gällande, dock att behållningar, som å anslag till nyinrättade tjänstebefattningar uppstå, innan dessa första gången tillsätts, skola tillföras statsverkets kassafond.

§ 32.

Från riksgäldskontoret skola direkt utbetalas samtliga de utgifter, som enligt riksstaten och i detta reglemente givna föreskrifter skola utgå från anslagen till riksdags- och revisionskostnader m. m.

Medel till dessa utgifter, vilka enligt riksstaten skola utgå av de allmänna statsinkomsterna, äger riksgäldskontoret bereda sig genom direkt uttag i mån av behov å statsverkets giroräkning i riksbanken.

§ 33.

Alla på riksdagens beslut grundade utgifter för riksdagskostnader skola omedelbart från riksgäldskontoret till vederbörande utbetalas, varförutom sådana av riksdag föranledda utgifter, som i anseende till deras föremål eller beskaffenhet dels redan blivit, dels framdeles varda av Kungl. Maj:t godkända och å statskontoret förskottsvis anvisade, må, efter erhållna rekvisitioner och anställd granskning av därför avlämnade verifikationshandlingar, statskontoret av riksgäldskontoret gottgöras.

§ 34.

De förslagsanslag, som finnas i riksstaten för år 1918 uppförda under anslagsgrupperna »räntor å statsskulden m. m.» och »utgifter för kapitalökning, avbetalning å statsskulden», och vilka skola täckas av de allmänna statsinkomsterna, äger riksgäldskontoret att i mån av behov direkt draga å statsverkets giroräkning i riksbanken samt tillgodoföra fonden för annuitetslikvider.

§ 35.

På sätt inhämtas av det utav oss fastställda nya reglementet för riksgäldskontoret, skola av riksgäldskontoret upplånas och enligt Kungl. Maj:ts disposition utbetalas följande av oss år 1917 beslutade och i riksstaten för år 1918 uppförda anslag:

för utbyggnad av Trollhätte kraftstation	kr.	3,620,000:—
» » » Porjus kraftstation	»	1,075,000:—
» utvidgning av Västerås ångkraftstation	»	500,000:—
» regleringsåtgärder inom Dalälvens flodområde	»	20,000:—
» förberedande åtgärder för kraftverksanläggning vid Motala	»	100,000:—
» inköp av vattenfall och fastigheter m. m. ¹	»	2,000,000:—
» distributionsanläggningar	»	4,000,000:—

b) »Utgifter för kapitalökning. Statens utlåningsfonder»:

för kapitalökning å allmänna järnvägslånefonden	kr.	1,500,000:—
» » å fonden för bibanor inom vissa delar av riket	»	2,000,000:—
» kapitalökning å lånefonden för tjänstemannasamhället vid Mörby	»	200,000:—
» » å odlingslånefonden	»	400,000:—
» » å torvindustrilånefonden	»	650,000:—
» » å egnahemslånefonden	»	6,500,000:—
» » å norrländska nyodlingsfonden	»	80,000:—
» » å täckdikningslånefonden	»	140,000:—
» » å allmänna nyodlingsfonden	»	30,000:—
» » å norrländska andelsmejerifonden	»	150,000:—

c) Spannmålslagerhus m. m.

för anordnande av spannmålslagerhus och kylhus	kr.	8,000,000:—
--	-----	-------------

§ 36.

De i nästföregående paragraf omförmälda anslag skola av riksgäldskontoret, i mån av rekvisition, utbetalas medelst insättning i riksbanken, vad statskontoret beträffar, å statsverkets giroräkning med angivande att insättningen sker för statskontorets räkning, och vad angår övriga ämbetsverk å resp. verks giro-räkning i riksbanken. Samtidigt med insättningen skola medlen, jämte bifogande av riksbankens attest å insättningen, inreverseras till vederbörande verk. I riksgäldskontorets räkenskaper skola dessa medel uppdebiteras å kontot för riksstatens inkomstitel: »Lånemedel» och avföras å konto för riksstatens vederbörande utgiftstitel.

§ 37.

Det i reglementet för riksgäldskontoret omförmälda, i riksstaten för år 1918 under »Utgifter för kapitalökning. Statens utlåningsfonder» uppförda anslaget till »allmänna järnvägslånefonden» och »fonden för bibanor i västra delarna av riket», 1,500,000 kronor och 2,000,000 kronor, åger riksgäldskontoret att i sina räkenskaper omföra från kontona för riksstatens berörda utgiftstitlar till dessa fonders konton. Samtidigt skola beloppen uppdebiteras å kontot för riksstatens inkomstitel »Lånemedel».

§ 38.

Med anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående krigstidstillägg och krigstidshjälp under år 1917 åt befattningshavare i statens tjänst hava vi, såsom inhämtas av vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 23 maj,

a) för beredande under år 1917 av krigstidstillägg och krigstidshjälp åt befattningshavare i statens tjänst i enlighet med i vår skrivelse angivna grunder *dels å extra stat* för år 1918 anvisat såsom förslagsanslag

under andra huvudtitelm	kronor	680,000
» tredje »	»	70,000
» fjärde »	»	5,000,000
» femte »	»	2,300,000
» sjätte »	»	1,600,000
» sjunde »	»	1,620,000
» åttonde »	»	1,860,000
» nionde »	»	410,000

dels i postverkets och telegrafverkets stat för driftkostnader år 1918 förslagsvis upptagit vissa poster för krigstidstillägg och krigstidshjälp och i anledning härav bestämt nämnda ämbetsverks anslag till driftkostnader för år 1918 till förslagsvis förhöjda belopp av resp. 2,450,000 kronor och 1,500,000 kronor; dels beräknat driftkostnaderna under år 1918 för statens järnvägar till ett med 11,500,000 kronor förhöjt belopp; dels beräknat driftkostnaderna under år 1918 för Trollhätte kanalverk, Södertälje kanalverk, Trollhätte kraftverk, Porjus kraftverk och Älvkarleby kraftverk med vissa förhöjda belopp och i följd härav beräknat statens vattenfallsverks sammanlagda driftkostnader under år 1918 till ett med 200,000 kronor förhöjt belopp;

dels bland driftkostnader under år 1918 för statens domäner upptagit anslag för krigstidstillägg och krigstidshjälp och i anledning härav bestämt statens domäners driftkostnader under år 1918, förslagsvis, till ett med 630,000 kronor förhöjt belopp;

dels ock medgivit, att i fråga om befattningshavare vid institution, för vilken anslag, enligt vad här ovan angivits icke beräknats, krigstidstillägg och krigstidshjälp må utgå av de medel, av vilka institutionens omkostnader i övrigt bestridas;

b) medgivit, att erforderligt belopp må för ändamålet av Kungl. Maj:t under år 1917 förskjutas av tillgängliga medel; samt

c) godkänt vissa i skrivelsen upptagna allmänna grunder för krigstidstilläggs och krigstidshjälp utgående.

§ 39.

Såsom inhämtas av vår skrivelse till fullmäktige i riksgäldskontoret den 8 juni hava vi

A) medgivit att krigstidstillägg och krigstidshjälp må under år 1917 utgå till befattningshavare vid riksgäldskontoret, riksdagens bibliotek och riksdagens hus,

till befattningshavare vid justitieombudsmannens expedition,
ill befattningshavare vid militieombudsmannens expedition;

B) medgivit att krigstidshjälp må under år 1917 utgå till pensionerade f. d. befattningshavare vid riksgäldskontoret, riksdagens bibliotek och riksdagens hus;

C) medgivit att krigstidshjälp må under år 1917 utgå till den å riksgäldskontorets pensionsstat uppförda änkan Anna Amalia Sandström,
och hava vi tillika föreskrivit, av vilka anslag de av oss sålunda beslutade utgifterna skola utgå ävensom i vilken ordning utbetalningarna skola ske.

§ 40.

Såsom inhämtas av vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 8 juni hava vi med anledning av inom riksdagen väckta motioner

1:o bemyndigat fullmäktige i riksbanken att för beredande under år 1917 av krigstidstillägg och krigstidshjälp åt befattningshavare vid riksbanken samt vid Tumba bruk enligt de grunder, som finnas angivna i riksdagens första särskilda utskotts utlåtande nr 3 av riksbankens medel använda erforderliga belopp;

2:o bemyndigat fullmäktige i riksbanken att för beredande under år 1917 av krigstidshjälp åt pensionerade f. d. befattningshavare vid riksbanken samt vid Tumba bruk samt pensionsberättigade änkor och barn efter delägare i bankostans änke- och pupillkassa eller änke- och pupillkassan vid riksbankens avdelningskontor och pappersbruk enligt de grunder, som finnas angivna dels i första särskilda utskottets till innevarande års riksdag avgivna utlåtande nr 8 under avdelningen A I, dels ock i samma utskotts utlåtande nr 9, av riksbankens medel använda erforderligt belopp; ävensom medgivit att krigstidshjälpen må å en gång utbetalas i den ordning, som av fullmäktige bestämmes.

§ 41.

Uti avlåten proposition har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att dels för beredande under år 1917 av krigstidshjälp åt pensionsberättigade änkor och barn efter befattningshavare i statens tjänst å extra stat för år 1918 under tionde huvudtiteln anvisa såsom förslagsanslag ett belopp av 700,000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att av tillgängliga medel år 1917 låta utbetala vad som för ändamålet erfordras;

Bihang till riksdagens protokoll 1917. 15 saml. 1 avd. 1 häft.

6

(Riksdagsbeslutet.)

dels ock godkänna vissa i propositionen angivna allmänna grunder för krigstidshjälpens utgående.

Denna proposition har blivit av oss bifallen; vilket vi i skrivelse den 23 maj tillkännagivit för Kungl. Maj:t.

§ 42.

I anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående krigstidshjälp under år 1917 åt vissa f. d. befattningshavare i statens tjänst ävensom inom riksdagen väckta motioner, hava vi, såsom inhämtas av vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 23 maj beslutit:

I) att

a) för beredande under år 1917 av krigstidshjälp åt f. d. befattningshavare i statens tjänst — avskedade båtsmän och marinsoldater samt Vadstena krigsmanshuskassas understödstagare därunder icke inbegripna — vilka vid ingången av år 1917 voro berättigade till pension eller därmed jämförligt årligt understöd, som av Konung och riksdag till siffran bestämts eller eljest utgår efter av riksdagen prövade grunder, å extra stat för år 1918 under tionde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag å 800,000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att av tillgängliga medel under år 1917 låta utbetala vad som för ändamålet erfordras;

b) förklara, att krigstidshjälp skall till varje dylik f. d. befattningshavare utgå med ett belopp av 150 kronor, under iakttagande av vissa i skrivelsen angivna villkor;

c) medgiva, att krigstidshjälp må till vederbörande f. d. befattningshavare eller, om han under året avlidit, till hans stärbhus på en gång utbetalas i den ordning, som av Kungl. Maj:t bestämmes; och

II) att

a) för beredande under år 1917 av krigstidshjälp åt pensionerade båtsmän och marinsoldater samt åt Vadstena krigsmanshuskassas underhållstagare, vilka vid ingången av år 1917 uppnått en levnadsålder av 60 år eller däröver, å extra stat för år 1918 anvisa ett förslagsanslag å 470,000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att av tillgängliga medel under år 1917 låta utbetala vad som för ändamålet erfordras;

b) förklara, att krigstidshjälp skall till hvarje dylik vid årets ingång till pension eller därmed jämförligt understöd från statsverket, statsunderstödd pensionsinrättning eller Vadstena krigsmanshuskassa berättigad f. d. befattningshavare utgå med ett belopp av 50 kronor, under iakttagande av i skrivelsen angivna villkor;

c) medgiva, att krigstidshjälp må till vederbörande f. d. befattningshavare eller, om han under året avlidit, till hans stärbhus på en gång utbetalas i den ordning som av Kungl. Maj:t bestämmes.

§ 43.

Såsom inhämtas av vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 23 maj hava vi, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående krigstidshjälp under år 1917 åt pensionerade lärare och lärarinnor vid folkskolor och småskolor m. fl.

a) för beredande under år 1917 av krigstidshjälp åt sådana f. d. lärare och lärarinnor vid folkskolor, vid småskolor eller mindre folkskolor, f. d. biträdande eller extra ordinarie lärare och lärarinnor vid folkskolor, f. d. lärare och lärarinnor vid med folkskoleseminarier förenade övningsskolor, vid av landsting eller städer upprättade småskoleseminarier, vid Lappmarks ecklesiastikverks skolor, vid enskilda skolor och barnhem ävensom vid av landsting eller städer inrättade skyddshem, vilka den 1 januari 1917 äga åtnjuta pension från folkskolläraernas pensionsinrättning eller understöd från småskollärares m. fl. ålderdomsunderstödsanstalt, å extra stat för år 1918 under tionde huvudtiteln anvisat ett förslagsanslag av 315,000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att av tillgängliga medel under år 1917 låta utbetala vad som för ändamålet erfordras,

b) förklarar, att krigstidshjälp skall till varje dylik f. d. befattningshavare utgå med ett belopp av 150 kronor, dock under iakttagande av vissa i vår skrivelse angivna villkor,

c) medgivit att krigstidshjälp må till vederbörande f. d. befattningshavare eller, om han under året avlidit, till hans stärbhus på en gång utbetalas i den ordning, som av Kungl. Maj:t bestämmes.

§ 44.

Kungl. Maj:t har uti avlåten proposition föreslagit riksdagen att *dels* för beredande under år 1917 av krigstidshjälp åt pensionsberättigade änkor och barn efter delägare i prästerskapets änke- och pupillkassa å extra stat för år 1918 under tionde huvudtiteln anvisa såsom förslagsanslag ett belopp av 50,000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att av tillgängliga medel under år 1917 låta utbetala vad som för ändamålet erfordras;

dels ock godkänna vissa i propositionen angivna allmänna grunder för krigstidshjälpens utgående.

Såsom inhämtas av vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 23 maj hava vi bifallit berörda proposition.

§ 45.

Uti avlåten proposition har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att

dels för beredande under år 1917 av krigstidshjälp åt pensionsberättigade änkor och barn efter delägare i folkskolläraernas änke- och pupillkassa å extra

stat under tionde huvudtiteln för år 1918 anvisa såsom förslagsanslag ett belopp av 72,000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att av tillgängliga medel under år 1917 låta utbetala vad som för ändamålet erfordras;

dels och godkänna vissa i propositionen angivna allmänna grunder för krigstidshjälpens utgående.

Denna proposition har blivit av oss bifallen vilket vi i skrivelse den 23 maj anmält för Kungl. Maj:t.

§ 46.

På grund av inom riksdagen gjord framställning hava vi, såsom inhämtas av vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 13 juni, medgivit

dels att såsom tillägg till de belopp av en krona, resp. 25 öre, som utgå jämlikt kungl. förordningen den 13 augusti 1914 om understöd i vissa fall åt sådan värnpliktigs familj, som fullgör tjänstgöring till rikets försvar, må, för tjänstgöring — in- och utryckningsdagar inberäknade — som infallit eller infaller under åren 1917 eller 1918, utgå 75 öre, resp. 20 öre om dagen, allt under samma villkor, som gälla för understöds utgående enligt ovanberörda förordning;

och dels att härav föranledda kostnader må bestridas av medel, som av riksdagen beviljats eller komma att beviljas för tryggande av rikets neutralitet.

§ 47.

Vi hava i anledning av en inom riksdagen väckt motion medgivit

a) att såsom tillägg till de understödsbelopp, som utgå jämlikt § 2 i kungl. förordningen den 1 juni 1912 om understöd i vissa fall åt värnpliktigs hustru och barn, sådan nämnda § lyder enligt kungl. kungörelsen den 17 september 1914, må, för tjänstgöring, som infallit eller infaller under åren 1917 och 1918, utgå, för dag räknat vissa i vår skrivelse angivna belopp;

b) att den höjning av understödet, som jämlikt föreskrift i berörda § äger rum under den tid värnpliktig deltagar i reservtruppövning eller landstörmsövning, må beräknas jämväl å förut angivna tillägg;

c) att fjärde huvudtitelns förslagsanslag till de värnpliktigas avlöning, inskrivning och redovisning m. m., om vars ökning med 399,475 kronor Kungl. Maj:t gjort framställning i statsverkspropositionen till innevarande års riksdag, må för nu ifrågasvarande ändamål ökas med ytterligare 660,000 kronor; samt

d) att Kungl. Maj:t må under år 1917 av tillgängliga medel förskjuta vad som för ändamålet erfordras.

§ 48.

Enligt vad vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 13 juni utvisar, hava vi på grund av en inom riksdagen väckt motion medgivit

1:o) att värnpliktig, som under år 1917 eller 1918 tjänstgjort eller kommer att tjänstgöra för rikets försvar, skall under denna tjänstgöring, in- och utryckningsdagarna medräknade, erhålla, utöver honom enligt gällande bestämmelser tillkommande kontanta förmåner, ett särskilt tillägg av 5 kronor för termin;

2:o) att detta tillägg må utgå under enahanda villkor, som gälla för krigslön; samt

3:o) att härav föranledda kostnader må gäldas av medel, som anvisats eller komma att anvisas för tryggande av rikets neutralitet.

§ 49.

Vi hava i skrivelse den 11 juni anmält för Kungl. Maj:t, att vi i anledning av en utav Kungl. Maj:t avlåten proposition

dels godkänt en i vår skrivelse införd ny stat för överintendentsämbetet under förändrat namn av byggnadsstyrelsen, att tillämpas från och med år 1918;

dels förklarat, att för åtnjutande av avlöningsförmånerna enligt nämnda stat skola gälla vissa i vår skrivelse angivna villkor och bestämmelser;•

dels meddelat föreskrift i fråga om skyldigheten för befattningshavare uti ifrågavarande ämbetsverk att underkasta sig berörda villkor och bestämmelser;

dels å riksstaten för år 1918 uppfört det ordinarie anslaget till överintendentsämbetet med ett till 157,200 kronor förhöjt belopp och under ändrad benämning av »till byggnadsstyrelsen»;

dels för utförandet av mätningar och andra undersökningar av i kulturhistoriskt avseende märkliga byggnader i allmänhet beviljat å ordinarie stat för år 1918 såsom reservationsanslag ett belopp av 3,000 kronor;

dels å extra stat för år 1918 anvisat för bestridande av de med upplägandet av en byggnadsstatistik förenade särskilda kostnaderna, såsom reservationsanslag ett belopp av 15,000 kronor;

dels å extra stat för år 1918 beviljat för anställande av länsarkitekter i i enlighet med de närmare bestämmelser, som av Kungl. Maj:t meddelas, ett förslagsanslag, högst 25,000 kronor;

dels ock å riksstaten för år 1918 uppfört det ordinarie reservationsanslaget till byggnader och reparationer med oförändrat belopp, 370,000 kronor.

§ 50.

Vi hava i skrivelse den 11 juni anmält för Kungl. Maj:t, att vi å extra stat för år 1918 för beredande av lokal för byggnadsstyrelsen samt för anställande av en extra vaktmästare hos ämbetsverket anvisat ett förslagsanslag, högst 9,200 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att under år 1917 disponera erforderlig del av beloppet.

§ 51.

Enligt vad inhämtas av vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 6 juni hava vi icke kunnat bifalla Kungl. Maj:ts proposition angående reglering av löneförhållanden m. m. för vaktmästare och med dem jämförliga befattningshavare.

§ 52.

Uti skrivelse den 31 maj hava vi anmält för Kungl. Maj:t, att vi med anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående omorganisation av fögderiförvaltningen och lönerreglering för tjänstemännen därstädes m. m.

A) *vidkommande sjätte huvudtiteln:*

1) godkänt en i vår skrivelse införd avlöningsstat och övergångsstat för landsstaten, utom beträffande landshövdingarna, att tillämpas från och med år 1918;

2) för ordinarie befattningshavare med undantag av lantränkmästarna godkänt vissa i skrivelsen angivna villkor och bestämmelser för åtnjutande av i dessa stater upptagna avlöningsförmåner;

3) förklarar *dels* att envar, som med eller efter 1918 års ingång tillträder i avlöningsstaten upptagen befattning vid landsstaten, skall vara pliktig att underkasta sig ifrågavarande villkor och bestämmelser, *och dels* att förutvarande ordinarie innehavare av befattningar med omreglerad avlöning, vilka icke före den 1 november 1917 anmäla, att de vilja underkasta sig ny avlöningsstat samt nyssnämnda villkor och bestämmelser och som icke lagligen kunna därtill förbindas, skola varda bibehållna vid dem dittills å ordinarie stat tillkommande avlöningsförmåner, ävensom, i den mån ej annat föranledes av bestämmelserna i lagen angående civila tjänsteinnehavares rätt till pension, vid den rätt till pension, som dittills tillkommit dem;

4) i fråga om sättet och villkoren för indragningen av kronofogdetjänsterna samt uppförandet å övergångsstat av visst antal häradsskrivar- och landfiskals-(länsmans)tjänster godkänt av departementschefen härutinnan framställt, i statsrådsprotokollet intaget förslag;

5) medgivit, att statsverket, då till landsfiskal (länsman) anslaget boställe eller löningsjord indrages till kronan, skall efter värdering vid syn från indelningshavaren eller hans stärbhus jämväl övertaga sådana å fastigheten befintliga, indelningshavaren tillhöriga åbyggnader, som vid synen anses vara för fastigheten nyttiga;

6) höjt det å ordinarie stat uppförda anslaget till tjänstemän och betjänte vid länsstyrelserna med 371,750 kronor till 1,296,650 kronor;

7) höjt det å ordinarie stat uppförda reservationsanslaget till arvoden åt

extra länsnotarier, extra länsbokhållare och övriga extra biträden vid länsstyrelserna m. m. med 43,000 kronor till 311,000 kronor;

8) höjt det å ordinarie stat uppförda anslaget till fögderiförvaltningarna med 618,233 kronor till 2,253,531 kronor;

9) höjt det under landsstaten å ordinarie stat uppförda anslaget »övergångsstat» med 25,900 kronor till 82,700 kronor;

10) höjt det å ordinarie stat uppförda förslagsanslaget till postavgifter för tjänstebrev och dylika försändelser med 180,000 kronor till 1,430,000 kronor;

11) på extra stat för år 1918 anvisat ett förslagsanslag å 50,000 kronor för beredande av ersättning till häradsskrivarna för upprättande av de i 14 § av lagen om allmän pensionsförsäkring omförmälda förteckningar;

12) på extra stat för år 1918 ställt till Kungl. Maj:ts förfogande ett förslagsanslag av 500,000 kr. att, huvudsakligen under de i statsrådsprotokollet över civilärenden den 21 februari 1908 angivna villkor för åtnjutande av bidrag från anslaget, användas till avlöning och underhåll av särskild polisstyrka på landet, där sådan kan av förhållandena påkallas, under medgivande tillika att av detta anslag finge bestridas vissa i vår skrivelse angivna utgifter;

13) medgivit, att, där fjärdingsman eller på landsbygden annorstädes än i köping anställd polisman under tjänsteutövning får sina kläder sönderrivna eller eljest skadade samt vederbörande domstol funnit honom berättigad till viss skadeersättning, ersättningsbeloppet må utgå av statsmedel i den ordning, som gäller för utbetalning av ersättning till vittnen i brottmål;

B) *vidkommande andra huvudtiteln:*

för beredande åt häradsskrivarna av ersättning, enligt av departementschefen i statsrådsprotokollet angivna grunder, för anteckning i röstlängderna år 1918 av oguldna utskyldsposter å extra stat för samma år beviljat ett förslagsanslag å 3,000 kronor; samt

C) *vidkommande tionde huvudtiteln:*

höjt det under tionde huvudtiteln å ordinarie stat uppförda förslagsanslaget till allmänna indragningsstaten med 301,646 kronor till 2,315,581 kronor, kommande emellertid riksdagen att i sistnämnda belopp vid uppgörande av riksstat för år 1918 vidtaga den jämkning, som för jämnande av riksstatens slutsumma kan finnas erforderlig.

Slutligen hava vi i vår nämnda skrivelse anhållit, att Kungl. Maj:t ville verkställa utredning, huruvida och i vad mån en minskning av antalet landsfiskalsdistrikt utan olägenhet kan efter hand genomföras samt att, därest utredningen därtill föranleder, inkomma till riksdagen med förslag i ämnet.

§ 53.

Enligt vad vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 9 juni utvisar, hava vi antagit de av Kungl. Maj:t genom avlåten proposition framlagda förslag till lag om överflyttande å landsfiskal av kronofogde åliggande bestyr; lag om ändrad lydelse av 4 kap. 5 § i lagen den 12 november 1915 om äktenskaps ingående och upplösning, samt lag om ändrad lydelse av 15 kap. 2 § rättegångsbalken.

Däremot hava vi, som icke kunnat i oförändrat skick godkänna de av Kungl. Maj:t genom samma proposition framlagda förslag till lag om ändring i vissa delar av utsökningslagen; lag om ändrad lydelse av 10 kap. 12 § strafflagen; lag om ändrad lydelse av 19 § 9 punkten i förordningen om nya strafflagens införande och vad i avseende därå iakttagas skall; samt lag om ändrad lydelse av 3 § i lagen den 26 mars 1909 angående verkställighet i vissa fall av straff, ådömt genom icke laga kraft ägande utslag, för vår del antagit i vår skrivelse införda lagar i berörda ämnen.

§ 54.

Med bifall till en utav Kungl. Maj:t avlåten proposition hava vi, såsom inhämtas av vår skrivelse den 9 juni antagit

1:o) en förordning angående ändrad lydelse av § 7 i förordningen den 2 juni 1911 angående grunderna och sättet för markegångsprisens bestämmande;

2:o) en förordning angående ändring i vissa delar av förordningen den 23 oktober 1908 angående bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter.

§ 55.

Såsom inhämtas av vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 9 juni hava vi i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändrad lydelse av 4, 34, 35, 44, 45, 50, 52, 55, 63, 64, 70 och 80 §§ i lagen den 23 oktober 1891 angående väghållningsbesvärets utgörande på landet, för vår del antagit en lag i ämnet av lydelse vår berörda skrivelse utvisar.

§ 56.

Uti skrivelse den 15 juni hava vi anmält för Kungl. Maj:t, att vi med anledning av en utav Kungl. Maj:t avlåten proposition

1) godkänt i vår skrivelse intagna nya ordinarie avlöningsstater för de särskilda statsdepartementen samt övergångsstater i avseende å vissa befattningshavare i utrikes- och ecklesiastikdepartementen, att tillämpas från och med år 1918;

2) godkänt vissa i skrivelsen upptagna villkor och bestämmelser för åtnjutande av de i de nya ordinarie staterna upptagna avlöningsförmåner;

3) meddelat föreskrifter, för vilka befattningshavare ifrågavarande villkor och bestämmelser skola vara tillämpliga samt beträffande de avlöningsförmåner som skola tillkomma, *dels* ordinarie befattningshavare i statsdepartementen, över huvud taget, som kvarstå å gammal stat, *dels* särskilt registratorer och kansli-sekreterare, som kvarstå på gammal stat, *dels* ock under viss angiven förutsättning ledamot å justitiedepartementets lagavdelning eller byråchef för lagärenden i civildepartementet;

4) höjt de i riksstaten under vederbörande huvudtitlar uppförda ordinarie anslagen

för justitiedepartementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli till kronor 88,100;

för utrikesdepartementet till kronor 164,700;

för lantförsvarsdepartementet till kronor 130,200;

för sjöförsvarsdepartementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli och kommandoexpeditionen till kronor 69,900;

för civildepartementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli till kronor 205,400;

för finansdepartementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli till kronor 129,300;

för ecklesiastikdepartementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli till kronor 190,200;

för jordbruksdepartementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli till kronor 115,500;

5) på *extra stat* för år 1918 anvisat

under tredje huvudtiteln, till provisorisk förstärkning av utrikesdepartementets arbetskrafter m. m. ett förslagsanslag, högst kronor 50,550;

under sjätte huvudtiteln, till avlöande av en extra föredragande inom civildepartementet för mål hos regeringsrätten ett förslagsanslag, högst kronor 7,000;

till arvode åt en extra föredragande inom civildepartementet för stadsplane- med flera ärenden ett förslagsanslag, högst kronor 3,000;

till en handsekreterare åt statsministern ett förslagsanslag, högst kronor 3,000;

under sjunde huvudtiteln, till avlöande av en extra byråchef för lagärenden i finansdepartementet ett förslagsanslag, högst kronor 8,100;

samt såsom tillägg till det i staten för finansdepartementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli upptagna anslaget till amanuenser, extra biträden och vikariatsersättningar ett förslagsanslag, högst kronor 3,000;

under åttonde huvudtiteln, till arvoden åt extra föredragande inom ecklesiastikdepartementet m. m. ett förslagsanslag, högst kronor 15,600,

Bihany till riksdagens protokoll 1917. 15 saml. 1 avd. 1 häft.

7

(Riksdagsbeslutet.)

till avlönande av en ledare av undervisningsstatistikens omorganisation ett förslagsanslag, högst kronor 7,800.

§ 57.

Enligt vad vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 5 juni utvisar, hava vi med anledning av Kungl. Maj:ts under punkterna 61 och 62 av sjätte huvudtiteln i statsverkspropositionen, gjorda framställning,

1) godkänt i vår skrivelse intaget förslag till ordinarie avlöningsstat för försäkringsrådet;

2) föreskrivit vissa allmänna villkor och bestämmelser för åtnjutande av avlöningsförmåner å sagda stat;

3) från och med år 1918 i riksstaten under sjätte huvudtiteln uppfört ett ordinarie anslag till försäkringsrådet å 64,300 kronor; samt

4) å extra stat för år 1918 anvisat

dels för upprätthållande av försäkringsrådets verksamhet under år 1918, utöver anslaget å ordinarie stat ett förslagsanslag av 55,000 kronor;

dels till anskaffande av möbler och andra inventarier m. m. för försäkringsrådet ett förslagsanslag, högst 25,000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att förskottsvis under år 1917 av tillgängliga medel utanordna beloppet;

dels ock till avlöningar åt vissa befattningshavare hos försäkringsrådet för tiden 1 oktober—31 december 1917 ävensom till andra kostnader under nämnda tid ett förslagsanslag av 20,000 kronor, likaledes med rätt för Kungl. Maj:t att under år 1917 av tillgängliga medel utanordna nämnda belopp.

§ 58.

I skrivelse den 14 juni hava vi anmält för Kungl. Maj:t att vi icke kunnat i oförändrat skick antaga av Kungl. Maj:t i avlåten proposition framlagt förslag till lag om försäkringsrådet, utan att vi i anledning av samma proposition och inom riksdagen väckta motioner för vår del antagit en lag i ämnet av den lydelse vår berörda skrivelse utvisar.

§ 59.

Vi hava bifallit Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående uppbörd av avgifter för försäkringar i riksförsäkringsanstalten jämlikt lagen om försäkring för olycksfall i arbete, vilket vi i skrivelse den 5 juni tillkännagivit för Kungl. Maj:t.

§ 60.

Enligt vad vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 5 juni utvisar, hava vi med anledning av en utav Kungl. Maj:t till riksdagen avlåten proposition på

extra stat för år 1918 anvisat ett förslagsanslag av 53,500 kronor att användas till ersättning åt postsparbanken för dess bestyr med uppbörd och utbetalningar m. m. för riksförsäkringsanstalten.

§ 61.

Vi hava i skrivelse den 6 juni anmält för Kungl. Maj:t, att vi, i anledning av en inom riksdagen väckt motion, för vår del antagit en i vår skrivelse införd lag om ändrad lydelse av 4 § i lagen den 8 juni 1915 om övergångsbestämmelser i anledning av lagen den 30 juni 1913 om allmän pensionsförsäkring.

§ 62.

I skrivelse till Kungl. Maj:t den 6 juni hava vi, i anledning av en inom riksdagen väckt motion anhållit, det Kungl. Maj:t täcktes verkställa utredning huruvida, sådan ändring av 6 § i lagen den 30 juni 1913 om allmän pensionsförsäkring må kunna vidtagas, att inkomst till ett belopp av omkring 100 kronor icke måtte medföra minskning — åtminstone icke i samma utsträckning som med nu gällande bestämmelser — i beloppet av understöd eller pensionstillägg enligt nämnda lag, ävensom angående den ändring av tredje stycket andra punkten i sagda §, som därav må betingas, samt därefter för riksdagen framlägga det förslag, vartill utredningen må föranleda.

§ 63.

Enligt vad vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 6 juni utvisar, hava vi bifallit Kungl. Maj:t till riksdagen avlåtna proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 7 och 34 §§ i lagen den 30 juni 1913 om allmän pensionsförsäkring.

§ 64.

Med anledning av en inom riksdagen väckt motion hava vi, såsom inhämtas av vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 6 juni, för vår del antagit en i vår skrivelse införd lag om ändrad lydelse av 16 § i lagen den 30 juni 1913 om allmän pensionsförsäkring.

§ 65.

Med anledning av en inom riksdagen väckt motion, hava vi i skrivelse till Kungl. Maj:t den 6 juni anhållit, det Kungl. Maj:t täcktes låta verkställa utredning, huruvida och i vad mån staten, med anlitan av den frivilliga pensionsförsäkringen, må kunna bidra till pensionering av den vid statens verk

sysselsatta arbetspersonal, för vilken icke i särskild ordning sörjts för pension genom statens försorg samt därefter för riksdagen framlägga det förslag, vartill utredningen må föranleda.

§ 66.

Sedan Kungl. Maj:t genom avlåten proposition föreslagit riksdagen att antaga propositionen bilagt förslag till lag om ändrad lydelse av § 19 mom. 4 och § 34 mom. 2 värnpliktslagen den 17 september 1914, hava vi i skrivelse till Kungl. Maj:t den 13 juni anmält, att denna proposition blivit av oss bifallen.

§ 67.

Vi hava, såsom inhämtas av vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 13 juni, icke bifallit Kungl. Maj:ts proposition nr 87 angående anvisande av medel för bestridande av kostnader för utbildning av landstörmsbefäl m. m.

§ 68.

Vi hava i skrivelse den 13 juni anmält för Kungl. Maj:t, att vi icke bifallit Kungl. Maj:ts proposition, varigenom Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att antaga propositionen bilagda förslag *dels* till lag om landstörmsprövning åren 1919—1927 samt utbildning av officerare, underbefäl och fackmän vid landstörmen under åren 1920—1928, *dels ock* till lag om skyldighet för vissa värnpliktiga att under år 1917 undergå landstörmsprövning och befäls- eller annan särskild utbildning vid landstörmen.

§ 69.

Kungl. Maj:t har uti avlåten proposition föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogade förslag till

- 1) lag om fastighetsbildning i stad;
- 2) lag om ändrad lydelse av 2 § 7:o) och 11:o) i lagen den 26 maj 1909 om Kungl. Maj:ts regeringsrätt;
- 3) lag om ändrad lydelse av 2, 51, 59 och 83 §§ i stadgan den 9 november 1866 om skiftesverket i riket;
- 4) lag med bestämmelse att lagen den 27 juni 1896 om hemmansklyvning, ägostyckning och jordavsöndring ej skall äga tillämpning i stad och vissa andra samhällen;
- 5) lag angående ändrad lydelse av 21, 26, 27, 28 och 29 §§ i lagen den 27 juni 1896 om hemmansklyvning, ägostyckning och jordavsöndring,

6) lag om tillägg till lagen den 27 juni 1896 om hemmansklyvning, ägostyckning och jordavsöndring;

7) lag om ändrad lydelse av 8 § i lagen den 25 maj 1905 rörande avgäld från avsöndrad lägenhet;

8) lag om ändrad lydelse av 3 och 6 §§ i lagen den 19 april 1907 angående avlösning av avgäld från avsöndrad lägenhet;

9) lag om ändring av vissa bestämmelser i förordningen den 16 juni 1875 angående lagfart å fång till fast egendom;

10) lag angående upphävande för visst fall av bestämmelser i lagen om inskrivning av tomträtt och vattenfallsrätt samt av fång till sådan rätt;

11) lag om ändrad lydelse av 58 § i förordningen den 16 juni 1875 angående inteckning i fast egendom; samt

12) lag om ändrad lydelse av 3 § i lagen den 14 juni 1907 om servitut.

I skrivelse den 28 april hava vi anmält för Kungl. Maj:t, att berörda lagförslag icke kunnat av oss oförändrade godkännas, utan att vi i anledning av nämnda proposition för vår del antagit lagar i ovan angivna ämnen av lydelse vår skrivelse utvisar.

§ 70.

Med anledning av Kungl. Maj:ts i punkten nr 37 under andra huvudtiteln gjorda framställning om anslag till bestridande av kostnader för första uppläggandet av fastighetsregister för städer och vissa därmed jämförliga samhällen hava vi, såsom inhämtas av vår skrivelse den 28 april, beslutit att för bestridande av de på staten belöpande kostnaderna för första uppläggande av fastighetsregister i städer och vissa andra samhällen bevilja ett anslag av 750,000 kronor samt därav på extra stat för år 1918 anvisa såsom reservationsanslag ett belopp av 100,000 kronor med rätt för Kungl. Maj:t att under år 1917 av tillgängliga medel utanordna vad av detta belopp må finnas erforderligt.

§ 71.

Uti avlåten proposition har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogade förslag till dels lag om ändrad lydelse av 2 § i lagen den 17 april 1916 angående vissa utfästelser rörande införsel och utförsel av varor m. m., dels ock lag om fortsatt tillämpning av nyssnämnda lag.

Vi hava i skrivelse den 28 mars anmält för Kungl. Maj:t, att berörda lagförslag icke kunnat av oss i oförändrat skick godkännas, utan att vi för vår del antagit en i vår skrivelse införd lag om fortsatt tillämpning av lagen den 17 april 1916 angående vissa utfästelser rörande införsel och utförsel av varor m. m.

§ 72.

Vi hava i skrivelse den 6 juni anmält för Kungl. Maj:t, att vi bifallit Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om fortsatt tillämpning av lagen den 17 april 1916 angående vissa utfästelser rörande införsel och utförsel av varor m. m.

§ 73.

Efter det Kungl. Maj:t genom avlåten proposition föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogat förslag till förordning om särskilda avdrag vid 1917 års taxering till bevillning för inkomst samt till inkomst- och förmögenhetsskatt, hava vi i skrivelse till Kungl. Maj:t den 30 mars anmält, att denna proposition blivit av oss bifallen.

Tillika hava vi i samband härmed anhållit att vad vi i berörda skrivelse uttalat rörande taxeringsmyndigheternas tillämpning av omförmälda förordning måtte genom Kungl. Maj:ts försorg i den mån och på det sätt, som finnes lämpligt skyndsammast bringas till vederbörandes kännedom.

§ 74.

Uti skrivelse den 15 maj hava vi tillkännagivit för Kungl. Maj:t, att vi med anledning av en utav Kungl. Maj:t avlåten proposition antagit ett genom propositionen framlagt förslag till förordning om extra inkomst- och förmögenhetsskatt med de ändringar vid vår skrivelse ogad bilaga utvisar ävensom att Kungl. Maj:ts förslag i samma proposition, att avkastningen av den extra inkomst- och förmögenhetsskatten skulle användas till täckande av anslag för särskilda åtgärder för lant- och sjöförsvarets stärkande, icke till någon vår åtgärd föranlett.

Vidare hava vi i berörda skrivelse anmält för Kungl. Maj:t, att vi i anledning av vad Kungl. Maj:t i förevarande proposition föreslagit i råga om beräkningen av den extra inkomst- och förmögenhetsskatten för år 1918 och dess upptagande under särskild rubrik i nämnda års riksstat komme att i annat sammanhang meddela beslut.

§ 75.

Genom avlåten proposition nr 95 A har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att antaga propositionen bilagt förslag till förordning som vissa ändringar i förordningen den 19 november 1914 angående stämpelavgiften.

Därjämte har Kungl. Maj:t genom avlåten proposition nr 331 föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogat förslag till förordning om ändrad

lydelse av 1, 3, 7, 8 och 10 §§, 34 § 2 mom., 36 § 2 mom. och 47 § i förordningen den 19 november 1914 angående stämpelavgiften.

I samband härmed hava vi till behandling förehåft dels en av riksdagens justitieombudsman till riksdagen gjord hemställan att riksdagen för sin del måtte antaga en lag om ändrad lydelse av 7 § i kungl. förordningen den 19 november 1914 angående stämpelavgiften, dels ock i berörda ämnen väckta motioner.

Uti skrivelse den 5 juni hava vi tillkännagivit för Kungl. Maj:t, att vi, som icke kunnat oförändrad bifalla Kungl. Maj:ts proposition nr 95 A med bifall till de ändringar i gällande stämpelförordning, som innehållas i det med propositionen nr 331 framlagda förslaget, samt i anledning av justitieombudsmannens ovan omförmälda framställning, antagit det förslag till förordning om vissa ändringar i förordningen den 19 november 1914 angående stämpelavgiften, som finnes såsom bilaga 1 fogat vid vår nämnda skrivelse.

I berörda skrivelse hava vi tillika med erinran om de ofta förekommande fall då lagfart å fast egendom icke sökes inom de i 2 § av förordningen angående lagfart å fång till fast egendom föreskrivna tider, anhållit att Kungl. Maj:t ville, med beaktande av de omständigheter som må utgöra skälig anledning till uppskov med sökande av lagfart, låta verkställa utredning av frågan, huruvida genom äventyr av höjd stämpelavgift eller annan verksam påföljd förberörda missförhållande må kunna avhjälpas, ävensom till riksdagen inkomma med det förslag, vartill utredningen kan föranleda.

Vidare hava vi anhållit, att Kungl. Maj:t måtte låta verkställa utredning, huruvida aktier och andra andelsbevis i utländska företag lämpligen böra bliva föremål för stämpelpfikt, innan de härstädes belånas, försäljas eller eljes överlåtas, ävensom, därest utredningen därtill föranleder, till riksdagen inkomma med förslag till bestämmelser, i ämnet.

Slutligen hava vi i samma skrivelse — med uttalande att enligt riksdagens mening den i den av riksdagen nu antagna förordningen föreskrivna räntestämpeln icke bör beträffande insättningar å sparkasseräkning i sådan centralkassa för jordbrukskredit, varom stadgas i lagen den 18 juni 1915, innefattande vissa bestämmelser om centralkassor för jordbrukskredit, eller å liknande räkning i andra kooperativa kassor erhålla tillämpning i större omfattning än riksdagen ifråga om insättningar i sparbank beslutit — hemställt, att Kungl. Maj:t ville låta verkställa utredning i detta ämne och, om förhållandena därtill föranleda, förelägga riksdagen förslag till särskilda bestämmelser till ernående av det angivna syftet.

§ 76.

Såsom inhämtas av vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 30 mars, hava vi bifallit Kungl. Maj:ts till riksdagen avlätna proposition, varigenom Kungl. Maj:t

föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogat förslag till förordning om ändrad lydelse av 3 § 1 mom. i förordningen den 6 november 1908 angående en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper.

I berörda skrivelse hava vi tillika, med anledning av inom riksdagen väckta motioner, fäst Kungl. Maj:ts uppmärksamhet på angelägenheten att kontrollen å berörda författnings efterlevnad blir så effektiv som möjligt, under uttalande av vår förvissning om att Kungl. Maj:t kommer att i den mån förordningens nuvarande bestämmelser därtill bereda möjlighet vidtaga erforderliga åtgärder i sådant syfte.

§ 77.

I anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om ändrad lydelse av 3 § 3 mom. i förordningen den 6 november 1908 angående en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper, hava vi antagit en förordning i ämnet av den lydelse vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 5 juni utvisar.

§ 78.

Vi hava i skrivelse den 5 juni anmält för Kungl. Maj:t, att vi med anledning av en inom riksdagen väckt motion beslutit, att 8 och 12 §§ i gällande förordning om krigskonjunkturskatt skola erhålla den förändrade lydelse vår skrivelse utvisar.

Härjämte hava vi anhållit, att Kungl. Maj:t ville förordna om beslutens ikraftträdande i så god tid, att nämnda §§ i sin ändrade lydelse må bliva tillämplade redan med avseende å innevarande års beskattning.

§ 79.

Vi hava i skrivelse den 6 juni anmält för Kungl. Maj:t, att vi med anledning av en inom riksdagen väckt motion antagit en förordning om tonnageavgift av lydelse vår nämnda skrivelse utvisar.

§ 80.

På grund av hemställan av riksdagens bevillningsutskott hava vi såsom inhämtas av vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 15 juni anhållit, att Kungl. Maj:t ville snarast möjligt utfärda en i vår skrivelse införd förordning om rätt att vid taxering för inkomst åtnjuta avdrag för erlagd tonnageavgift.

§ 81.

Kungl. Maj:t har genom avlåten proposition föreslagit riksdagen att

1) besluta, att rubrikerna nr 65, 144, 164, 187, 188, 190, 609, 610, 624, 625, 626, 627, 628 och 629 i gällande tulltaxa skulle erhålla den ändrade lydelse, ett propositionen bilagt förslag utvisar,

2) förklara, att de ändrade bestämmelserna i tulltaxan skulle träda i kraft å dag, som av Kungl. Maj:t bestämdes,

3) med ändring av vad i den till innevarande års riksdag avlåtna propositionen angående statsverkets tillstånd och behov under år 1918 föreslagits i fråga om inkomsten av tullmedel, beräkna desamma till 77,200,000 kronor.

I skrivelse till Kungl. Maj:t den 20 april hava vi — under anmälan att den tredje av ovanupptagna punkter skulle bliva föremål för vårt yttrande i samband med frågan om beräkningen av bevillningarna för år 1918 — tillkännagivit, att vi i anledning av första och andra punkterna i berörda proposition

dels beslutit, att rubrikerna nr 65, 144, 164, 187, 188, 190, 609, 610, 624, 625, 626, 627, 628 och 629 i gällande tulltaxa skola erhålla den ändrade lydelse, som bilaga till vår nämnda skrivelse utvisar,

dels förklarat, att de ändrade bestämmelserna i tulltaxan skola träda i kraft å dag, som av Kungl. Maj:t bestämmes.

§ 82.

Med anledning av en inom riksdagen väckt motion hava vi, såsom inhämtas av vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 5 april, beslutit, att § 12 i gällande förordning med tulltaxa för inkommande varor skall från och med ingången av år 1918 erhålla den ändrade lydelse, vår skrivelse utvisar.

Tillika hava vi anhållit, att Kungl. Maj:t ville låta verkställa utredning av frågan, huru den svenska skeppsbyggnadsindustrien vid tullbehandlingen av de i § 12 tulltaxeförordningen omförmälda materialier och skeppsförnödenheter må kunna, vare sig på det sätt som generaltullstyrelsen enligt vad vår berörda skrivelse utvisar, angivit eller i annan ändamålsenlig ordning, komma i åtnjutande av sådana ytterligare lättnader, att de för nämnda industri med ifrågavarande tullbehandling förenade olägenheter varda, så långt ske kan med behörigt tillvaratagande av statens intresse, slutligen avhjälpta.

§ 83.

Enligt vad vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 13 juni utvisar, hava vi, med bifall till därom avlåten proposition, beslutit förändring från och med den

Bihang till riksdagens protokoll 1917. 15 saml. 1 avd. 1 häft.

1 januari 1918 av tullsatserna å socker samt ändrad lydelse av § 13 mom. 1 i förordningen med tulltaxa för inkommande varor den 9 juni 1911.

§ 84.

Såsom av vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 13 juni närmare framgår, hava vi funnit Kungl. Maj:ts uti avlåten proposition nr 97 framlagda förslag till ändrad lydelse av rubrikerna nr 192 och 193 för maltdrycker och mjöd i gällande tulltaxa, icke föranleda någon riksdagens åtgärd.

§ 85.

I skrivelse den 6 juni hava vi tillkännagivit för Kungl. Maj:t, att vi, med anledning av inom riksdagen väckta motioner,

dels beslutit, att tidningspapper skall vara tullfritt samt att rubriken nr 308 i gällande tulltaxa skall erhålla därav påkallad ändrad lydelse,

dels ock hemställt, att Kungl. Maj:t ville förordna om beslutets trädande i kraft snarast möjligt under år 1917.

§ 86.

I anledning av en inom riksdagen väckt motion hava vi i skrivelse till Kungl. Maj:t den 6 juni anhållit, att Kungl. Maj:t måtte låta verkställa utredning av frågan, huruvida de i tulltaxans avdelning IX upptagna tullsatserna för kautschuk och kautschuksvaror samt packningar av spånadsämnen kunna anses numera vara väl avvägda, ävensom till riksdagen inkomma med det förslag till ändrade tullsatser, vartill utredningen må föranleda.

§ 87.

Såsom inhämtas av vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 6 juni, hava vi, med anledning av en inom riksdagen väckt motion, *dels* beslutat, att tullen å bananer skall upphävas samt att tulltaxan till följd härav skall erhålla viss, i vår skrivelse angiven ändrad avfattning,

dels ock hemställt, att Kungl. Maj:t ville förordna om beslutets trädande i kraft snarast möjligt under år 1917.

§ 88.

Kungl. Maj:t har uti avlåten proposition föreslagit riksdagen medgiva, att för varor, vilka på grund av generaltullstyrelsens medgivande den 23 juli 1913 införts till baltiska utställningen i Malmö år 1914 utan tullavgifts erläggande,

finge, utan hinder av vad i § 8 mom. 1 tulltaxeförordningen stadgas, att tullfrihet icke får äga rum för längre tid än ett år, åtnjutas tullfrihet till och med den 31 mars 1918, med skyldighet för utställningsstyrelsen att ansvara för gäldandet av tullavgifterna för dylika varor, vilkas återutförelse icke behörigen äger rum senast sistnämnda dag.

Vi hava i skrivelse den 6 juni anmält för Kungl. Maj:t, att förevarande proposition blivit av oss bifallen.

§ 89.

Genom avlåten proposition har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att — under förutsättning att Svenska sockerfabriksaktiebolaget och mellersta Sveriges sockerfabriksaktiebolag förbunde sig att till odlare av sockerbetor för deras räkning under år 1917 utbetala ersättning i huvudsaklig överensstämmelse med de uti propositionen återopade statsrådsprotokoll över jordbruksärenden av chefen för jordbruksdepartementet förordade grunder — antaga vid propositionen fogade förslag till kungörelse angående viss nedsättning av sockerskatten.

I skrivelse den 3 mars hava vi tillkännagivit för Kungl. Maj:t, att vi — under förutsättning att Svenska sockerfabriksaktiebolaget och mellersta Sveriges sockerfabriksaktiebolag förbinda sig att, utöver gällande kontraktspris jämte odlingsbidrag av 40 kronor per odlad hektar, till odlare av sockerbetor för deras räkning under år 1917 utbetala ersättning med 60 öre per deciton betor, samt att av sålunda utfäst högre ersättning åt betodlarna ingen ökning av nu gällande maximipris å socker må föranledas — antagit ett i vår skrivelse infört förslag till kungörelse angående viss nedsättning av sockerskatten.

§ 90.

Vi hava bifallit Kungl. Maj:ts i avlåten proposition framlagda förslag till förordning om ändrad lydelse av 6, 9, 11, 18, 19, 20, 25 och 30 §§ i förordningen den 11 oktober 1907 angående beskattning av socker, vilket vi i skrivelse den 13 juni anmält för Kungl. Maj:t.

§ 91.

Med anledning av en inom riksdagen väckt motion, hava vi, såsom inhämtas av vår skrivelse till Kungl. Maj:t, den 13 juni, för vår del beslutat, att 12 § 1 mom. i förordningen den 11 oktober 1907 ang. tillverkning av brännvin skall hava den lydelse, vår berörda skrivelse utvisar.

§ 92.

Uti avlåten proposition har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att antaga propositionen bilagt förslag till förordning om visst undantag från tillämpningen

av stadgandet i 13 § 4 mom. i förordningen den 11 oktober 1907 angående tillverkning av brännvin m. m.

Vi hava i skrivelse den 13 juni anmält för Kungl. Maj:t att berörda förslag blivit av oss antaget.

§ 93.

Enligt vad vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 12 maj närmare utvisar, hava vi antagit Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om tillägg till 9 och 10 §§ samt om ändrad lydelse av 14 § 2 mom., 15 § 2 mom. och 16 § 6 mom. i förordningen den 9 juni 1905 angående försäljning av brännvin.

§ 94.

Uti skrivelse den 5 juni hava vi tillkännagivit för Kungl. Maj:t, att vi med bifall till en utav Kungl. Maj:t avlåten proposition antagit genom propositionen framlagda förslag till förordning om undantag från tillämpningen av förordningen den 25 juli 1912 angående särskild skatt å majs, utländsk potatis samt maniokarot och andra väsentligen lika stärkelsesrika, tullfria utländska ämnen, använda vid tillverkning av stärkelse.

§ 95.

Kungl. Maj:t har genom avlåten proposition nr 96 föreslagit riksdagen att *dels* antaga vid propositionen fogade förslag till förordning om ändrad lydelse av 2 § 1 mom., 3 § 1 mom., 5, 8 och 23 §§ samt 25 § 2 mom. i förordningen den 7 augusti 1907 angående tillverkning och beskattning av maldrycker samt till förordning om ändrad lydelse av 1 § i förordningen den 18 juli 1913 angående statsverkets fond av rusdrycksmedel,

dels besluta, att, där restitution av skatt skall äga rum för malt, som omedelbart använts för tillverkning av lagrat dricka, restitutionen må utgå direkt av maltskattemedlen,

dels ock, med ändring av vad i den till innevarande års riksdag avlåtna propositionen angående statsverkets tillstånd och behov under år 1918 föreslagits beräkna inkomsten av maltskatten till 9,250,000 kronor.

Uti skrivelse den 5 juni hava vi anmält för Kungl. Maj:t, att det med berörda proposition framlagda förslag till förordning om ändrad lydelse av vissa paragrafer i gällande förordning om tillverkning och beskattning av maldrycker icke av oss bifallits;

att vad Kungl. Maj:t föreslagit därom, att, där restitution av skatt skall äga rum för malt, som omedelbart använts för tillverkning av lagrat dricka, re-

stitutionen måtte utgå direkt av maltskattemedlen, icke föranlett någon riksdagens åtgärd;

samt att vi beslutit att 8 § 1 mom. i förordningen den 7 augusti 1907 angående tillverkning och beskattning av maltdrycker skall erhålla viss, i vår skrivelse angiven ändrad lydelse.

Tillika hava vi förklarat, att vi framdeles skulle meddela beslut beträffande vad Kungl. Maj:t föreslagit i fråga om beräkningen av inkomsten av malt-skatter för år 1918.

§ 96.

Enligt vad vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 5 juni utvisar hava vi antagit av Kungl. Maj:t framlagt förslag till förordning om fortsatt tillämpning under år 1918 av förordningen om spirituosaaccis.

§ 97.

Genom avlåten proposition har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att *dels*, i fråga om de till den *inrikes* posttjänsten hörande avgifter — med förklarande att riksdagen fortfarande vill utöva sin rätt att ensam besluta rörande befordringsavgifter i egentlig mening,

assurans-, rekommendations-, postanvisnings-, postförskotts- och inkasseringsavgifter,

avgifter för lösenförsändelser ävensom

avgifter för postabonnemang å tidningar och för tidnings avlämnande till postanstalt å tid, då postanstalten ej hålles öppen för allmänheten —

bemyndiga Kungl. Maj:t att intill utgången av år 1920 i övrigt besluta i fråga om hithörande avgifter;

dock att, därest under berörda tidrymd skulle uppkomma en eller annan ny avgift, som ej är att hänföra till någon nu befintlig kategori och beträffande vilken rimligtvis kan uppstå tvekan, huruvida densamma är av beskaffenhet att bära av Kungl. Maj:t ensam bestämmas, vederbörlig framställning skall till riksdagen avlätas;

dels ock bemyndiga Kungl. Maj:t att fortfarande intill utgången av år 1920 besluta beträffande de till den *utrikes* posttrafiken hörande avgifter.

Denna proposition har blivit av oss bifallen, vilket vi i skrivelse den 10 februari anmält för Kungl. Maj:t.

§ 98.

Uti skrivelse till Kungl. Maj:t den 5 juni hava vi anmält för Kungl. Maj:t, att

1) Kungl. Maj:ts proposition nr 127 i den del, vari föreslagits, att en särskild tilläggsavgift skulle utgå för lokalbrev, annat inrikes brev, enkelt brevkort, dubbelt brevkort, korsband, postanvisning och postförskott, icke vunnit riksdagens bifall,

2) att vi med bifall till vad Kungl. Maj:t i nämnda proposition föreslagit i fråga om postavgifterna för paket, beslutit

att, utan ändring av vad för närvarande gäller i fråga om ökning av viktportot för skrymmande paket, det inrikes portot för paket skall utgå enligt vissa i skrivelsen angivna grunder,

samt att dessa bestämmelser skola träda i kraft den 1 juli 1917.

Tillika hava vi anmält för Kungl. Maj:t, att vi i anledning av vad Kungl. Maj:t föreslagit i fråga om beräkningen av postverkets inkomster för år 1918 komme att framdeles meddela beslut.

§ 99.

Såsom inhämtas av vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 5 juni, hava vi antagit de genom avlåten proposition nr 180 framlagda förslag angående vissa ändrade bestämmelser rörande den inrikes postutväxlingen.

§ 100.

Sedan Kungl. Maj:t genom den framlagda propositionen angående statsverkets tillstånd och behov avgivit förslag i fråga om beräkning av bevillningarna för år 1918 samt genom avlåten proposition nr 373 med återkallande av tidigare gjorda förslag, i den mån de strede mot de i statsrådsprotokollet till sistnämnda proposition framställda, föreslagit riksdagen att beräkna statsverkets inkomster för år 1918 enligt en i samma statsrådsprotokoll intagen specifikation, hava vi, såsom inhämtas av vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 13 juni beräknat de särskilda bevillningarna sålunda, nämligen:

inkomst och förmögenhetsskatten till	70,000,000	kronor
extra inkomst- och förmögenhetsskatt till	32,000,000	»
bevillning av fast egendom samt av inkomst till	2,200,000	»
bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter till	250,000	»
stämpelmedel	26,500,000	»
lastpenningarna	900,000	»
krigskonjunkturskatt	40,000,000	»
tonnageavgift	5,000,000	»
tullmedlen	70,000,000	»
sockerskatten	21,000,000	»

tobaksskatten	15,500,000	»
brännvinstillverkningsskatten	8,225,000	»
brännvinsförsäljningsmedel	4,000,000	»
maltskatten	3,000,000	»
punschskatten	1,200,000	»
spirituosaaccis	3,330,000	»

Med hänsyn härtill och sedan inkomsttitlarna, mantalspenningar och prästerskapets till statsverket indragna tionde i riksstaten uppförts med de av Kungl. Maj:t föreslagna beloppen, resp. 850,000 och 1,032,000 kronor, uppgår totalsumman under rubrik »A. Egentliga statsinkomster. I. Skatter» i den av riksdagen beslutade riksstaten till 304,987,000 kronor.

Vidare hava vi, i överensstämmelse med vad Kungl. Maj:t föreslagit under rubrik »B. Inkomster av statens produktiva fonder. I. Statens affärsverksamhet» beräknat det för statsverket disponibla överskottet från postverket för år 1918 till 6,000,000 kronor.

§ 101.

Vi hava bifallit Kungl. Maj:ts förslag till förordning om ändrad lydelse av 19 §, 49 § 2 mom. och 57 § i förordningen den 19 november 1914 om arvsskatt och skatt för gåva, vilket vi i skrivelse den 13 juni anmält för Kungl. Maj:t.

§ 102.

Vi hava i skrivelse den 13 juni anmält för Kungl. Maj:t, att vi bifallit Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om ändrad lydelse av § 13, § 16 mom. 1, § 17 och § 19 mom. 3 i förordningen om frihamn den 15 november 1907.

§ 103.

Uti skrivelse den 1 juni hava vi med anledning av inom riksdagen väckta motioner angående brännvins- samt vin- och ölhandelns ordnande ävensom i samband därmed stående frågor anmält för Kungl. Maj:t, att vi för vår del antagit vid vår skrivelse såsom bilagor fogade förslag till

- a) förordning angående försäljning av rusdrycker;
- b) förordning om ändrad lydelse av 1—3, 6, 10, 11, 13 och 14 §§ i förordningen den 9 juni 1905 angående försäljning av tillagade alkoholfria drycker samt svagdricka;

c) förordning om ändrad lydelse av 7 § i förordningen den 18 juni 1864 angående utvidgad näringsfrihet;

d) förordning om ändrad lydelse av 3, 13, 23 och 31 §§ i förordningen den 7 augusti 1907 angående tillverkning och beskattning av maltdrycker;

e) förordning om ändrad lydelse av 1 och 4 §§ i förordningen den 11 oktober 1907 angående tillverkning av brännvin; samt

f) förordning om ändrad lydelse av 1 § i förordningen den 18 juli 1913 angående statsverkets fond av rusdrycksmedel.

Därvid hava vi tillika, under framhållande att genomförandet av den lagstiftning, besluten innefatta, uppenbarligen kommer att föranleda ersättningsanspråk från olika yrkesgrenar, ävensom under erinran därom, att Kungl. Maj:t och riksdagen förutsett sådana framtida anspråk och i främsta rummet för att möta dem bildat statsverkets fond av rusdrycksmedel, uttalat vår förvissning, att Kungl. Maj:t komme att låta verkställa utredning av frågan, i vad mån ersättning bör utgå, ävensom förelägga riksdagen det förslag, vartill utredningen kan föranleda.

Enligt vad vår åberopade skrivelse utvisar hava vi tillika dels medgivit, att till sådan ägare av gästgiveri, vilken på grund av bestämmelserna i 10 § av förordningen den 9 juni 1905 angående försäljning av brännvin vid tiden för ikraftträdandet av förordningen angående försäljning av rusdrycker är berättigad att utskänka brännvin, ävensom i vissa fall till änka efter manlig ersättningstagare i nu förevarande avseende må för rättighetens upphörande från och med år 1919 av staten utgivas ersättning enligt i vår skrivelse angivna grunder ävensom bestämt i vilken ordning gästgiveriägare, som vill komma i åtnjutande av ifrågasvarande ersättning, skall göra anspråk därpå, dels ock medgivit, att erforderliga medel för gäldande av ersättningsbelopp, som enligt i vår skrivelse angivna grunder skola utbetalas, må utgå ur statsverkets fond av rusdrycksmedel, och att gästgivare beviljad ersättning av Konungens befallningshavande må utbetalas kvartalsvis vid början av varje kvartal från och med ingången av år 1919.

Slutligen hava vi anhållit det täcktes Kungl. Maj:t låta utarbeta och för riksdagen framlägga förslag till förordning angående försäljning av pilsnerdriicka, i huvudsak grundat på bestämmelserna angående försäljning av öl i gällande vin- och ölförsäljningsförordning.

§ 104.

I anledning av en inom riksdagen väckt motion hava vi i skrivelse till Kungl. Maj:t den 5 juni tillkännagivit, att vi beslutit, att 3 § i förordningen den 9 juni 1905 angående försäljning av vin och öl skall erhålla viss, i vår skrivelse införd ändrad lydelse.

Vidare hava vi i samma skrivelse anhållit, att Kungl. Maj:t ville, efter verkställd utredning i ämnet, låta utarbeta och för riksdagen framlägga förslag

till sådan lagstiftning i fråga om tillverkning och beredning av viner, vartill utredningen kan giva anledning.

§ 105.

Med anledning av en inom riksdagen väckt motion hava vi i skrivelse till Kungl. Maj:t den 13 juni anhållit,

att genom Kungl. Maj:ts försorg utredning måtte verkställas och, där utredningen därtill föranleder, förslag för riksdagen framläggas:

1) angående inskränkning av antalet förste kontrollörer vid sockertillverkningen; samt

2) angående beredande av mera stadigvarande anställning åt sådana kontrollörer vid sockertillverkningen, som äro äldre i tjänst eller äro för sin utkomst helt beroende av sitt arbete vid sockerkontrollen.

§ 106.

Genom avlåten proposition har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att antaga ett vid propositionen fogat förslag till lag angående rätt för Konungen att i vissa fall inställa tillämpningen av 10 § andra stycket i lagen för Sveriges riksbank den 12 maj 1897 och av § 9 i lagen om rikets mynt den 30 maj 1873.

Enligt vad vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 31 januari närmare utvisar har denna proposition blivit av oss bifallen.

§ 107.

Vi hava i skrivelse den 23 mars anmält för Kungl. Maj:t, att vi bifallit Kungl. Maj:ts proposition angående ändrad lydelse av vissa paragrafer i lagen om rikets mynt den 30 maj 1873.

§ 108.

På grund av en inom riksdagen väckt motion hava vi i skrivelse den 15 juni anhållit, att Kungl. Maj:t ville låta utreda, i vad mån ändringar i eller tillägg till gällande lagar och författningar eller åtgärder annorledes böra vidtagas till förhindrande av bankväsendets utveckling i en för staten och näringslivet skadlig riktning samt därefter till riksdagen inkomma med de framställningar, vartill en sådan utredning kan föranleda.

Bihang till riksdagens protokoll 1917. 15 saml. 1 häft. 1 avd.

9

(Riksdagsbeslutet.)

§ 109.

Enligt vad vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 4 maj utvisar, hava vi bifallit Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om visst undantag från tillämpningen 49 § 1 mom. och 165 § 1 mom. lagen den 22 juni 1911 om bankrörelse.

§ 110.

Vi hava bifallit Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 4 och 5 §§ i lagen den 18 september 1903 angående solidariskt bankbolags, bankaktiebolags och sparbank konkurs, vilket vi i skrivelse den 4 maj anmält för Kungl. Maj:t.

§ 111.

Enligt vad vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 15 juni närmare utvisar, hava vi bifallit Kungl. Maj:ts genom avlåten proposition framlagda förslag till lag innefattande tillfälligt undantag från gällande inskränkningar i rätten att använda sparbanks vinst.

§ 112.

Då vid granskning av riksbankens avdelningskontors till bankoutskottet avgivna berättelser för år 1916 och i samband därmed beträffande huvudkontoret verkställda undersökningar vi funnit, att i fråga om såväl huvudkontoret som avdelningskontoren ett stort antal verk, myndigheter och inrättningar icke ställt sig föreskriften i kungl. kungörelsen den 23 oktober 1915 angående skyldighet för penningförvaltande allmänna verk och inrättningar samt av Kungl. Maj:t tillsätta kommittéer eller kommissioner att i vissa fall anlita riksbanken till efterrättelse, hava vi i skrivelse den 21 februari anhållit, att Kungl. Maj:t täcktes vidtaga erforderliga åtgärder i syfte att föreskrifterna i berörda kungl. kungörelse noggrant iakttagas.

§ 113.

Med anledning av en utav riksdagens år 1916 församlade revisorer gjord framställning hava vi uti skrivelse den 21 februari anhållit, att Kungl. Maj:t täcktes, i överensstämmelse med vad bemålde revisorer samt fullmäktige i riksgäldskontoret uti över revisorerernas framställning avgivet yttrande föreslagit, vidtaga viss ändring i gällande instruktion för de ombud, som å statens vägnar deltaga

i den årliga granskningen av enskilda med statsbidrag understödda järnvägsaktiebolags förvaltning och räkenskaper.

§ 114.

Enligt vad vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 15 juni utvisar, hava vi i anledning av en utav Kungl. Maj:t avlåten proposition antagit ett i vår skrivelse infört förslag till lag om ändrad lydelse av 5 och 7 §§ i lagen den 11 oktober 1907 angående civila tjänstinnehavares rätt till pension.

§ 115.

Kungl. Maj:t har uti avlåten proposition föreslagit riksdagen att *dels* godkänna vissa, under fyra särskilda punkter upptagna grunder för kvinnas utnämning och befordran till rektor vid kvinnligt folkskoleseminarium;

dels ock föreskriva, att kvinna, som tillträder rektorsbefattning vid kvinnligt folkskoleseminarium, skall vara underkastad de ändringar i dessa grunder, som kunna i vederbörlig ordning varda stadgade.

I skrivelse den 4 maj hava vi anmält för Kungl. Maj:t, att vi bifallit Kungl. Maj:ts förevarande proposition, i vad den avser de under punkt 4 upptagna bestämmelser rörande pensionsrätt och skyldighet att erlægga pensionsavgift eller för pensionsändamål vidkännas löneavdrag, samt att vi skulle framdeles meddela beslut beträffande framställningen i övrigt.

§ 116.

Vi hava beslutat, att riksbankens samtliga för år 1916 tillgängliga vinstmedel, 6,490,510 kronor 89 öre, skola bibehållas åt riksbanken till framtida disposition, vilket vi i skrivelse den 4 maj tillkännagivit för fullmäktige i riksbanken.

§ 117.

Med skrivelse den 1 juni hava vi till fullmäktige i riksbanken överlämnat det av oss upprättade reglementet för riksbankens styrelse och förvaltning, tillika med de av oss fastställda avlöningsstater för riksbanken och Tumba bruk.

§ 118.

Vi hava med skrivelser den 18 juni överlämnat till Kungl. Maj:t och fullmäktige i riksgäldskontoret det av oss fastställda reglementet för riksgäldskontoret.

§ 119.

I skrivelse den 15 juni hava vi anmält för Kungl. Maj:t, att vi icke bifallit Kungl. Maj:ts uti avlåten proposition framlagda förslag till lag om allmän tjänsteplikt

angående tillämpning av allmän tjänsteplikt med avseende å visst ändamål; angående arbetsnämnder samt inskränkande eller nedläggande av skogsarbete eller industriell drift under utomordentliga, av krig föranledda förhållanden.

§ 120.

Uti skrivelse den 15 juni hava vi tillkännagivit för Kungl. Maj:t, att vi icke kunnat i oförändrat skick bifalla Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändring i vissa delar av lagen den 1 juni 1898 om de svenska lapparnes rätt till renbete i Sverige, utan att vi för vår del antagit en i vår skrivelse införd lag i ämnet.

Tillika hava vi anhållit *dels* att lapparnas under vissa §§ i ovannämnda proposition berörda bosättningsfråga och vad därmed äger sammanhang måtte återupptagas till förnyat övervägande i samband med den tillämnade revisionen av hela lapplagstiftningen samt efter det lapparna beretts tillfälle att själva vid samfält möte överlägga om de synpunkter och önskningsar, som enligt deras uppfattning böra tjäna till vägledning för en sådan revision,

dels ock att genom statsverkets försorg beredes lappar, vilka icke äga renar eller endast ett för uppehållet otillräckligt antal djur, tillfälle att förvärva renar, som genom inskränkningen av bofastas renägarskap måste avhändas nuvarande renägare.

§ 121.

Uti avlåten proposition, nr 88, har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att antaga ett vid propositionen fogat förslag till lag om förfogande över viss egendom under utomordentliga, av krig föranledda förhållanden.

Därjämte har Kungl. Maj:t genom proposition, nr 236, föreslagit riksdagen att under förutsättning att ovan omförmälda lagförslag bleve av oss antaget lämna samtycke till att förordnande meddelades därom, att 2—15 §§ av nämnda lag skulle äga tillämpning från och med den 1 maj 1917 till och med den 30 april 1918.

Såsom inhämtas av vår skrivelse den 23 april, har förstnämnda proposition icke kunnat av oss i oförändrat skick bifallas, utan hava vi för vår del antagit en lag i ämnet av lydelse vår skrivelse utvisar.

Då det i propositionen nr 88 innefattade förslaget av oss icke antagits för

längre tid än ett år och den förutsättning, varunder propositionen nr 236 avgivits, sålunda bortfallit, har sistnämnda proposition icke heller av oss bifallits.

§ 122.

Sedan Kungl. Maj:t genom avlåten proposition föreslagit riksdagen att antaga ett vid propositionen fogat förslag till lag med vissa bestämmelser mot oskäliga pris under utomordentliga, av krig föranledda förhållanden, hava vi i skrivelse den 13 juni anmält för Kungl. Maj:t, att vi, som icke kunnat i oförändrat skick bifalla berörda förslag, antagit i vår skrivelse införd lag i ämnet.

§ 123.

Enligt vad vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 23 april utvisar, hava vi bifallit Kungl. Maj:ts till riksdagen avlåtna proposition med förslag till lag angående fortsatt tillämpning av lagen den 30 maj 1916 om fastställande av högsta pris å vissa varor vid krig, krigsfara eller andra utomordentliga, av krig föranledda förhållanden m. m.

§ 124.

På sätt inhämtas av vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 11 juni hava vi, som icke kunnat i oförändrat skick godkänna Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag med viss föreskrift angående handel med varor, för vilka bestämts högsta pris, för vår del antagit en i vår skrivelse införd lag i ämnet.

§ 125.

Sedan Kungl. Maj:t genom avlåten proposition föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogat förslag till lag om förbud i vissa fall mot överlåtelse av fartyg eller andel däri eller upplåtelse av fartyg, så ock mot förvärv av aktie i aktiebolag, som äger fartyg eller andel däri, hava vi i skrivelse den 24 mars anmält för Kungl. Maj:t, att berörda lagförslag icke kunnat i oförändrat skick av oss antagas, utan att vi för vår del antagit en i vår skrivelse införd lag i ämnet.

§ 126.

Genom avlåten proposition har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogat förslag till lag om förbud i vissa fall mot fortskaffande av gods med svenskt fartyg mellan utrikes orter.

Berörda lagförslag har icke kunnat av oss i oförändrat skick bifallas, utan hava vi för vår del antagit en lag i ämnet av lydelse vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 24 mars utvisar.

§ 127.

Enligt vad vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 4 maj utvisar, hava vi bifallit Kungl. Maj:ts proposition, innefattande förslag till lag med särskild bestämmelse att tillsvidare gälla i fråga om skydd för vissa främmande patent.

§ 128.

Såsom inhämtas av vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 11 juni hava vi med anledning av en utav Kungl. Maj:t avlåten proposition för vår del antagit

- 1) lag om barn utom äktenskap;
- 2) lag om äktenskaplig börd;
- 3) lag om adoption;
- 4) lag om ändrad lydelse av 1 kap. 3 § samt om tillägg till 2 kap. i lagen om äktenskaps ingående och upplösning;
- 5) lag om införsel i avlöning, pension eller livränta;
- 6) lag om förbud för vissa underhållsskyldiga att avflytta från riket;
- 7) lag om ändring av vissa bestämmelser i strafflagen;
- 8) lag om ändrad lydelse av 65 och 67 §§ utsköningslagen;
- 9) lag om ändrad lydelse av 5 § i lagen den 10 juli 1899 om ersättning av allmänna medel i vissa fall för skada, som förorsakats av ämbets- eller tjänsteman;
- 10) lag, innefattande tillägg till gällande stadganden om jäv, så ock till 1 kap. 6 § rättegångsbalken;
- 11) lag om ändrad lydelse av 30, 31 och 35 §§ konkurslagen;
- 12) lag om ändrad lydelse av 6 § i förordningen den 31 oktober 1873 angående främmande trosbekännare och deras religionsövning;
- 13) lag om ändrad lydelse av 17 § i lagen den 30 juni 1913 om allmän pensionsförsäkring;
- 14) lag om ändrad lydelse av 2, 7 och 35 §§ i lagen den 17 juni 1916 om försäkring för olycksfall i arbete; och
- 15) lag om ändrad lydelse av 2 § 17:o i lagen den 26 maj 1909 om Kungl. Maj:ts regeringsrätt; vilka lagar äro i vår nämnda skrivelse införda.

Vidare hava vi i berörda skrivelse anhållit

A) det täcktes Kungl. Maj:t, i samband med den omarbetning av ärvdabalken, som torde bära äga rum efter det den nu pågående revisionen av giftermålsbalken blivit avslutad, låta upptaga till förnyad förutsättningslös utredning,

huruvida och under vilka villkor barn utom äktenskap må jämväl i andra fall än som angives i nu förevarande lag om sådana barn taga arv efter fader, vid vilken utredning torde böra övervägas ett betryggande anordnande av frågan om bevisningen om faderskapet samt hänsyn tagas till de ändringar, som då torde hava företagits i lagstiftningen om äkta makars rättsförhållanden, samt därefter för riksdagen framlägga det förslag, vartill utredningen må föranleda, samt

B) att Kungl. Maj:t ville, i sammanhang med den utredning om den offentliga barnavården, som för närvarande försiggår inom fattigvårdslagstiftningskommittén, taga under övervägande möjligheten att bereda förskott av allmänna medel åt barn utom äktenskap ävensom i vissa fall åt barn inom äktenskap samt därefter för riksdagen framlägga det förslag, vartill detta övervägande kan giva anledning.

§ 129.

Genom avlåten proposition nr 254 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att antaga ett vid propositionen fogat förslag till lag med vissa bestämmelser mot oskäligen hyresstegring m. m.

I skrivelse den 24 maj hava vi anmält för Kungl. Maj:t, att berörda förslag icke kunnat av oss i oförändrat skick antagas, utan att vi i anledning av propositionen och inom riksdagen väckta motioner för vår del antagit en i vår skrivelse införd lag i ämnet.

§ 130.

Kungl. Maj:t har uti avlåten proposition föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogade förslag till

- 1) lag om expropriation,
- 2) lag om ändrad lydelse av vissa §§ i förordningen den 16 juni 1875 angående inteckning i fast egendom,
- 3) lag om ändrad lydelse av 71 § i lagen den 20 juni 1879 om dikning och annan avledning av vatten,
- 4) lag om ändrad lydelse av 1 § i lagen den 27 juni 1902, innefattande vissa bestämmelser om elektriska anläggningar, samt
- 5) lag om ändring i vissa delar av lagen den 31 augusti 1907 angående stadsplan och tomtindelning.

I skrivelse den 25 april hava vi anmält för Kungl. Maj:t, att vi skulle senare meddela beslut beträffande det i propositionen innefattade förslaget till lag om ändring i vissa delar av lagen den 31 augusti 1907 angående stadsplan och tomtindelning samt att vi icke kunnat i oförändrat skick godkänna övriga i propositionen omförmälda lagförslag, utan för vår del antagit i vår skrivelse införda lagar uti ifrågavarande ämnen.

Tillika hava vi beträffande den av oss antagna lagen om ändrad lydelse av 1 § i lagen den 27 juni 1902, innefattande vissa bestämmelser om elektriska anläggningar, framhållit angelägenheten därav, att då expropriation av vattenfall äger rum för åstadkommande av belysning eller drivkraft att tagas i anspråk för en på långt avstånd från vattenfallet belägen ort, det måtte tillses, att vattenkraften icke tages i anspråk i vidare mån än att den ort, där fallet finnes, icke går miste om möjligheten att för sina egna skäligena behov utnyttja detsamma.

§ 131.

Sedan vi i skrivelse till Kungl. Maj:t den 25 april meddelat våra beslut rörande de vid propositionen nr 22 fogade lagförslagen, med undantag av det av Kungl. Maj:t i samma proposition framlagda förslaget till lag om ändring i vissa delar av lagen den 31 augusti 1907 angående stadsplan och tomtindelning, hava vi, såsom närmare framgår av vår skrivelse den 11 juni, beslutit, att ifrågavarande proposition, så vitt angår ovanberörda lagförslag, icke föranleder vidare riksdagens åtgärd.

§ 132.

Genom avlåten proposition har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att antaga propositionen bilagda förslag till

- 1) lag om ändrad lydelse av 1 och 3 §§ i lagen den 4 maj 1906 angående förbud i vissa fall för bolag och förening att förvärva fast egendom;
- 2) lag om ändrad lydelse av 1 § i lagen den 25 juni 1909 om inskränkning i rätten att erhålla ägostyckning; samt
- 3) lag om ändrad lydelse av 20 § 1 mom. och 22 § i lagen den 27 juni 1896 om hemmansklyvning, ägostyckning och jordavsöndring.

I skrivelse till Kungl. Maj:t den 30 april hava vi — som i samband härmed tillika haft till behandling två inom riksdagen väckta motioner — med förmälan att vi senare skulle meddela beslut beträffande sistnämnda två lagförslag, anmält för Kungl. Maj:t, att vi med anledning av förevarande proposition och de i ämnet väckta motionerna för vår del antagit *dels* en i vår skrivelse införd lag om ändrad lydelse av 1 och 3 §§ i lagen den 4 maj 1906 angående förbud i vissa fall för bolag och förening att förvärva fast egendom, *dels ock* en lag om utsträckt tillämpning av lagen angående uppsikt å vissa jordbruk i Norrland och Dalarne den 25 juni 1909 m. m., av lydelse vår skrivelse utvisar.

§ 133.

Genom avlåten proposition har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogade förslag till

1) lag om ändrad lydelse av 1 och 3 §§ i lagen den 4 maj 1906 angående förbud i vissa fall för bolag och förening att förvärva fast egendom;

2) lag om ändrad lydelse av 1 § i lagen den 25 juni 1909 om inskränkning i rätten att erhålla ägostyckning; samt

3) lag om ändrad lydelse av 20 § 1 mom. och 22 § i lagen den 27 juni 1896 om hemmansklyvning, ägostyckning och jordavsöndring.

Enligt vad inhämtas av vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 30 april hava vi däri meddelat yttrande beträffande det först omnämnda lagförslaget.

I fråga om sist berörda båda lagförslag hava vi i skrivelse till Kungl. Maj:t den 12 juni anmält, att vi antagit desamma.

§ 134.

Med anledning av en inom riksdagen väckt motion hava vi i skrivelse till Kungl. Maj:t den 15 juni anhållit, att Kungl. Maj:t täcktes låta utarbета och för riksdagen snarast möjligt framlägga lagförslag rörande inteckning för rätt till elektrisk kraft.

§ 135.

Genom avlåten proposition har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogat förslag till lag om inskränkning i inmutningsrätten.

Denna proposition har blivit av oss bifallen, vilket vi i skrivelse den 24 mars anmält för Kungl. Maj:t.

§ 136.

Enligt vad vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 4 maj utvisar, hava vi bifallit Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändringar i och tillägg till lagen den 28 maj 1886 angående eftersökande och bearbetande av stenkolsfyndigheter.

§ 137.

Sedan Kungl. Maj:t genom avlåten proposition begärt riksdagens yttrande över propositionen bilagt förslag till förordning angående förbud i vissa fall mot användande av vilseledande varubeteckningar vid handel med födoämnen, hava vi i skrivelse den 13 juni anmält för Kungl. Maj:t de erinringar vi haft att framställa mot ifrågavarande förslag till förordning.

Bihang till riksdagens protokoll 1917. 15 saml. 1 häft. 1 avd.

10

(Riksdagsbeslutet.)

§ 138.

Med anledning av en inom riksdagen väckt motion hava vi i skrivelse till Kungl. Maj:t den 4 maj anhållit, det täcktes Kungl. Maj:t taga under övervägande, huruvida icke utan avbidande av en förestående allmän svensk strafflagsreform åtgärder borde vidtagas för införande i svensk lagstiftning av sådana rättsregler, varigenom ett förstärkt skydd beredes samhället gent emot för detsamma farliga återfallsförbrytare.

§ 139.

Vi hava i skrivelse den 4 maj tillkännagivit för Kungl. Maj:t, att vi bifallit Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 5 kap. 3 § strafflagen samt lag om ändrad lydelse av 4, 5, 6, 8 och 10 §§ i lagen den 27 juni 1902 angående verkställighet av domstols förordnande om tvångsuppfostran.

§ 140.

På sätt inhämtas av vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 29 mars hava vi i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 20 kap. 2 § samt 24 kap. 3 § strafflagen för vår del antagit en i vår skrivelse införd lag i ämnet.

§ 141.

I anledning av en inom riksdagen väckt motion hava vi i skrivelse till Kungl. Maj:t den 4 maj anhållit, det täcktes Kungl. Maj:t låta utarbета förslag till sådan ändring i strafflagen, varigenom begreppet straffbart djurplågeri utvidgas att omfatta även andra fall av djurplågeri än sådana, som ådagalägga »uppenbar grymhet».

§ 142.

Såsom inhämtas av vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 11 juni, hava vi bifallit Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om fullständigande av straffregistret.

§ 143.

Med anledning av en inom riksdagen väckt motion hava vi, såsom inhämtas av vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 11 juni, anhållit, att Kungl. Maj:t ville taga under övervägande, huruvida och i vad mån gällande lagstiftning må kunna skäligen ändras i syfte, att avlöning för allmän eller enskild tjänst eller pension varder till viss del skyddad för utmätning, samt för riksdagen framlägga det förslag, vartill denna utredning kan föranleda.

§ 144.

Med anledning av inom riksdagen väckta motioner hava vi i skrivelse den 27 mars anhållit,

att Kungl. Maj:t ville taga under övervägande, huruvida och på vad sätt stämningmans behörighet och verksamhetsområde må lämpligen kunna närmare klarläggas och regelbindas;

att Kungl. Maj:t ville överväga, huruvida och på vilket sätt åtgärd må kunna vidtagas i ändamål, att kostnad för vittne vid utmätningmans förrättning ej må bliva oskäligen; samt

att Kungl. Maj:t ville taga i övervägande, huruvida och på vad sätt 11 kap. 38 § rättegångsbalken må kunna ändras i syfte att förenkla där föreskriven delgivning genom stämningssman, ävensom för riksdagen framlägga lagförslag i ämnet.

§ 145.

Kungl. Maj:t har uti avlåten proposition, nr 37, föreslagit riksdagen att antaga ett vid propositionen fogat förslag till lag om ändrad lydelse av 1 kap. 1 och 2 §§ rättegångsbalken.

Därefter har Kungl. Maj:t genom proposition, nr 63, föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogat förslag till

lag om ändrad lydelse av 1 kap. 2 § rättegångsbalken,

lag om ändrad lydelse av 4 § i lagen den 18 april 1884 angående tillsyn å förmyndares förvaltning av omyndigs egendom samt

lag om ändrad lydelse av 3 § i lagen den 20 juni 1905 om särskild sammansättning av vissa rådstuvurätter vid behandling av handelsmål.

Uti skrivelse den 25 april hava vi tillkännagivit för Kungl. Maj:t, att förstnämnda proposition icke kunnat av oss i oförändrat skick bifallas, utan att vi för vår del antagit en lag om ändrad lydelse av 1 kap. 1 § rättegångsbalken av lydelse, vår skrivelse utvisar, samt att propositionen nr 63 av oss bifallits.

§ 146.

Vi hava i skrivelse den 27 mars anmält för Kungl. Maj:t, att vi i anledning av en inom riksdagen väckt motion för vår del antagit en i vår skrivelse införd lag om ändrad lydelse av 30 kap. 11 § rättegångsbalken.

§ 147.

Vid behandling av en utav riksdagens justitieombudsman gjord framställning hava vi, såsom inhämtas av vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 27

februari, lika med justitieombudsmannen funnit önskvärt, att gällande bestämmelser om rättegångsbiträde åt häktad undergå sådan ändring, att den häktade må kunna erhålla nödigt biträde i rättegången vid överrätt lika väl som vid underdomstol, att vid förordnande av rättegångsbiträde tillbörlig och skäligen hänsyn tages till den häktades förslag i avseende på personvalet samt att till rättegångsbiträde förordnas rättsbildad advokat, där hinder därför icke möter och statsverket icke därigenom oskäligen betungas; och hava vi med anledning härav hemställt, att Kungl. Maj:t täcktes låta utarbета förslag till ändring i gällande lagstiftning angående rättegångsbiträde åt häktad i syfte att ovan av riksdagen angivna önskemål varda så långt ske kan tillgodosedda.

§ 148.

Vi hava i skrivelse den 19 maj anmält för Kungl. Maj:t, att vi bifallit Kungl. Maj:ts proposition nr 39 med förslag till lag om försäkringsrörelse.

Tillika hava vi, med anledning av en inom riksdagen väckt motion, anhållit, att Kungl. Maj:t ville verkställa utredning, huruvida, i vad omfattning och på vad sätt de försäkrades ställning i ömsesidiga försäkringsbolag må kunna stärkas och försäkringsinspektionens rätt till åtgärder mot dylika bolag ökas, samt för riksdagen framlägga det förslag, vartill denna utredning kan föranleda.

§ 149.

Såsom inhämtas av vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 19 maj hava vi bifallit Kungl. Maj:ts proposition nr 110 med förslag till lag om ändring i vissa delar av sjölagen.

§ 150.

På grund av en inom riksdagen väckt motion hava vi i skrivelse till Kungl. Maj:t den 19 maj anhållit, det täcktes Kungl. Maj:t låta utarbета och för riksdagen framlägga förslag till lagändring i syfte att viss tid bestämmes, inom vilken den befälhavare enligt 103 § sjölagen tillkommande bestraffningsrätt skall utövas.

§ 151.

Vi hava bifallit Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 2 § 14:o i lagen om Kungl. Maj:ts regeringsrätt, vilket vi i skrivelse den 11 juni anmält för Kungl. Maj:t.

§ 152.

Vi hava antagit Kungl. Maj:ts i avlåten proposition framlagda förslag till lag om ändrad lydelse av 6 § i lagen om kyrkofond den 9 december 1910, vilket vi i skrivelse den 4 maj anmält för Kungl. Maj:t.

§ 153.

Uti skrivelse den 27 mars hava vi anmält, att vi med anledning av en inom riksdagen väckt motion för vår del beslutit, att förordningen angående vissa föreskrifter till kyrkotuktens upprätthållande den 4 maj 1855 skall upphävas.

§ 154.

Genom avlåten proposition har Kungl. Maj:t begärt riksdagens yttrande över vid propositionen fogat förslag till stadga angående hotell- och pensionatförelse.

I skrivelse den 19 maj hava vi anmält för Kungl. Maj:t, att vi efter granskning av förevarande förslag icke funnit skäl till annan erinran än att bland förutsättningarna för stadgandet i 4 § första punkten synts böra upptagas jämväl, att det antal personer, för vilket hotellet eller pensionatet är avsett, icke överstiger åtta;

samt att i fråga om avdelning II och slutbestämmelserna önskvärt är, att dessa stadganden omarbetas i överensstämmelse med vad vi beträffande berörda avdelning i vår skrivelse anfört.

§ 155.

På sätt inhämtas av vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 4 maj, hava vi, i anledning av en inom riksdagen väckt motion, anhållit, att Kungl. Maj:t måtte låta verkställa utredning angående lämpliga åtgärder till skydd mot olovligt tillägnande av kottar från växande träd å annans mark samt därefter för riksdagen framlägga de lagförslag, vartill utredningen kan föranleda.

[§ 156.

Enligt vad vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 4 maj utvisar, hava vi med anledning av en inom riksdagen väckt motion för vår del antagit i vår skrivelse införd lag om ändrad lydelse av 3 § i lagen den 13 juni 1908 angående kommundens skyldighet i fråga om anställande av barnmorska.

Tillika hava vi anhållit, att Kungl. Maj:t måtte för nästkommande års riksdag framlägga det förslag till lönereglering för barnmorskor, vartill den i frågan igångsatta och pågående utredningen kan föranleda.

§ 157.

Genom avlåten proposition har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogade förslag till lag om fortsatt tillämpning av lagen den 3 juni 1915 om eftergift vid krig eller krigsfara från vissa bestämmelser om arbetstid för minderåriga och kvinnor.

Denna proposition har blivit av oss bifallen, vilket vi i skrivelse den 24 februari anmält för Kungl. Maj:t.

§ 158.

Vi hava bifallit Kungl. Maj:ts proposition angående ersättning till kronombud vid vissa ecklesiastika boställssyner, vilket vi i skrivelse den 4 maj tillkännagivit för Kungl. Maj:t.

§ 159.

Vi hava i skrivelse den 25 maj anmält för Kungl. Maj:t, att vi icke haft något att erinra mot Kungl. Maj:ts uti avlåten proposition framlagda förslag till kungörelse angående ströängars utbytande mot annan mark ävensom att vi, med anledning av samma proposition, medgivit, att den ersättning för odling m. m., som jämlikt 7 § i den föreslagna kungörelsen skall gäldas vid ströängs utbytande mot annan mark, ävensom ersättning till syneman enligt 19 § andra stycket i samma kungörelse må utgå från förslagsanslaget till skiften och avvittringar.

§ 160.

Vi hava i skrivelse den 12 juni anmält för Kungl. Maj:t, att vi antagit Kungl. Maj:ts uti avlåten proposition framlagda förslag till förordning om ändrad lydelse av 18, 33 och 59 §§ i stadgan om skjutsväsendet den 22 juni 1911.

§ 161.

I överensstämmelse med § 89 regeringsformen hava vi anmält våra önskingar, hemställanden och förslag genom följande skrivelser:

1:o) *av den 23 mars*, angående åstadkommande av ändrade bestämmelser rörande vissa kyrkorådets åligganden i pastorat, bestående av mer än en församling;

- 2:o) *av samma dag*, angående meddelandet av viss föreskrift i fråga om krigsmans befordran eller transport till beställning å stat;
- 3:o) *av den 24 mars*, angående beredande av möjlighet för parter och deras biträden att sittande övervara rättegångsförhandlingar;
- 4:o) *av samma dag*, i fråga om ändring i gällande bestämmelser angående fribiljetter för pensionerade befattningshavare vid statens järnvägar;
- 5:o) *av den 27 mars*, angående åvägabringande av utredning i fråga om ordnande av kurser för utbildning av fångvårdstjänstemän av högre grad;
- 6:o) *av samma dag*, angående beredande av tillgång till utsädesspannmål till skäligt pris;
- 7:o) *av den 25 april*, rörande bibehållande i tillämpning för hela innevarande år av gällande kungörelse angående tidberäkning inom riket;
- 8:o) *av samma dag*, angående utredning i visst syfte i fråga om kostnaderna för brödsädesproduktionen i landet;
- 9:o) *av den 28 april*, angående beredande av rätt för kyrkostämma att besluta om införande av skolplikt beträffande fortsättningsskolor och skolor i huslig ekonomi;
- 10:o) *av den 4 maj*, i fråga om införande av förbud mot plockning av lingon före viss tid;
- 11:o) *av den 5 maj*, angående anordnande av barnbespisning vid rikets folkskolor;
- 12:o) *av den 9 maj*, angående utredning om skollovskoloniverksamhetens stödjande och utvecklande genom statens försorg;
- 13:o) *av den 16 maj*, angående utredning beträffande användningen av s. k. förtyngningsmedel vid läderberedningen i riket;
- 14:o) *av samma dag*, angående utredning beträffande användande av papp eller »konstläder» vid tillverkning av skodon;
- 15:o) *av den 23 maj*, angående åtgärder för nedbringande av statens tryckningskostnader;
- 16:o) *av samma dag*, angående utredning för genomförande av en allmän arbetarsemester i vårt land;
- 17:o) *av samma dag*, angående åstadkommande av utredning rörande handelsomsättningen mellan de nordiska länderna m. m.;
- 18:o) *av den 30 maj*, angående åvägabringande av utredning i fråga om statsunderstöd till upprättande och underhåll av kommunala rättshjälpkontor;
- 19:o) *av den 2 juni*, angående åtgärder i och för dyrtidens lindrande genom kompensationer eller dylikt av andra näringar än av jordbruket;
- 20:o) *av den 4 juni*, angående utredning i fråga om folkskoleväsendet i de finsktalande delarna av Norrbottens län;

21:o) av den 9 juni, angående förhöjd livränta för vissa i statens tjänst skadade arbetare eller deras efterlevande;

22:o) av samma dag, angående vissa åtgärder för tillgodoseende av befolkningens behov av livsförnödenheter;

23:o) av den 11 juni, angående utredning om indragning till statsverket av allmänna åklagare m. fl. tillkommande andelar i böter av beslagtagna egendom m. m.;

24:o) av samma dag, angående innehavares av pastoratsadjunktur bibehållande vid befattningen, då den ändras till komministertjänst;

25:o) av den 15 juni, angående vidtagande av vissa åtgärder till folkundervisningens befrämjande.

§ 162.

Med anledning av Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning hava vi, såsom inhämtas av vår skrivelse den 22 januari, jämlikt § 54 regeringsformen och § 50 riksdagsordningen utsett särskilda deputerade att med konungen överlägga om ärenden, dem han prövar böra hemliga hållas.

§ 163.

Sedan tre av de ledamöter av riksdagen, som den 17 januari 1917 utsetts att jämlikt § 54 regeringsformen och § 50 riksdagsordningen med konungen överlägga om ärenden dem han prövar böra hemliga hållas, av sagt sig detta uppdrag, hava vi enligt vad inhämtas av vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 17 april, utsett särskilda deputerade i avsedde personers ställe.

§ 164.

Enär fullmäktige i riksbanken med nit och omsorg handhaft sitt uppdrag, hava vi tillerkänt bemälde fullmäktige ansvarsfrihet *dels* för förvaltningen under år 1915 av bankens såväl huvudkontor som samtliga avdelningskontor i orterna, *dels ock* för de beslut och åtgärder, som finnas antecknade i fullmäktiges protokoll från och med den 15 januari 1916 till och med den 14 januari innevarande år.

§ 165.

Då vi funnit fullmäktige i riksgäldskontoret hava med nit och omsorg handhaft sitt uppdrag, hava vi tillerkänt fullmäktige ansvarsfrihet *dels* för den av riksdagens år 1916 församlade revisorer granskade förvaltningen av riksgäldskontoret under år 1915 *dels ock* för alla beslut och åtgärder, som finnas antecknade i fullmäktiges protokoll från och med den 15 januari 1916 till och med den 14 januari 1917.

§ 166.

I enlighet med §§ 96 och 97 regeringsformen och § 68 riksdagsordningen hava vi kallat hovrättsrådet m. m., juris utriusque och filosofie kandidaten Viktor Esaias Oktavus Petrén att vara riksdagens justitieombudsman samt hovrättsrådet m. m. juris utriusque kandidaten Berndt Nils Robert Lilienberg, att i justitieombudsmannens ämbete inträda eller detsamma utöva i de fall, nämnda grundlagar omförmäla.

§ 167.

I enlighet med §§ 96 och 97 regeringsformen och § 68 riksdagsordningen hava vi kallat häradshövdingen m. m. Axel Reinhold Östergren att vara riksdagens militieombudsman samt häradshövdingen m. m. friherre Bror Carl Cederström att i militieombudsmannens ämbete inträda eller detsamma utöva i de fall, nämnda grundlagar omförmäla.

§ 168.

På grund av § 72 regeringsformen samt §§ 71 och 73 riksdagsordningen hava vi valt två fullmäktige i riksbanken samt två fullmäktige i riksgäldskontoret, ävensom suppleanter för riksdagens samtliga fullmäktige i dessa verk, varjämte vi meddelat fullmäktige nödiga föreskrifter.

§ 169.

Efter det *dels* fyra av de ledamöter av riksdagen, som den 22 januari 1917 utsetts att, jämlikt § 54 regeringsformen och § 50 riksdagsordningen, i egenskap av särskilda deputerade med Konungen överlägga om ärenden, dem han prövar bära hemliga hållas, *dels ock* en av de den 14 april 1917 till sådana deputerade valde personer avsågt sig nämnda uppdrag, hava vi, såsom inhämtas av vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 2 november, utsett fem särskilda deputerade i avsedde personers ställe.

Till yttermera visso, att vi allt detta, som här förut skrivet står, sålunda beslutit, vidtagit och beviljat, hava vi, svenska folkets valda ombud, velat med våra namns underskrivande sådant styrka och bekräfta, vilket skedde i Stockholm den adertonde dagen i december månad året efter Kristi börd det nittonhundrade och på det sjuttonde.

Första kammaren:

HUGO HAMILTON

Talman.

Theodor Odellberg
v. Talman. Gävleborgs län.K. A. Wallenberg
Stockholms stad.Ernst Trygger
Stockholms stad.

Bihang till riksdagens protokoll 1917. 15 saml. 1 avd. 1 häft.
(Riksdagsbeslutet.)

Ernst Klefbeck Stockholms stad.	Johan Östberg Stockholms stad.	Herm. Lamm Stockholms stad.
K. Langenskiöld Stockholms stad.	Charles Lindley Stockholms stad.	J. F. Nyström Stockholms stad.
Hjalmar von Sydow Stockholms stad.	Fredrik Ström Stockholms stad.	Stockholms län.
Fr. Fant Stockholms län.	Stockholms län.	Stockholms län.
Jacob Larsson Stockholms län.	Th. Borell Stockholms län.	O. M. Strömberg Uppsala län.
Nils Alexanderson Uppsala län.	Johan v. Bahr Uppsala län.	Uppsala län.
Ernst Lindblad Södermanlands län.	A. C. Lindblad Södermanlands län.	Oskar Eklund Södermanlands län.
Gust. Österberg Södermanlands län.	Aug. Stålberg Södermanlands län.	Philip Klingspor Östergötlands län.
Johan Beck-Friis Östergötlands län.	Gunnar Ekelund Östergötlands län.	Herman Fleming Östergötlands län.
Fr. Berglund Östergötlands län.	Bror Kjellgren Östergötlands län.	J. A. Hedenström Östergötlands län.
Norrköpings stad.	C. H. v. Mentzer Jönköpings län.	Jönköpings län.
J. W. Spens Jönköpings län.	K. J. Gustafsson Jönköpings län.	Jönköpings län.
K. J. Ekman Jönköpings län.	Aaby Ericsson Kronobergs län.	Kronobergs län.
August Ljunggren Kronobergs län.	Axel Rooth Kronobergs län.	Adolf Roos Kronobergs län.
Hugo Hammarskjöld Kalmar län, norra delen.	C. Cedercrantz Kalmar län, norra delen.	Ch. Meurling Kalmar län, norra delen.
Klas Malmborg Kalmar län, södra delen.	Kalmar län, södra delen.	Carl Boberg Kalmar län, södra delen.
P. Valerius Olsson Kalmar län, södra delen.	P. A. Forssman Gottlands län.	A. Wachtmeister Blekinge län.

Blekinge län.	Hans Ericson Blekinge län.	Blekinge län.
Joh. Nilsson Kristianstads län.	Kristianstads län.	Adolf Dahl Kristianstads län.
J. A. Åkesson Kristianstads län.	N. Åkesson Kristianstads län.	Kristianstads län.
H. Cavalli Malmöhus län.	P. Paulson Malmöhus län.	Sam. Stadener Malmöhus län.
K. v. Geijer Malmöhus län.	Carl Fr. Beckman Malmöhus län.	Helge Bäckström Malmöhus län.
N. O. Bruce Malmöhus län.	Olof Olsson Malmöhus län.	Bonde Bondeson Malmöhus län.
F. E. Neess Malmöhus län.	A. Antonsson Malmö stad.	Nils Persson Malmö stad.
Ludvig Danström Hallands län.	Birg. Jönsson Hallands län.	J. S. Almer Hallands län.
Richard Hermelin Hallands län.	M. Lyckholm Göteborgs och Bohus län.	Eric Hallin Göteborgs och Bohus län.
Sixten Neiglick Göteborgs och Bohus län.	H. Wrangel Göteborgs och Bohus län.	Ludvig Widell Göteborgs och Bohus län.
Edv. Alkman Göteborgs och Bohus län.	K. G. Karlsson Göteborgs stad.	Otto Mannheimer Göteborgs stad.
Fredr. Hegardt Göteborgs stad.	O. H. Waldén Göteborgs stad.	Ax. Hedenlund Älvsborgs län.
Älvsborgs län.	Johan Ekman Älvsborgs län.	Oskar Nylander Älvsborgs län.
Olaus Pettersson Älvsborgs län.	Älvsborgs län.	Älvsborgs län.
Hj. Hulting Älvsborgs län.	Gust. Barthelson Skaraborgs län.	August Bellinder Skaraborgs län.
Wilhelm Gullberg Skaraborgs län.	Nils Posse Skaraborgs län.	Ernst Hedenstierna Skaraborgs län.
Edw. Larson Skaraborgs län.	Mauritz Hellberg Värmlands län.	Knut Larsson Värmlands län.

K. A. Nilson Värmlands län.	Joh. Carlsson Värmlands län.	Åke Ingeström Värmlands län.
G. Gerh. Magnusson Värmlands län.	E. V. Gelin Värmlands län.	Örebro län.
Oscar Olsson Örebro län.	Elof Ljunggren Örebro län.	Ivan Svensson Örebro län.
Gustaf Tisell Örebro län.	G. H. von Koch Örebro län.	Sam. Clason Västmanlands län.
Edvard Wavrinsky Västmanlands län.	Adam Hult Västmanlands län.	Alexander Hamilton Västmanlands län.
L. E. Gezelius Kopparbergs län.	Alfred Petrén Kopparbergs län.	F. Holmquist Kopparbergs län.
Ollas A. Ericsson Kopparbergs län.	Erik Dalberg Kopparbergs län.	And. Pers Kopparbergs län.
C. G. T. Wickman Gävleborgs län.	Lars Olsson Gävleborgs län.	A. Göransson Gävleborgs län.
Gävleborgs län.	Gävleborgs län.	Hugo Fahlén Västernorrlands län.
S. H. Kvarnzelius Västernorrlands län.	Gustaf Knaust Västernorrlands län.	Alfred Stårner Västernorrlands län.
J. Sandler Västernorrlands län.	Harald Hjärne Västernorrlands län.	Joh. Permansson Västernorrlands län.
Gottfrid Roman Jämtlands län.	John Östling Jämtlands län.	Ulr. Holm Jämtlands län.
Herman Rogberg Västerbottens län.	Gustav Rosén Västerbottens län.	Uno Norman Västerbottens län.
Emil Lagerkvist Västerbottens län.	O. Bergqvist Norrbottens län.	C. I. Asplund Norrbottens län.
Paul Hellström Norrbottens län.	Axel E. Fagerlin Norrbottens län.	

Andra kammaren:

JOHAN WIDÉN

Talman.

D. Persson i Tällberg
v. Talman. Kopparbergs län.
Norra valkretsen.

Hjalmar Branting
Stockholms stad.

Carl Lindhagen
Stockholms stad.

J. Byström
Stockholms stad.

Stockholms stad.

Herm. Lindqvist
Stockholms stad.

Knut A. Tengdahl
Stockholms stad.

Karl Hildebrand
Stockholms stad.

Erik Palmstierna
Stockholms stad.

Carl Winberg
Stockholms stad.

J. Åkerman
Stockholms stad.

Carl Hallendorff
Stockholms stad.

Allan Cederborg
Stockholms stad.

Stockholms stad.

Sven Lübeck
Stockholms stad.

Stockholms stad.

Jakob Pettersson
Stockholms län. Södra valkretsen.

Albert Petersson
Stockholms län. Södra valkretsen.

Adolf Molin
Stockholms län. Södra valkretsen.

G. W. Källman
Stockholms län. Södra valkretsen.

A. W. Lundström
Stockholms län. Södra valkretsen.

Eric Nillson
Stockholms län. Södra valkretsen.

E. Åkerlund
Stockholms län. Norra valkretsen.

Per Henning Sjöblom
Stockholms län. Norra valkretsen.

E. Eurén
Stockholms län. Norra valkretsen.

O. Alfr. Berg
Uppsala län.

Uppsala län.

Nils Edén
Uppsala län.

Walter Kant
Uppsala län.

J. Henry Erikson
Uppsala län.

C. E. Svensson
Södermanlands län. Norra valkretsen. Södermanlands län. Norra valkretsen. Södermanlands län. Norra valkretsen.

Axel Modig

Gösta Tamm

C. J. Johansson

A. J. Bårg

Södermanlands län. Södra valkretsen. Södermanlands län. Södra valkretsen. Södermanlands län. Södra valkretsen.

Gustaf Olsson Södermanlands län. Södra valkretsen.	Axel Ekman Östergötlands län. Norra valkretsen.	Edv. Andersson Östergötlands län. Norra valkretsen.
Carl Sjögren Östergötlands län. Norra valkretsen.	Gustaf Johansson Östergötlands län. Norra valkretsen.	T. Zetterstrand Östergötlands län. Norrköpings— Linköpings valkrets.
Sven Persson Östergötlands län. Norrköpings— Linköpings valkrets.	K. Beckman Östergötlands län. Norrköpings— Linköpings valkrets.	Conrad Vahlquist Östergötlands län. Södra valkretsen.
David Pettersson Östergötlands län. Södra valkretsen.	Åxel Sterne Östergötlands län. Södra valkretsen.	Åxel Sterne Östergötlands län. Södra valkretsen.
Josef N. Ericsson Östergötlands län. Södra valkretsen.	J. A. Jonsson Jönköpings län. Östra valkretsen.	Ernst Liljedahl Jönköpings län. Östra valkretsen.
Per Gabrielsson Jönköpings län. Östra valkretsen.	K. Lundberg Jönköpings län. Östra valkretsen.	E. Raf Jönköpings län. Västra valkretsen.
Bernhard Nilsson Jönköpings län. Västra valkretsen.	Thure Widlund Jönköpings län. Västra valkretsen.	Joh. Andersson Jönköpings län. Västra valkretsen.
C. O. Johanson Jönköpings län. Västra valkretsen.	Joh. G. Svensson Kronobergs län. Östra valkretsen.	Åxel Lindqvist Kronobergs län. Östra valkretsen.
M. Svensson Kronobergs län. Östra valkretsen.	C. Wilh. Jönsson Kronobergs län. Östra valkretsen.	E. O. Magnusson Kronobergs län. Västra valkretsen.
P. M. Olsson Kronobergs län. Västra valkretsen.	C. O. Svensson Kronobergs län. Västra valkretsen.	Åxel Rune Kalmar län. Norra valkretsen.
A. V. Isaksson Kalmar län. Norra valkretsen.	Sig. A. Carlsson Kalmar län. Norra valkretsen.	J. Persson Kalmar län. Norra valkretsen.
Joh. Jeansson Kalmar län. Södra valkretsen.	Karl Magnusson Kalmar län. Södra valkretsen.	Pehr Aug. Andersson Kalmar län. Södra valkretsen.
Enok Runefors Kalmar län. Södra valkretsen.	David Norman Kalmar län. Södra valkretsen.	Petrus Nilsson Kalmar län. Södra valkretsen.
K. J. Larsson Gottlands län.	Karl Kahlström Gottlands län.	Aug. Lingström Gottlands län.
Aug. Larsson Blekinge län.	Åxel E. Lindvall Blekinge län.	John Jönsson Blekinge län.

Otto Holmdahl
Blekinge län.

J. A. Ingvarson
Blekinge län.

A. H. Hansson
Blekinge län.

P. Nilsson
Kristianstads län. Nordvästra
valkretsen.

N. J. Sigfrid
Kristianstads län. Nordvästra
valkretsen.

Sv. Bengtsson
Kristianstads län. Nordvästra
valkretsen.

John Erlansson
Kristianstads län. Nordvästra
valkretsen.

Lars Borggren
Kristianstads län. Nordvästra
valkretsen.

Raoul Hamilton
Kristianstads län. Sydöstra val-
kretsen.

Gust. Nilsson
Kristianstads län. Sydöstra val-
kretsen.

Swen Jönsson
Kristianstads län. Sydöstra val-
kretsen.

Swen Persson
Kristianstads län. Sydöstra val-
kretsen.

J. P. Jespersion
Malmöhus län. Norra valkretsen.

Olof Nilsson
Malmöhus län. Norra valkretsen.

Martin Holmström
Malmöhus län. Norra valkretsen.

Aug. Nilsson
Malmöhus län. Mellersta valkretsen.

Jöns Jönsson

Johan Jönsson

Sven Linders
Malmöhus län. Mellersta valkretsen.

Nils Ohlsson
Malmöhus län. Mellersta valkretsen.

Hans Andersson
Malmöhus län. Södra valkretsen.

F. V. Thorsson
Malmöhus län. Södra valkretsen.

Jöns Pålsson
Malmöhus län. Södra valkretsen.

Nils P. Sköld
Malmöhus län. Södra valkretsen.

A. J. Christiernson
Hälsingborg, Landskrona och Lund.

Malte Sommelius
Hälsingborg, Landskrona och Lund.

Wilhelm Björck
Hälsingborg, Landskrona och Lund.

Värner Rydén
Malmö stad.

Gunnar Löwegren
Malmö stad.

Nils Winkler
Malmö stad.

Carl Lovén
Malmö stad.

A. Henrikson
Hallands län.

Hallands län.

Carl O. Strid
Hallands län.

P. J. Persson
Hallands län.

Nils Johansson
Hallands län.

Anders Elisson
Hallands län.

Herman Andersson
Göteborgs och Bohus län. Södra
valkretsen.

Cornelius Olsson
Göteborgs och Bohus län. Södra
valkretsen.

Wilh. Hellberg
Göteborgs och Bohus län. Södra
valkretsen.

Oskar Lundgren
Göteborgs och Bohus län. Södra
valkretsen.

G. W. Hansson
Göteborgs och Bohus län. Södra
valkretsen.

Oscar Osberg
Göteborgs och Bohus län. Norra
valkretsen.

Gust. Rydén
Göteborgs och Bohus län. Norra
valkretsen.

Axel Sundberg
Göteborgs och Bohus län. Norra
valkretsen.

C. W. O. Höglund
Göteborgs och Bohus län. Norra
valkretsen.

Erik Röing
Göteborgs stad.

Emil Kristensson
Göteborgs stad.

Magnus Bengtsson
Göteborgs stad.

Edvard Lithander
Göteborgs stad.

Algot Törnkvist
Göteborgs stad.

P. Rydholm
Göteborgs stad.

Alex. Thore
Göteborgs stad.

Axel von Sneidern
Älvsborgs län. Norra valkretsen.

Harald Hallén
Älvsborgs län. Norra valkretsen.

Arthur Gustafson
Älvsborgs län. Norra valkretsen.

Älvsborgs län. Mellersta valkretsen.

S. Welin
Älvsborgs län. Mellersta valkretsen.

Alfred Pettersson
Älvsborgs län. Mellersta valkretsen.

A. L. Johansson
Älvsborgs län. Mellersta valkretsen.

Gust. Odqvist
Älvsborgs län. Södra valkretsen.

Axel Vennersten
Älvsborgs län. Södra valkretsen.

C. Edor Anderson
Älvsborgs län. Södra valkretsen.

Carl Lorentzon
Älvsborgs län. Södra valkretsen.

S. A. Larsson
Älvsborgs län. Södra valkretsen.

C. Johanson
Skaraborgs län. Norra valkretsen.

G. W. Sjöberg
Skaraborgs län. Norra valkretsen.

E. von Hofsten
Skaraborgs län. Norra valkretsen.

K. W. Skareen
Skaraborgs län. Norra valkretsen.

Karl Magnusson
Skaraborgs län. Norra valkretsen.

Carl Persson
Skaraborgs län. Södra valkretsen.

Oscar Bogren
Skaraborgs län. Södra valkretsen.

K. M. Andersson
Skaraborgs län. Södra valkretsen.

Emil Bengtsson
Skaraborgs län. Södra valkretsen.

Helge Bäcklund
Skaraborgs län. Södra valkretsen.

H. E. Nordström
Värmlands län. Norra valkretsen.

Alfred Persson
Värmlands län. Norra valkretsen.

Joh:s Hedström
Värmlands län. Norra valkretsen.

Axel Schotte
Värmlands län. Östra valkretsen.

N. A:son Berg
Värmlands län. Östra valkretsen.

N. Gust. Åkerlinde
Värmlands län. Östra valkretsen.

Nils Helger
Värmlands län. Östra valkretsen.

J. P. Igel
Värmlands län. Västra valkretsen.

Albert Mossberg
Värmlands län. Västra valkretsen.

R. Andersson
Värmlands län. Västra valkretsen.

G. Flagnfält
Värmlands län. Västra valkretsen.

A. P. Gustafsson
Örebro län. Norra valkretsen.

E. A. Nilson Örebro län. Norra valkretsen.	Anders Anderson Örebro län. Norra valkretsen.	Olof Nilsson Örebro län. Norra valkretsen.
Gustaf Julin Örebro län. Norra valkretsen.	Gustaf Olofsson Örebro län. Södra valkretsen.	Edv. Uddenberg Örebro län. Södra valkretsen.
L. E. Gustafsson Örebro län. Södra valkretsen.	Gust. Ad. Eklund Örebro län. Södra valkretsen.	Viktor Larsson Västmanlands län. Östra valkretsen.
Axel Lundblad Västmanlands län. Östra valkretsen.	Alfred Bolander Västmanlands län. Östra valkretsen.	Adolf Janson Västmanlands län. Västra valkretsen.
Albert Zander Västmanlands län. Västra valkretsen.	Albert Zander Västmanlands län. Västra valkretsen.	Axel Gylfe Kopparbergs län. Östra valkretsen.
Sam. Söderberg Kopparbergs län. Östra valkretsen.	C. R. Jansson Kopparbergs län. Östra valkretsen.	L. J. Hagman Kopparbergs län. Västra valkretsen.
Joh. Ström Kopparbergs län. Västra valkretsen.	Bernh. Eriksson Kopparbergs län. Västra valkretsen.	Per Tysk Kopparbergs län. Norra valkretsen.
Rikard Eronn Kopparbergs län. Norra valkretsen.	Ol. Olsson Gävleborgs län. Gästriklands valkrets.	Fabian Månsson Gävleborgs län. Gästriklands valkrets.
E. A. Leksell Gävleborgs län. Gästriklands valkrets.	A. J. Andersson Gävleborgs län. Gästriklands valkrets.	Jonas Jonsson Gävleborgs län. Hälsinglands södra valkrets.
Ernst Lindley Gävleborgs län. Hälsinglands södra valkrets.	Aug. Sävström Gävleborgs län. Hälsinglands södra valkrets.	Johan Ericsson Gävleborgs län. Hälsinglands norra valkrets.
Per Norin Gävleborgs län. Hälsinglands norra valkrets.	O. W. Edbom Gävleborgs län. Hälsinglands norra valkrets.	Västernorrlands län. Medelpads valkrets.
C. A. Svensson Västernorrlands län. Medelpads valkrets.	Joh. Zelahn Västernorrlands län. Medelpads valkrets.	Verner Hedlund Västernorrlands län. Medelpads valkrets.
C. O. Johansson Västernorrlands län. Ångermanlands södra valkrets.	Fritz Kaijser Västernorrlands län. Ångermanlands södra valkrets.	J. R. Sundström Västernorrlands län. Ångermanlands södra valkrets.
Västernorrlands län. Ångermanlands södra valkrets.	C. J. Öberg Västernorrlands län. Ångermanlands norra valkrets.	Emil Molin i Dombäcksmark Västernorrlands län. Ångermanlands norra valkrets.

G. F. Lundgren

Västernorrlands län. Ångerman-
lands norra valkrets.

Ing. Bergman

Jämtlands län. Södra valkretsen.

Christian Ericson

Jämtlands län. Södra valkretsen.

Johan Olofsson

Jämtlands län. Norra valkretsen.

Karl Karlsson

Jämtlands län. Norra valkretsen.

Nils Olsson

Jämtlands län. Norra valkretsen.

Ad. Wiklund

Västerbottens län. Södra valkretsen.

E. F. Hellberg

Västerbottens län. Södra valkretsen.

J. Rehn

Västerbottens län. Södra valkretsen.

W. Bäckström

Västerbottens län. Södra valkretsen.

Ant. Wikström

Västerbottens län. Norra valkretsen.

Olof Jonsson

Västerbottens län. Norra valkretsen.

Carl Lindmark

Västerbottens län. Norra valkretsen.

Linus Lundström

Norrbottens län. Södra valkretsen.

Ernst Hage

Norrbottens län. Södra valkretsen.

O. E. Holm

Norrbottens län. Södra valkretsen.

Norrbottens län. Norra valkretsen.

Norrbottens län. Norra valkretsen.

O. W. Stenudd

Norrbottens län. Norra valkretsen.

INNEHÅLL.

	Sid.		Sid.
Ingressen	1	§ 13. Ang. ändrad lydelse av 18 § 7 och 49 punkterna i lagen om val till riksdagen	16
§ 1. Ang. utsträckning av andra kammarens funktionstid	1	§ 14. Rörande förslag till lag ang. beräkning av röstvärdet enligt kommunalförfattningarna för skattskyldig, vars beskattningbara inkomst blivit vid bevillningstaxeringen år 1917 av viss anledning nedsatt	16
§ 2. Ang. reglering av riksdagsmännens arvoden	3	§ 15. Ang. ifrågasatt sammanförande av kommunala val till färre valkampanjer . .	16
§ 3. Ang. förslag med anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 170 till ändrad lydelse av §§ 16 och 26 riksdagsordningen samt § 1 4:o och § 2 4:o tryckfrihetsförordningen	4	§ 16. Ang. det kommunala utskyldsstreetets begränsning	16
§ 4. Ang. förslag till ändrad lydelse av § 26 mom. b) riksdagsordningen	6	§ 17. Ang. förslag till lagar om ändrad lydelse av § 23 i förordningen om kommunalstyrelse på landet den 21 mars 1862 m. m.	16
§ 5. Ang. förslag till ändrad lydelse av § 26 mom. c) riksdagsordningen	6	§ 18. I fråga om meddelande av föreskrift ang. beredning av vissa till avgörande å kommunalstämma förekommande ärenden . .	17
§ 6. Ang. förslag till ändrad lydelse av §§ 42 och 53 regeringsformen samt § 2, § 37 mom. 1, § 42, § 43 mom. 2, § 54, § 55 och § 58 riksdagsordningen	6	§ 19. Ang. ändring av § 24 i kungl. förordningen om landsting den 21 mars 1862 .	17
§ 7. Ang. lag om ändrad lydelse av 5 § i stadgan den 26 maj 1909 om val till riksdagens utskott	9	§ 20. Rörande dels lag ang. ändrad lydelse av § 24 i förordningen om kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd den 21 mars 1862 m. m., dels lag ang. ändrad lydelse av § 13 i förordningen om kommunalstyrelse på landet den 21 mars 1862 m. m.	17
§ 8. Ang. förslag till ändrad lydelse av §§ 4, 5, 6 och 15 regeringsformen, §§ 6, 10, 20, 32, 33, 38 och 43 riksdagsordningen samt § 1 4:o tryckfrihetsförordningen	9	§ 21. Ang. förslag till lag om ändrad lydelse av 3 § i lagen den 15 maj 1903 ang. folkskoleväsendet i Stockholm	18
§ 9. Ang. förslag med anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 368 till ändrad lydelse av § 2 4:o tryckfrihetsförordningen	12	§ 22. Ang. beredande av medel till bestridande av kostnader för tryggande av rikets neutralitet	18
§ 10. Ang. förslag med anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 262 till ändrad lydelse av § 2 4:o tryckfrihetsförordningen	13	§ 23. Ang. anvisande av medel till täckande av kostnader för tryggande av rikets neutralitet år 1917	19
§ 11. Ang. förslag med anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 286 till ändrad lydelse av § 2 4:o tryckfrihetsförordningen	14	§ 24. Ang. kreditivsummorna	21
§ 12. Ang. förslag till ändrad lydelse av § 2 4:o tryckfrihetsförordningen	15		

	Sid.		Sid.
§ 25. Ang. förfogande av medel att i fall av behov tagas i anspråk å tid, då till följd av riksdagens fortvaro de i § 63 rege- ringsformen omförmälda kreditiv icke få lyftas	21	§ 42. Ang. krigstidshjälp under år 1917 åt vi- sa f. d. befattningshavare i statens tjänst	42
§ 26. Ang. anvisande av medel till åtgärder i prisreglerande syfte	21	§ 43. Ang. krigstidshjälp under år 1917 åt pen- sionerade lärare och lärarinnor vid folk- skolor och småskolor m. fl.	43
§ 27. Ang. anvisande av medel för beredande av lindring i de mindre bemedlades lev- nadsvillkor	22	§ 44. Ang. krigstidshjälp åt pensionsberättiga- de änkor och barn efter delägare i prä- sterskapets änke- och pupillkassa	43
§ 28. Ang. understöd för uppförande av bo- stadshus med smålägenheter	22	§ 45. Ang. krigstidshjälp åt pensionsberättiga- de änkor och barn efter delägare i folk- skollärarnas änke- och pupillkassa	43
§ 29. I avseende å statsregleringen och rörande med statsverket gemenskap ägande ämnen	22	§ 46. Om understöd i vissa fall åt sådan värn- pliktiga familj, som fullgör tjänstgöring till rikets försvar m. m.	44
§ 30. Ang. statsregleringen	35	§ 47. Ang. understöd i vissa fall åt värnplik- tigs hustru och barn	44
§ 31. Ang. dispositionen av besparingarna å huvudtitlarna	37	§ 48. Ang. höjning av penningbidraget till värnpliktiga, som utkallas till tryggande av rikets neutralitet	44
§ 32. Ang. utbetalning av de riksdags- och re- visionskostnader, som utgå enligt riks- statens och riksgäldskontorets reglemente	37	§ 49. Ang. omorganisation av och löne reglering för överintendentsämbetet samt ang. läns- arkitekter m. m.	45
§ 33. Ang. bestridande av på riksdagens beslut grundade riksdagskostnader samt sådana av riksdag föranledda utgifter, som av Kungl. Maj:t förskottsvis anvisats till ut- betalning å statskontoret	37	§ 50. Ang. beredande av lokal för byggnads- styrelsen m. m.	45
§ 34. Ang. sättet för betalning av räntor å statsskulden m. m., utgifter för kapital- ökning och avbetalning av statsskulden	37	§ 51. Ang. förslag till reglering av löneförhål- landen m. m. för vaktmästare och med dem jämförliga befattningshavare	46
§ 35. Ang. av riksdagen beslutade, å riksgälds- kontoret anvisade utgifter för år 1918 .	37	§ 52. Ang. omorganisation av fögderiförvalt- ningen och löne reglering för tjänstemän- nen därstädes	46
§ 36. Ang. sättet för gäldandet av å riksgälds- kontoret anvisade utgifter	39	§ 53. Ang. förslag till lag om överflyttande å landsfiskal av kronofogde åliggande be- styr m. m.	48
§ 37. Ang. anslaget till allmänna järnvägslåne- fonden och fonden för bibanor i västra delarna av riket	39	§ 54. Ang. ändrad lydelse av § 7 i förordnin- gen den 2 juni 1911 ang. grunderna och sättet för markegångsprisens bestämman- de m. m.	48
§ 38. Ang. krigstidstillägg och krigstidshjälp under år 1917 åt befattningshavare i sta- tens tjänst	40	§ 55. Ang. ändrad lydelse av 4, 34, 35, 44, 45, 50, 52, 55, 63, 64, 70 och 80 §§ i lagen den 23 okt. 1891 ang. våghållningsbesvä- rets utgörande på landet	48
§ 39. Ang. krigstidstillägg och krigstidshjälp åt befattningshavare hos riksdagen och i dess verk m. fl.	41	§ 56. Ang. reglering av löneförhållanden m. m. vid statsdepartementen	48
§ 40. Ang. krigstidstillägg och krigstidshjälp åt befattningshavare vid riksbanken m. fl.	41	§ 57. Ang. anslag till försäkringsrådet m. m. .	50
§ 41. Ang. krigstidshjälp åt pensionsberättiga- de änkor och barn efter befattningshavare i statens tjänst	41	§ 58. Ang. förslag till lag om försäkringsrå- det	50

	Sid.		Sid.
§ 59. Rörande förordning ang. uppbörd av avgifter för försäkringar i riksförsäkringsanstalten jämte lagen om försäkring för olycksfall i aröete	50	§ 72. Rörande lag om fortsatt tillämpning av lagen den 17 april 1916 ang. vissa utfästelser rörande införsel och utförsel av varor m. m.	54
§ 60. Ang. ersättning åt postsparbanken för dess bestyr med uppbörd och utbetalningar m. m. för riksförsäkringsanstalten	50	§ 73. Ang. särskilda avdrag vid 1917 års taxering till bevillning för inkomst samt till inkomst- och förmögenhetsskatt	54
§ 61. Ang. ändring av 4 § i lagen den 8 juni 1915 om övergångsbestämmelser i anledning av lagen den 30 juni 1913 om allmän pensionsförsäkring	51	§ 74. Ang. förslag till förordning om extra inkomst- och förmögenhetsskatt för år 1918 m. m.	54
§ 62. Ang. ifrågasatt ändring av 6 § i lagen den 30 juni 1913 om allmän pensionsförsäkring	51	§ 75. Ang. vissa ändringar i förordningen den 19 november 1914 ang. stämpelavgiften	54
§ 63. Ang. lag om ändrad lydelse av 7 och 34 §§ i lagen den 30 juni 1913 om allmän pensionsförsäkring	51	§ 76. Ang. ändrad lydelse av 3 § 1 mom. i förordningen den 6 november 1908 ang. en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper	55
§ 64. Ang. ändring av 16 § i lagen den 30 juni 1913 om allmän pensionsförsäkring	51	§ 77. Ang. förordning om ändrad lydelse av 3 § 3 mom. i förordningen den 6 november 1908 ang. en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper	56
§ 65. I fråga om viss pensionering av hos staten anställd extra personal	51	§ 78. Ang. förslag till ändrad lydelse av 8 och 12 §§ i gällande förordning om krigskonjunkturskatt	56
§ 66. Om ändrad lydelse av § 19 mom. 4 och § 34 mom. 2 värnpliktslagen den 17 september 1914	52	§ 79. Ang. förordning om tonnageavgift	56
§ 67. Ang. anvisande av medel för bestridande av kostnader för utbildning av landstörmsbefäl m. m.	52	§ 80. Ang. förordning om rätt att vid taxering för inkomst åtnjuta avdrag för erlagd tonnageavgift	56
§ 68. Ang. förslag dels till lag om landstörmsprövning åren 1919—1927 samt utbildning af officerare, underbefäl och fackmän vid landstörmen under åren 1920—1928, dels ock till lag om skyldighet för vissa värnpliktiga att under år 1917 undergå landstörmsprövning och befäls- eller annan särskild utbildning vid landstörmen	52	§ 81. Ang. ändrad lydelse av rubrikerna nr 65, 144, 164, 187, 188, 190, 609, 610, 624, 625, 626, 627, 628 och 629 i gällande tulltaxa m. m.	57
§ 69. Ang. förslag till lag om fastighetsbildning i stad m. m.	52	§ 82. Ang. ändring i § 12 i förordningen med tulltaxa för inkommande varor	57
§ 70. Ang. anslag till bestridande av kostnader för första upplägandet av fastighetsregister för städer och vissa därmed jämförbara samhällen	53	§ 83. Ang. förändring av tullsatserna å socker samt om ändrad lydelse av § 13 mom. 1 i förordningen med tulltaxa för inkommande varor den 9 juni 1911	57
§ 71. Ang. förslag till lag om fortsatt tillämpning av lagen den 17 april 1916 ang. vissa utfästelser rörande införsel och utförsel av varor m. m.	53	§ 84. Ang. förslag till ändrad lydelse av rubrikerna nr 192 och 193 för maltdrycker och mjöd i gällande tulltaxa	58
		§ 85. Ang. upphävande av tullsatserna å papper	58
		§ 86. Ang. upphävande av tullen å galoscher	58
		§ 87. Ang. upphävande av tullen å bananer	58
		§ 88. Ang. utsträckning av tiden för tullfri disposition av tullpliktiga utställningsföremål, som införts till Baltiska utställningen i Malmö år 1914	58

	Sid.		Sid.
§ 89. Ang. viss nedsättning i sockerskatten	59	§ 103. Ang. brännvins- samt vin- och ölhandelsordnande även som i samband därmed stående frågor	63
§ 90. Rörande förordning om ändrad lydelse av 6, 9, 11, 18, 19, 20, 25 och 30 §§ i förordningen den 11 oktober 1907 ang. beskattning av socker	59	§ 104. Ang. rätten att till avsalu förskära vin med brännvin	64
§ 91. Rörande ändring i 12 § av förordningen ang. tillverkning av brännvin	59	§ 105. Ang. indragning av förste kontrollörsbefattningarna vid råsockerfabrikerna m. m.	65
§ 92. Ang. förordning om visst undantag från tillämpningen av stadgandet i 13 § 4 mom. i förordningen den 11 oktober 1907 ang. tillverkning av brännvin m. m.	59	§ 106. Ang. rätt för Konungen att i vissa fall inställa tillämpningen av 10 § andra stycket i lagen för Sveriges riksbank den 12 maj 1897 och av § 9 i lagen om rikets mynt den 30 maj 1873	65
§ 93. Ang. förordning om tillägg till 9 och 10 §§ samt om ändrad lydelse av 14 § 2 mom., 15 § 2 mom. och 16 § 6 mom. i förordningen den 9 juni 1905 ang. försäljning av brännvin	60	§ 107. Ang. ändrad lydelse av vissa paragrafer i lagen om rikets mynt den 30 maj 1873	65
§ 94. Rörande förordning m undantag från tillämpningen av förordningen den 25 juli 1912 ang. särskild skatt å majs, utländsk potatis samt maniokarot och andra väsentligen lika stärkelseriika, tullfria utländska ämnen, använda vid tillverkning av stärkelse	60	§ 108. Ang. en kraftigare reglerande verksamhet från statens sida på den inhemska penningemarknaden, ev. genom en särskild statsbank	65
§ 95. Ang. förslag till förordning om ändrad lydelse av 2 § 1 mom., 3 § 1 mom., 5, 8 och 23 §§ samt 25 § 2 mom. i förordningen den 7 augusti 1907 ang. tillverkning och beskattning av maldrycker m. m.	60	§ 109. Ang. lag om visst undantag från tillämpning av 49 § 1 mom. och 165 § 1 mom. lagen den 22 juni 1911 om bankrörelse	66
§ 96. Ang. förordning om fortsatt tillämpning under år 1918 av förordningen om spirituosaaccis	61	§ 110. Ang. lag om ändrad lydelse av 4 och 5 §§ i lagen den 18 september 1903 ang. solidariskt bankbolags, bankaktiebolags och sparbanks konkurs	66
§ 97. Ang. bemyndigande för Kungl. Maj:t att besluta i fråga om vissa postavgifter	61	§ 111. Ang. förslag till lag, innefattande tillfälligt undantag från gällande inskränkningar i rätten att använda sparbanks vinst	66
§ 98. Ang. tillfällig höjning av postavgifterna	61	§ 112. Ang. skyldighet för penningförvaltande verk och inrättningar m. fl. att i vissa fall anlita riksbanken	66
§ 99. Ang. vissa ändrade bestämmelser rörande den inrikes postutväxlingen	62	§ 113. Ang. viss ändring i gällande instruktion för statens ombud i enskilda järnvägsbolags revision	66
§ 100. Ang. beräkning av bevillningarna för år 1918	62	§ 114. Rörande förslag till lag om ändrad lydelse av 5 och 7 §§ i lagen den 11 okt. 1907 ang. civila tjänstnehavares rätt till pension	67
§ 101. Ang. förordning om ändrad lydelse av 19 §, 49 § 2 mom. och 57 § i förordningen den 19 november 1914 om arvsskatt och skatt för gåva	63	§ 115. Ang. grunder för kvinnas utnämning och befordran till rektor vid kvinnligt folkskoleseminarium	67
§ 102. Ang. förordning om ändrad lydelse av § 13, § 16 mom. 1, § 17 och § 19 mom. 3 i förordningen om frihamn den 15 november 1907	63	§ 116. Ang. bankovinsten	67
		§ 117. Med överlämnande av bankreglementet	67

	Sid.		Sid.
§ 118. Ang. överlämnande av reglemente för riksgäldskontoret	67	förening att förvärva fast egendom m. m.	72
§ 119. Ang. förslag till lag om allmän tjänsteplikt	68	§ 133. Ang. ändrad lydelse av 1 och 3 §§ i lagen den 4 maj 1906 ang. förbud i vissa fall för bolag och förening att förvärva fast egendom m. m.	72
§ 120. Ang. förslag till lag om ändring i vissa delar av lagen den 1 juni 1898 om de svenska lapparnas rätt till renbete i Sverige	68	§ 134. Ang. ändrad lydelse av 1 § i lagen om servitut den 14 juni 1907	73
§ 121. Ang. förslag till lag om förfogande över viss egendom under utomordentliga, av krig föranledda förhållanden samt ang. tillämpning under viss tid av samma lagstiftning	68	§ 135. Ang. lag om inskränkning i inmutningsrätten	73
§ 122. Ang. förslag till lag med vissa bestämmelser mot oskäligen pris under utomordentliga, av krig föranledda förhållanden	69	§ 136. Ang. lag om ändringar i och tillägg till lagen den 28 maj 1886 om eftersökande och bearbetande av stenkolsfyndigheter	73
§ 123. Rörande lag ang. fortsatt tillämpning av lagen den 30 maj 1916 om fastställande av högsta pris å vissa varor vid krig, krigsfara och andra utomordentliga, av krig föranledda förhållanden m. m.	69	§ 137. Rörande förordning ang. förbud i vissa fall mot användande av vilseledande varubeteckningar vid handel med födoämnen	73
§ 124. Ang. förslag till lag med viss föreskrift ang. handel med varor, för vilka bestämts högsta pris	69	§ 138. Ang. vidtagande av lagstiftningsåtgärder till förstärkt skydd gent emot för samhället farliga återfallsförbrytare	74
§ 125. Ang. förslag till lag om förbud i vissa fall mot överlåtelse av fartyg eller andel däri eller upplåtelse av fartyg, så ock mot förvärfv av aktier i aktiebolag, som äger fartyg eller andel däri	69	§ 139. Ang. ändrad lydelse av 5 kap. 3 § strafflagen m. m.	74
§ 126. Ang. förslag till lag om förbud i vissa fall mot fortskaffande av gods med svenskt fartyg mellan utrikes orter	69	§ 140. Ang. förslag till lag om ändrad lydelse av 20 kap. 2 § samt 24 kap. 3 § strafflagen	74
§ 127. Ang. lag med särskild bestämmelse att tills vidare gälla i fråga om skydd för vissa frammande patent	70	§ 141. Ang. utredning om utvidgning av begreppet straffbart djurplågeri	74
§ 128. Ang. förslag till lag om barn utom äktenskap m. m.	70	§ 142. Ang. lag om fullständigande av straffregistret	74
§ 129. Ang. förslag till lag med vissa bestämmelser mot oskäligen hyresstegring m. m.	71	§ 143. Ang. ifrågasatt ändring i 65 § utsökningslagen	74
§ 130. Ang. förslag till lag om expropriation m. m.	71	§ 144. Ang. stämmingsmäns behörighet, sättet för delgivning genom stämmingsmän samt ersättning till vittne vid utmättningsförrättning	75
§ 131. Ang. förslag till lag om expropriation m. m.	72	§ 145. Ang. särskilda förslag till lag om ändrad lydelse av 1 kap. 1 och 2 §§ rättegångsbalken m. m.	75
§ 132. Ang. förslag till lag om ändrad lydelse av 1 och 3 §§ i lagen den 4 maj 1906 ang. förbud i vissa fall för bolag och		§ 146. Ang. förslag till ändrad lydelse av 30 kap. 11 § rättegångsbalken	75
		§ 147. Ang. utredning rörande ändring uti vissa bestämmelser ang. rättegångsbiträde å häktad	75
		§ 148. Ang. lag om försäkringsrörelse m. m.	76
		§ 149. Ang. lag om ändring i vissa delar av sjölagen	76
		§ 150. Ang. förslag till ändring i 103 § sjölagen	76

	Sid.		Sid.
§ 151. Ang. lag om ändrad lydelse av 2 § 14:o i lagen om Kungl. Maj:ts regeringsrätt	76	18, 33 och 59 §§ i stadgan om skjutsväsendet den 22 juni 1911	78
§ 152. Ang. ändrad lydelse av 6 § lagen om kyrkofond den 9 december 1910	77	§ 161. Ang. åtskilliga på grund av § 89 regeringsformen väckta frågor	78
§ 153. Rörande förslag om upphävande av förordningen den 4 maj 1855 ang. vissa föreskrifter till kyrkotaktens upprätthållande	77	§ 162. Ang. val av särskilda deputerade jämlikt 54 § regeringsformen och 50 § riksdagsordningen	80
§ 154. Rörande förslag till stadga ang. hotell- och pensionatförelse	77	§ 163. Ang. val av tre deputerade att, jämlikt § 54 regeringsformen och § 50 riksdagsordningen, med Konungen överlägga	80
§ 155. Ang. skydd mot olovligt tillägnande av kottar från växande träd å annans mark	77	§ 164. Ang. ansvarsfrihet för fullmäktige i riksbanken	80
§ 156. Rörande förslag till lag om ändrad lydelse av 3 § lagen den 13 juni 1908 ang. barnmorska	77	§ 165. Ang. ansvarsfrihet för fullmäktige i riksgäldskontoret	80
§ 157. Ang. lag om fort att tillämpning av lagen den 3 juni 1915 om eftergift vid krig eller krigsfara från vissa bestämmelser om arbetstid för minderåriga och kvinnor	78	§ 166. Ang. val av riksdagens justitieombudsman och hans efterträdare	81
§ 158. Ang. ersättning till kronoombud vid vissa ecklesiastika boställssyner	78	§ 167. Ang. val av riksdagens militieombudsman och hans efterträdare	81
§ 159. Ang. ströängars utbytande mot annan mark	78	§ 168. Ang. val av fullmäktige i riksbanken och riksgäldskontoret ävensom suppleanter för desse	81
§ 160. Ang. förordning om ändrad lydelse av		§ 169. Ang. val av fem deputerade att, jämlikt § 54 regeringsformen och § 50 riksdagsordningen, med Konungen överlägga	81
		Slutmeningen	81